

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۰۱ جنوری ۲۰۲۲

مهمترین وقایع سال ۲۰۲۲!

آرزومندم که سال جدید برایتان تندرستی، موفقیت، شادمانی‌های تازه، اهداف جدید، دستاوردهای نو و صدها دستاورد تازه و نوین به زندگی‌تان به ارمغان بیاورد. برایتان سالی لبریز از شادمانی و تندرستی و موفقیت آرزومندم!



سال ۲۰۲۲ را با تلاطمات و بیم و امیدهای مختلفی پشت سر گذاشتیم. رخوت دوران سخت پسا کرونا، جنگ روسیه و اوکراین، صف‌آرایی روسیه و کشورهای عضو پیمان نظامی «ناتو» در مقابل هم، گرانی‌های فزاینده، مسابقات جهانی فوتبال پرحاشیه در قطر و...، از جمله مسائلی بودند که جوامع مختلف با آن‌ها هنوز هم درگیر است و به‌نظر می‌رسد در سال ۲۰۲۳ نیز ادامه پیدا کنند. اما در میان، ناگهان صداهای بلند خیزش انقلابی در ایران و جهان طنین‌انداز شد و شور و شوق بی‌سابقه‌ای را نه تنها در داخل ایران، بلکه در سطح بین‌المللی با شعار «زن، زندگی، آزادی» برانگیخت به‌طوری که اکنون این احتمال وجود دارد که انقلاب ایران با سرنگونی جمهوری اسلامی به پیروزی برسد و خون جدیدی در رگ‌های انقلاب‌های جدید آزادی‌خواهانه و برابری‌طلبانه و عدالت‌جویانه به ویژه در منطقه خاورمیانه تزریق گردد.

در سالی که گذشت در آمریکای لاتین گرایش چپ دست بالا را پیدا کرد، سرانجام در جنگ داخلی اتیوپی آتش‌بس حاصل شد و کره شمالی موشک پشت موشک شلیک کرد. و سالی بود که بریتانیا یک ملکه را از دست داد، یک پادشاه به دست آورد و سه نخست وزیر را در خیابان داونینگ دید.

بارش برف شب‌های گذشته در کنار مشکلاتی که برای مردم به ویژه در آمریکا در راه‌ها ایجاد کرد با این وجود شور و شوقی برای برگزاری جشن‌های کریسمس و سال نو کاسته نشد. کودکان بیش‌تر از بزرگسالان از برف‌بازی لذت می‌برند. همچنین برف از دیرباز برای اهالی هنر و فرهنگ، مایه الهام برای خلق آثار هنری بوده است. شاعران از یک پدیده طبیعی برداشت‌های مختلف دارند و شاعران طبیعت‌گرا برف را توصیف می‌کنند. شاعران نمادگرا به‌خاطر خصوصیات خاص برف همچون ریزش از آسمان، سفیدی، سردی و... برخی مسائل زندگی انسانی را به برف تشبیه می‌کنند. در میان شاعرانی که از برف به‌عنوان استعاره کمک می‌گیرند، شاعران سنتی بیش‌تر موی سفید را به برف تشبیه کرده‌اند و برف را استعاره‌ای از دوران سخت و پیری گرفته‌اند. شاعران معاصر برف را عنصری برای پرورش مضامین عاشقانه به کار می‌برند.

جشن کریسمس و مراسم سال نو میلادی از مهم‌ترین جشن‌ها در جهان به شمار می‌روند و برای مسیحیان جهان و کشورهای دیگری که تقویم میلادی دارند، بسیار با اهمیت است. در طول سالیان دراز، برگزاری این جشن‌ها با حاشیه‌هایی نیز همراه بوده است؛ اما امروزه این مراسم را باشکوه هرچه بیش‌تر، چراغانی و پایکوبی و جشن در نقاط مختلف جهان برگزار می‌کنند.

به‌دلیل ریشه‌های مذهبی جشن کریسمس و به‌خصوص در سال‌های دور، بین اسقف‌های کلیساها اختلاف نظر در شیوه برگزاری این جشن وجود داشته است و در بازه‌هایی از تاریخ، رهبران مسیحی جشن گرفتن کریسمس را ممنوع کرده بودند. اما امروزه کمتر کسی به ریشه‌های مذهبی آن اهمیت می‌دهد چرا که جشن و سرور و شادی آن برای اکثریت مردم مهم‌تر است. به‌علاوه بسیاری از مردم جهان به‌دلیل نزدیکی تاریخ این دو جشن، به اشتباه این دو مراسم را یکی می‌دانند و گمان می‌کنند روز کریسمس همان روز آغاز سال نو میلادی است؛ اما این‌طور نیست.

روز کریسمس و روز آغاز سال نو میلادی دو روز مجزا هستند و ریشه‌های متفاوتی دارند. هرکدام از این مراسم از گذشته‌های دور تاکنون برگزار شده‌اند؛ اما در طول زمان دست‌خوش تغییراتی شده‌اند. امروزه می‌توان جشن کریسمس را یکی از مهم‌ترین تاریخ‌های سال نه تنها برای مسیحیان، بلکه بخش عظیمی از جمعیت جهان نیز شناخته شده است. سال نو میلادی در کشورهای مختلف ریشه ملی دارد و از مهم‌ترین مراسم آن‌ها به‌شمار می‌رود. در واقع همه کشورها زمان آغاز سال جدید را جشن می‌گیرند؛ اما این تاریخ بسته به روزشمار رسمی هر کشور زمان متفاوتی دارد. سال نو میلادی بر اساس روز شمار میلادی تعیین می‌شود.

قدمت برگزاری جشن‌های کریسمس در زمان‌های بسیار دور و در امپراتوری رومیان ریشه دارد. در زمان امپراتوری رومیان جشن‌هایی در میانه ماه دسامبر برگزار می‌کردند که ریشه در باورهای دینی آن‌ها داشت. برگزاری جشن‌ها طبق آیین و رسوم «میترائیسم» انجام می‌شد که دین رومیان باستان بود. در گذشته این جشن‌ها را با عنوان جشن زایش خورشید، تولد طبیعت و پایان سردی و مرگ زمستانی، برگزار می‌کردند. جشن‌های رومیان با اسامی ساتورنالیای، ناتالیس، سولیس ایویچتی و یول شناخته شده‌اند. امروزه نیز «شب یلدا» که یادگار دوران باستان است و آن را زادروز ایزد مهر می‌دانند، فاصله زمانی اندکی با روز کریسمس دارد.

نقش درخت کاج در مراسم شب کریسمس حائز اهمیت است. درخت کاج به‌عنوان درخت همیشه سبز، نماد کریسمس در جهان شناخته می‌شود.

در تزیین درخت کریسمس بیشتر از رنگ‌های سبز، قرمز و سفید استفاده می‌کنند و در آخر درخت را از جمله با لامپ‌های کوچک نورانی می‌پوشانند. رنگ سبز نشانه سرسبزی و شکوفایی، قرمز نماد خون، مرگ و زندگی و رنگ سفید نماد پاکی است. از رنگ طلایی نیز برای زینت بیشتر و درخشان کردن درخت کریسمس، استفاده می‌شود.

سال نوی ایرانی یا همان «نوروز» یکی از بهترین دلایل را برای تغییر سال را با خود دارد اما از نظر اهمیت به سال نوی میلادی نمی‌رسد چرا که فقط کمتر از سیصد میلیون نفر در جهان «نوروز» را جشن می‌گیرند و در برخی کشورهای کم‌شمار هم نوروز تعطیل عمومی است.

زمین به دور خورشید در مداری می‌چرخد که فصل‌ها را به‌وجود می‌آورد و یک دور کامل را یک سال می‌نامیم. اما این یک دور کامل از نظر ریاضی مشکلاتی دارد که منجر به ایجاد مفهوم قراردادی سال کبیسه شده است. بشر از دیرباز به دنبال درست کردن تقویم بوده است و البته دوست داشته است تقویم خود را با مفاهیم جهان هستی و پیدایش و آفرینش جهان پیوند بزند. تقویم‌های جهان هر کدام امتیازات و مشکلات خود را دارند.

تقویم در واقع زمینی کردن اتفاقات کیهانی است اما بشر اصرار فراوان دارد تا تحولات کیهان را در راستای عقاید خود تعریف کند. شاید این از عجایب زمین و حرکت اجرام آسمانی باشد که تاکنون امکان درست کردن تقویم کاملاً دقیق و مورد قبول همه جهانیان را غیرممکن کرده است. روزگاری فرانسوی‌ها اصرار داشتند انقلاب فرانسه مبدا تقویم جهان باشد که البته بعداً آن را رها کردند.

ما انسان‌ها به روزهایی نیاز داریم که همه با هم و بدون در نظرگفتن ملیت، جنسیت، عقاید مذهبی و افکار سیاسی، خوشحال باشیم و دست همدیگر را بفشاریم و بگوییم «سال نو ی شما مبارک!» حالا چه اهمیتی دارد که در آن لحظه زمین در کجای گردش خود به دور خورشید است؟ زمین انسان‌های زیادی به‌خود دیده که از چرخش او به دور خورشید خوشحال بوده‌اند.

در سال گذشته، شاید سه واقعه مهم‌تر از واقع دیگر بود: خیزش انقلابی مردم ایران؛ ۲- حمله همه‌جانبه روسیه به اوکراین؛ و باگشت مجدد طلبان به حاکمیت افغانستان با حمایت دولت‌ها و در راس همه حاکمیت آمریکا.

البته وقایع دیگری هم مانند ادامه جنگ سوریه، یمن، عراق و لیبی نیز از وقایع مهم جهان به‌شمار می‌روند که از سال‌های قبل آغاز شده‌اند؛ هنوز هم ادامه دارند و متأسفانه هر لحظه از مردم این کشورها قربان می‌گیرند.

یکی دیگر از وقایع مهم در رابطه با ایران، محاکمه حمید نوری (عباسی) در سوئد بود که حدود ۹ ماه طول کشید. سرانجام حمید نوری دادیار سابق جمهوری اسلامی در زندان گوهردشت در کشورهای زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷ با فرمان خمینی، به حبس ابد محکوم شد. تاکنون این اولین بار است که یک مقام قضایی جمهوری اسلامی ایران در یک کشور اروپایی و توسط یک دستگاه قضایی مستقل و با برخوردی از همه امکانات دفاع از خود، محاکمه شده است.

همچنین بسیار مهم بود که در نهایت، بسیاری از جهان از موقعیت همه‌گیری کووید بیرون آمدند، حداقل از نظر اجتماعی اگر نه از نظر اپیدمیولوژیک. استثنای بزرگ چین بود که سیاست کووید صفر آن در چند هفته گذشته باعث اعتراض و ناآرامی شده است.

با این مقدمه، به بحث خود با پرداختن به مهم‌ترین وقایع سال ۲۰۲۲ ادامه می‌دهیم.

*آنتونیو گوتش، دبیرکل سازمان ملل متحد نیز گفت: «در سال ۲۰۲۲ میلیون‌ها نفر در سراسر جهان به‌معنای واقعی کلمه با جنگ و درگیری مواجه بودند؛ از اوکراین گرفته تا افغانستان تا جمهوری دموکراتیک کنگو و فراتر از آن، مردم خانه‌های ویران خود را در جست‌وجوی یک زندگی بهتر ترک کردند. در سراسر جهان، صدمیلیون نفر مهاجرت کردند تا از جنگ، آتش‌سوزی، خشک‌سالی، فقر و گرسنگی فرار کنند.»

او تاکید کرد: «در سال ۲۰۲۳، بیش از هر زمان دیگری به صلح نیاز داریم. این صلح باید از طریق گفت‌وگو با یکدیگر برای پایان‌دادن به درگیری‌ها باشد. این صلح باید با طبیعت و آب‌وهوای زمین، برای ساختن جهانی پایدارتر باشد. در سال ۲۰۲۳ باید در خانه‌ها آرامش باشد تا زنان و دختران بتوانند در عزت و امنیت زندگی کنند. در سال ۲۰۲۳ به صلح در خیابان‌ها و جوامع با محافظت کامل از حقوق بشر نیاز داریم. آرامش باید در عبادتگاه‌های ما، با احترام به اعتقادات یکدیگر باشد. در سال ۲۰۲۳، صلح باید در فضای مجازی نیز برقرار شود و این محیط از سخنان نفرت‌انگیز و سوءاستفاده‌ها خالی شود. بیایید در سال ۲۰۲۳، صلح را در قلب گفتار و اعمال خود قرار دهیم.»

*کاهش سریع دمای هوا، برف و کولاک از شمال تا جنوب و از غرب تا شرق آمریکا را در بر گرفته و در آستانه کریسمس زندگی حدود ۲۰۰ میلیون نفر را در چهار گوشه این کشور تحت تاثیر قرار داده است. تاکنون دست کم ۱۲ نفر بر اثر رویدادهای ناشی از توفان زمستانی جان باخته‌اند. هزاران پرواز لغو شده و صدها هزار مسافر در فرودگاه‌ها معطل مانده‌اند.

توفان و گردباد روز جمعه با انداختن درختان و آسیب رساندن به دکل‌ها برق دست‌کم یک و نیم میلیون آمریکایی را بدون برق گذاشت.

در ایالت داکوتای جنوبی که قلمرو خودمختار قبیله سو آن‌جاست، گزارش شده بومیان برای گرم نگه‌داشتن خود و به علت کمبود سوخت، البسه و پارچه می‌سوزانند.

در کانادا و در استان‌های اونتاریو و کبک در شرق این کشور، توفان و تندبادهای سرد موجب قطعی برق صدها هزار نفر شده است.

بقیه این کشور پهناور هم از استان بریتیش کلمبیا در غرب تا نیوفاندلند در شرق با وضعیت فوق‌العاده به علت بروندت هوا و توفان زمستانی مواجهند.

در آمریکا، از تگزاس در جنوب تا مین در مرز کانادا سازمان هواشناسی هشدار زمستانی صادر کرده و گفته توفان زمستانی گستره‌ای به وسعت ۳۲۰۰ کیلومتر را در بر گرفته است.

در شهر الک پارک ایالت مونتانا دمای هوا به منفی ۴۵ درجه سانتیگراد رسیده است.

در شهر هل ایالت میشیگان، کل شهر زیر برف فرورفته و دمای هوا به ۱۷ درجه زیر صفر افت کرده است.

در نیویورک، پنسیلوانیا، بوفالو و میشیگان بارش دست‌کم ۹۰ سانتیمتر برف پیش‌بینی شده است.

روز جمعه گذشته، وب‌سایت فلاپت‌اور که برنامه پروازها را دنبال می‌کند اعلام کرد که انتظار می‌رود ۸ هزار پرواز دیگر هم در آستانه کریسمس لغو شود.



*یکی از مهم‌ترین و پرصداترین وقایع جهان در ماه‌های اخیر، در ایران رقم خورد. اعتراضات سراسری در ایران که از روز ۲۲ شهریور ۱۴۰۱، ناشی از مرگ مهسا امینی، زن جوان ۲۲ ساله کرد ایرانی در بازداشت (گشت ارشاد) آغاز شد، ایران را وارد دوره جدیدی از بحران عمیق حکومت و جامعه کرد. خیزش سراسری مردم ایران در صد و هفتمین روز، از ظهر روز شنبه دهم دی ماه‌سی و یکم دسامبر با اعتراضات در شهرهای تهران، جوآنرود، کرمانشاه، نجف‌آباد اصفهان و سمیرم آغاز شد. جوآنرود از صبح شنبه شاهد حضور گسترده مردم این شهر در مراسم چهلمین روز از کشته شدن هفت نفر از معترضان این شهر بود. مردم این شهر در آرامستان حاجی ابراهیم جمع شدند و یاد کشته‌شدگان را گرامی داشتند. حاضرین در این مراسم علیه جمهوری اسلامی شعارهایی سر دادند. چند نفر از زنان در این مراسم پلاکاردی در دست داشتند که روز آن نوشته شده بود: «از جوآنرود تا تهران، ستم علیه زنان.»

عرفان کاکایی، بهالدین ویسی، تحسین میری، مسعود تیموری، جمال اعظمی، جوهر فتاحی و اسماعیل گل‌عنبر؛ هفت شهروندی هستند که در اعتراضات جوآنرود جان خود را به‌ضرب گلوله نیروهای امنیتی از دست دادند. صدها نفر از معترضان با حضور در این مراسم شعارهای «کل ایران برادرند، تشنه خون رهبرند» و «مرگ بر خامنه‌ای» سر دادند. پس از این اتفاق نیروهای نظامی و لباس شخصی با حضور در این محل اقدام به حمله به معترضین کردند. نیروهای سرکوبگر در این حملات اقدام به تیراندازی مستقیم به شهروندان کردند.

نیروهای سپاه در این شهر با برگزاری مانور قدرت پشت بلندگوهای خودروهایشان اقدام به تهدید معترضان کرده و به سمت آنان تیراندازی کردند. پس از آن مردم اهل جوآنرود با حضور در خیابان‌های این شهر بار دیگر اقدام به برپا کردن سنگر در خیابان‌ها و مقاومت در برابر سرکوب نیروهای نظامی کردند. در پی این تیراندازی‌های ماموران حکومتی، ههنگاو گزارش داد که یک شهروند اهل جوآنرود با هویت «برهان الیاسی» با شلیک مستقیم نیروهای حکومتی جان باخته است. همچنین گزارش‌ها حاکی از آن است که در پی سرکوب گسترده مردم در خیابان بهداری جوآنرود یک کودک به‌شدت زخمی شده است.

از سوی دیگر اعتراضاتی در شهر کرمانشاه نیز صورت گرفته است. به گزارش سایت حقوق بشری همنگاو نیروهای حکومتی مستقر در کرمانشاه به تجمع اعتراضی مردم در خیابان کسری تیراندازی کرده و چند شهروند زخمی شدند. نیروهای حکومتی مستقر بر بام ساختمان شهرداری منطقه ۴ به سوی مردم تیراندازی کرده‌اند.

برخی گزارش‌ها از بازار تهران حاکی از شروع اعتراضات سراسری مردم در این منطقه و اعتصاب بازاریان دارد. بر اساس ویدئوهای منتشر شده از بازار کفاشان تهران بازاریان با بستن مغازه‌های خود اعتصاب کرده‌اند. ویدئوهایی از بازار بزرگ تهران نیز در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که بر اساس آن‌ها جمعی از معترضان با شعارهای «زندانی سیاسی آزاد باید گردد»، «فقر و فساد و گرونی میریم تا سرنگونی»، «امسال سال خونه سیدعلی سرنگونی»، «مرگ بر خامنه‌ای»، «مرگ بر دیکتاتور» و «مرگ بر جمهوری اسلامی» تجمع اعتراضی برگزار کرده بودند. برخی گزارش‌ها از تهران حاکی از سرکوب توام با خشونت معترضان در بازار تهران و حوالی مترو پانزده خرداد است. مغازه‌های بازاریان در سبزه میدان نیز همگی تعطیل شده‌اند و معترضان پس از حمله نیروهای سرکوبگر در محلات دیگری به اعتراضات خود ادامه می‌دهند.

برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که نیروهای لباس شخصی در منطقه بازار با افرادی که موبایل به دست دارند و در حال فیلمبرداری از اعتراضات هستند برخورد می‌کنند و به سمت معترضان تیراندازی می‌کنند.

معترضان در شهر سمیرم استان اصفهان نیز بار دیگر به خیابان‌ها آمده و تجمع اعتراضی برگزار کردند. معترضان در این تجمعات که بخشی از آن در مقابل ساختمان فرمانداری سمیرم برگزار شده بود شعارهای «تا آخوند کفن نشود، این وطن وطن نشود» و «نترسید، نترسید ما همه با هم هستیم» سر دادند. معترضان در تجمع اعتراضی مقابل فرمانداری سمیرم سرود «بیزارم از دین شما، نفرین به آیین شما» را با یکدیگر همخوانی کردند.

خانواده مهسا(ژینا) امینی گفتند که وی پس از دستگیری توسط پلیس اخلاق در ۲۳ شهریور ماه ۱۴۰۱ به دلیل نقض قوانین پوشش تحمیلی جمهوری اسلامی مورد ضرب و شتم قرار گرفت. امینی سه روز بعد درگذشت. مقامات علت مرگ این جوان ۲۲ ساله را مشکلات پزشکی که از قبل داشته می‌دانند.

مرگ مهسا امینی زمینه‌ساز جنبش عظیمی شد که سال‌ها نارضایتی را در جامعه ایران بر سر مسائلی از تشدید کنترل‌های اجتماعی و سیاسی گرفته تا فلاکت اقتصادی و تبعیض علیه اقلیت‌های ملی و مذهبی را در بر می‌گیرد.

رهبران سیاسی و قضایی و نظامی جمهوری اسلامی ایران در مواجهه با سخت‌ترین بحران خود از زمان انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، تلاش کرده‌اند این اعتراض‌ها در سراسر ایران را به دخالت دولت‌های خارجی نسبت دهند و یا به‌عنوان قیام‌های جدایی‌طلبانه اقلیت‌های ملی نشان دهند که به جای حکومت مذهبی، تمامیت ارضی ایران را تهدید می‌کند.

معترضان از همه اقشار به خیابان‌ها ریخته‌اند و خواهان سقوط جمهوری اسلامی هستند. زنان با خشم روسری‌های اجباری را پاره کرده و سوزانده‌اند و رهبری اعتراضات را نیز به‌عهده گرفته‌اند اما مشکل زنان تنها حجاب نبوده و کلیه مطالبات ۴۳ ساله آن‌ها از مسایل اقتصادی و سیاسی و اجتماعی گرفته تا آزادی در همه عرصه‌ها روی هم انباشته شده‌اند.

همزمان دانشگاه‌ها نقش موثری در جنبش اخیر دارند. اعتصاب‌های پراکنده بخش‌های مختلف کارگری از جمله کارگران پیمانی صنایع نفت، کارگران پتروشیمی، کامیونداران و معلمان نیز در این سه ماه در جریان بوده است.

جنبش اخیر آسیب‌پذیری نهادهای امنیتی و نظامی و سیاسی حکومتی در برابر خشم عمومی را نشان داده است و این نگرانی را در میان سران جمهوری اسلامی ایجاد کرده است که اعتراض‌های فعلی فروکش نکند و در ادامه حکومت را

در معرض فروپاشی جدی قرار دهد. بنابراین، هیچ تضمینی وجود ندارد که سرکوب بیش‌تر به اعتراض‌ها پایان دهد، زیرا تا کنون سرکوب خشونت‌آمیز تنها اعتراضات بیش‌تری را برانگیخته است.

ماهیت جمهوری اسلامی شگفت‌انگیز است حکومتی که کارگران و انسان‌ها را به بردگی گرفته و انتخاباتی نمایشی برگزار می‌کند و انسان‌ها را از شنیدن و خواندن دیدگاه‌های مختلف و آگاهی برحذر می‌دارد. این حکومت همه‌چیز را جعل و وارونه نشان می‌دهد و وانمود می‌کند به جامعه احترام می‌گذارد؛ برای همین است که زندگی در چنین حکومتی، آکنده از دورویی و ریا و دروغ است. تاکنون بسیاری از مردم دروغ‌های حکومتیان را باور ندارند، اما اجباراً باید چنان رفتار کنند که گویی باورشان دارند، یا دست کم در سکوت از کنارشان بگذرند.

اما امروز اکثریت مردم ایران هرچند هنوز خاموشند اما نه تنها دیگر دروغ‌های جمهوری اسلامی را قبول ندارند، بلکه خواهان سرنگونی این حکومت هستند.

پیش‌بینی‌ها و وقایع ایران، نشان می‌دهند که در سال جدید میلادی، بحران‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و دیپلماسی حکومت اسلامی را در موقعیت بدتر و وخیم‌تری قرار خواهد داد.

در شرایطی که خامنه‌ای ۸۳ ساله معتقد است هرگونه عقب‌نشینی و مصالحه بر سر ارکان ایدئولوژیک جمهوری اسلامی باعث فروپاشی آن می‌شود، نظام سرکوب را دوچندان می‌کند و در نتیجه خشم بیش‌تر در میان جمعیت ۸۵ میلیونی که ۷۰ درصد آن‌ها زیر ۳۰ سال هستند، خواهد شد.

خیزشی که طی بیش از ۱۰۰ روز گذشته ایران را فراگرفت، جلوه‌های درخشانی از شوق و شور جوانان و آگاهی و شجاعت آن‌ها را به نمایش گذاشت. از خودبیگانگی اراده سیاسی شکسته شد و به ویژه نوجوانان و زنان و ملیت‌های ستم‌دیده صحنه‌های شورانگیزی از شجاعت و استقامت و زندگی را رقم زدند. شعار الهام‌بخش «زن، زندگی، آزادی» نیز، به یک شعار جهانی تبدیل شد.

برخلاف خشونت و کشتار پلیسی خیابانی که هدفش مهار و پایان بخشیدن به اعتراضات است، اعدام نیز مورد آزمایش قرار گرفت و نتیجه‌ای نداد. نیروهای امنیتی حکومت، اکنون به ربودن و کشتن جوانان معترض روی آورده‌اند.

در هر صورت سازماندهی بازتولیدی جنبش انقلابی پیش از هرچیز نیازمند تشکیل شبکه‌های زیادی از روستاها و شهرها و محلات از شوراهای، تعاونی‌ها، صندوق‌های حمایتی، همیاری در سطوح مختلف و ابتکارها و اقدامات مردمی است. شوراهای کارگری و محلی نه به سادگی هدف و آرمان جنبش بلکه وسیله پیش‌برد آن هستند.

جمهوری اسلامی با سرکوب شدید یک انقلاب به قدرت رسید و نظر می‌رسد که اکنون با یک انقلاب دیگری از بین خواهد رفت.

در هر صورت سال ۲۰۲۳، برای جامعه ایران بسیار سرنوشت‌ساز است و چه بسا مردم ایران و منطقه و جهان سرنگونی حکومت اسلامی و برپایی یک جامعه آزاد و برابر و انسانی را جشن خواهند گرفت!

تاکنون رسانه‌ها معتبر جهان درباره جنبش انقلابی ایران، تحلیل‌ها و تفسیرها و توصیف‌های خود را به اطلاع افکار عمومی مردم جهان رسانده‌اند. از جمله در گزارش فارین پالیسی یکی از مهم‌ترین تحولات سال میلادی رو به پایان، جنبش اعتراضی بزرگ زنان در ایران با شعار «زن، زندگی، آزادی» مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

*جمعه خونین زاهدان. سرکوب معترضان زاهدان در روز هشتم مهر، به «جمعه خونین» معروف شد. در این کشتار جریان از تیربار و هولکیکوپتر نیز استفاده شده است. در این حمله مرگبار ماموران مسلح جمهوری اسلامی حدود ۹۰

نفر جان باختند. بنا به گزارشات در جریان تظاهرات و غالباً پرجمعیت در دست‌کم ۱۳ شهر در سراسر کشور، از هفت‌تیر، و تفنگ‌های جنگی علیه معترضان استفاده کرده‌اند.

در روز هشتم مهرماه ماموران اطلاعاتی و پلیس از بام‌های اطراف مصلاهی بزرگ و مسجد مکی، مسجد اصلی اهل سنت در زاهدان، به سمت معترضان آتش گشودند. نیروهای امنیتی به ماشینی شلیک کردند که افراد مجروح را به بیمارستان منتقل می‌کرد. معترضان عمدتاً تهدیدی جدی متوجه نیروهای امنیتی کاملاً مسلح نمی‌کردند. بر اساس گزارش سازمان‌های حقوق بشری بلوچی، نام ۸۵ تا ۹۷ نفر از جمله ۹ کودک را جمع‌آوری کرده‌اند که بین ۸ تا ۱۳ مهر در زاهدان کشته شده‌اند. مقامات جمهوری اسلامی اما به جای انجام تحقیقات شفاف و بی‌طرفانه و همچنین بازخواست مسئولان و عاملان این کشتار، به اعتراضات بعدی نیز با «نیروی قهریه غیرقانونی» پاسخ دادند.

*رسول بدایی، فعال صنفی معلمان که در زندان اوین محبوس است، با ارسال نامه‌ای، از ۱۲۰ روز «توهین، تحقیر، تهمت، دروغ، پرونده‌سازی، فحاشی و تهدید» زندانیان در بندهای ۲۰۹ و ۲۴۰ این زندان پرده برداشت و افشا کرد که بازجویان زندانیان را به کشتن زن و فرزندشان تهدید می‌کنند.

این عضو کانون صنفی معلمان با بیان این‌که زندانیان در چهار ماه گذشته، به‌سختی شب و روز را از هم تشخیص می‌داده‌اند، اضافه کرد حتی پرسیدن ساعت از یک نگهبان هم «توهین استخوان‌سوزی در پی داشت و دیدن یک لب‌خند و شنیدن صدای یک انسان هم برای ما رویا شده بود.»

رسول بدایی در ادامه نامه خود، به وضعیت برخی بازداشتی‌های خیزش سراسری در زندان پرداخت و نوشت: «۱۲۰ روز نمی‌دانستیم در سلول کناری ما چه کسی به بند کشیده شده است. گاه گریه‌های التماس‌آمیز مردی یا نوجوانی بی‌گناه به قلب زخم‌خورده ما نمک می‌پاشید. دوربین‌های مداربسته، لامپ‌های روشن، نظارت بر رفتار و کردار ما از دریچه چشمی در فولادین سلول پنج متری، هستی را برای ما به تابوت تبدیل کرده بود.»

او همچنین افشا کرد که تهدید همکاران، خانواده، دوستان، خویشاوندان، زن و فرزند هم‌چون کابوسی خواب از چشم زندانیان ربوده بود و گاه «صدای یک عربده‌کش به نام بازجو همراه با تهدید زن و فرزند، مرگ را پیش چشم زندانیان، زیبا می‌کرد.»

این معلم دربند در ادامه، نیز با اشاره به تهدید مکرر زندانیان به انتقال به سلول‌های انفرادی، نوشت: «بی‌وجدانی و شیطان‌صفتی بازجویان و زندانبانان آدمی را به تعظیم در برابر شیطان وا می‌داشت.»

رسول بدایی با تأکید بر این‌که ماموران جمهوری اسلامی ایران در ۱۲۰ روز گذشته برای «سناریوسازی و ایجاد تفرقه از هیچ دروغ و فریبی کوتاهی نکرده‌اند»، گفت که خواسته آنان عقب‌نشینی از مطالبه حقوق فرهنگیان و دانش‌آموزان بوده است.

این عضو کانون صنفی معلمان اتهام دروغین پول گرفتن از بیگانگان را «توهین شرم‌آور» صداوسیما به معلمان و معترضان خواند و با انتقاد از ده‌ها سال «استبداد و خودکامگی» حکومت ایران گفت: «نفت و آب و گاز و خاک و جنگل و معادن، محیط زیست، اعتماد، باورها و حتی شرف و حیثیت مردم را خاکریز به خاکریز ویران کردند و اینک به‌طور عریان در روزنامه‌ها، رسانه‌ها، همایش‌ها و به هر شکل ممکن، سرزمین و مردم ایران را به سوریه‌ای شدن تهدید می‌کنند و آشکارا به همگان می‌فهمانند که ما یا هیچ‌کس.»

رسول بدایی، فعال مدنی و عضو کانون صنفی معلمان، در حال سپری کردن دوران محکومیت خود با اتهام «اقدام علیه امنیت ملی» و «فعالیت تبلیغی علیه نظام» در زندان اوین است.

اخبار مربوط به بدرفتاری با زندانیان در حالی منتشر می‌شود که مقام‌های قوه قضاییه هرگونه آزار و بدرفتاری با زندانیان را تکذیب کرده‌اند. با این حال به‌تازگی، خواهر حسین شهروی، یکی از بازداشتی‌های خیزش سراسری، هم افشا کرد که در زندان به برادرش قرص و دارو تزریق می‌کنند تا چیزی به‌خاطر نیاورد. نرگس محمدی، فعال مدنی دربند، هم با ارسال نامه‌ای از زندان، خبر داد که زنان بازداشتی با آزار و تعرض‌های جنسی مواجه شده‌اند، اما ستاد بشر قوه قضاییه این موضوع را انکار کرد و مدعی شد که تاکنون شکایتی در این خصوص دریافت نکرده است.

*کفالت سیاسی چیست و چه اثری در وضعیت زندانی سیاسی در خطر اجرای حکم اعدام می‌گذارد؟ در روزهای اخیر خبرهای بسیاری مبنی بر قبول «کفالت سیاسی» شماری از بازداشت‌شدگان اعتراضات اخیر که به اتهامات افساد فی‌الارض و محاربه با احتمال حکم اعدام روبرو هستند توسط نمایندگان پارلمان آلمان و دیگر کشورهای اروپایی در شبکه‌های اجتماعی هم‌رسانی شده است. به‌نظر می‌رسد روند پذیرش کفالت سیاسی بازداشت‌شدگان اعتراضات جاری توسط نمایندگان پارلمان‌های مختلف اروپایی با سرعت فزاینده‌ای رو به رشد است. اما پذیرش کفالت سیاسی چه تاثیر عملی بر حال زندانیانی دارد که هر لحظه در معرض حکم اعدام هستند؟ کفالت سیاسی چیست و از کجا آمده است؟

کفالت سیاسی ترجمه استنباط شده از عبارت آلمانی Politische Patenschaften است. ترجمه عینی فرانسه این عبارت Le parrainage politique است اما مفهومی به معنای حمایت اخلاقی از کسی است و شامل تعهد حقوقی نمی‌شود. مفهوم کفالت سیاسی هم به همین صورت شامل تعهد حقوقی نماینده نسبت به زندانی نیست. این مفهوم قانونی است که در ابتدا در سال ۲۰۰۳ به پیشنهاد دولت آلمان در کمیسیون حقوق بشر پارلمان این کشور تصویب شد. بر اساس این قانون نمایندگان پارلمان این کشور می‌توانند از نمایندگان پارلمان دیگر کشورهای جهان که تحت فشار یا تعقیب هستند، حمایت سیاسی کنند.

این قانون کمی بعدتر به حمایت سیاسی از فعالان مدنی، هنرمندان، مدافعان حقوق بشر و معترضان سیاسی در کشورهای تحت استبداد بسط پیدا کرد. اما چرایی به کارگیری واژه کفالت در برابر Patenschaften در عبارت فارسی شاید با یک مثال بیش‌تر قابل درک باشد.

درگذشته، عمل سیاست‌مداران تاثیر به‌سزایی بر تعداد بسیاری از احکام زندانیان داشته است از جمله سبب تبدیل احکام اعدام به حبس، کاهش قابل توجه صدور احکام زندان خودسرانه، پایان دادن به بدرفتاری با زندانیان و در بسیاری از موارد، آزادی شده است.

*با وجود سرکوب‌های شدید جمهوری اسلامی در ۱۰۸ روز اعتراض‌های ایرن؛ ۱۰ ها کشته و زخمی شده‌اند و هزاران تن نیز دستگیر زندانش شده و در زیر شدیدترین شکنجه‌ها قرار دارند. علاوه بر کشته‌شدگان در خیابان‌های با تیراندازی مستقیم ماموران دولتی، اکنون تعداد زیادی رپوده شدند و جنازه برخی از آن‌ها پیدا شده که بعد از تحمل شکنجه‌های زیاد به قتل رسیده‌اند.

سایت حقوق بشری «هم‌نگاو» از کشته شدن ۱۱۶ شهروند کرد در اعتراضات و اعدام ۵۲ شهروند کرد در ایران و کشته شدن ۴۶ کولبر در سال ۲۰۲۲ خبر داد.

این سایت در گزارش جدید خود که روز جمعه، نهم دی ۱۴۰۱، منتشر کرد، درباره نقض حقوق شهروندان کرد در ایران اعلام کرد که در یک سال گذشته ۱۲۸ «شهروند عادی» با شلیک مستقیم نیروهای حکومتی کشته‌اند از این تعداد، ۱۱۶ نفر مربوط به اعتراضات «زن زندگی آزادی» بوده و از میان آن‌ها ۱۹ نفر کودک بوده‌اند و در ارتباط با این اعتراضات، ده زندانی نیز، به نوشته همنگاو، زیر شکنجه جان باخته‌اند.

همچنین بیش از سه هزار شهروند کرد در بازه زمانی یک سال اخیر با شلیک مستقیم نیروهای حکومتی زخمی و بیش از هفت هزار نفر بازداشت شده‌اند. اتهام بیش از دو هزار و ۲۰۰ نفر از بازداشت‌شدگان سیاسی از جمله شرکت در اعتراضات و همکاری با احزاب کردستانی بوده است.

بر اساس این گزارش از مجموع ۵۲ شهروند کردی که اعدام شده‌اند، دو نفر زن و یک نفر زندانی سیاسی بوده است. در گزارش همنگاو، همچنین آمده است که در یک سال گذشته، ۴۶ کولبر از جمله چهار کودک به دلیل کولبری جان خود را از دست داده و ۲۴۴ نفر از مجموع آن‌ها زخمی شده‌اند. همچنین از مجموع کولبران قربانی‌شده، ۷۱ درصد هدف شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی قرار گرفته‌اند.

طی سال ۲۰۲۲ دست‌کم ۳۷ شهروند که بیشتر آن‌ها کولبر و کاسبکار و کشاورز بودند در مرزهای کردستان در اثر انفجار مین و مواد منفجره به‌جای‌مانده از جنگ ایران و عراق قربانی شده و از میان آن‌ها شش تن جان خود را از دست داده‌اند.

با وجود پنهان‌کاری جمهوری اسلامی در بیش از چهار دهه گذشته همواره آمارهای تکان‌دهنده‌ای از نقض حقوق بشر در ایران منتشر شده است، اما این آمار به‌ویژه در ماه‌های اخیر و هم‌زمان با اعتراضات سراسری افزایش قابل ملاحظه‌ای یافته است.

*استان سیستان و بلوچستان بالاترین تعداد کشته‌ها در جنبش سراسری جاری را دارد. بنا بر گزارش سازمان حقوق بشر ایران، از ابتدای اعتراضات تا ۲۶ آذر در این استان ۱۳۰ تن کشته شده‌اند.

شعیب میربلوچ زهی، نوجوان ۱۸ ساله که در ۱۳ مهر در اعتراضات زاهدان بازداشت شده، بر اساس اعترافات اجباری زیر شکنجه، به اعدام محکوم شده است.

ابراهیم نورزهی نوجوان ۱۷ ساله که بیمار است و ۱۰ آبان سال جاری در زاهدان بازداشت شده به دو سال حبس محکوم شده است.

عادل گرگیج ۲۲ ساله از بازداشتی‌های روزها و هفته‌های اخیر بر مبنای اعترافات اجباری زیر شکنجه، در معرض خطر اتهامات سنگین دستگاه قضایی جمهوری اسلامی قرار دارد.

آیدا پورتنقی فشتگه، دانشجوی دانشگاه زاهدان به ۹ ماه حبس، ۶۰ ضربه شلاق و مجازات‌های تکمیلی محکوم شده است.

ستاره ریگی دختر دانش‌آموز ۱۷ ساله به ۲۵ میلیون جزای نقدی و همچنین مجازات‌های تکمیلی محکوم شده است. دادگاه این دو دختر جوان را به «اخلال در نظم و آسایش عمومی از طریق حضور در اجتماع غیرقانونی» متهم کرده است.

خبرگزاری هرانا با انتشار گزارشی در روز جمعه ۹ دی ۱۴۰۱، به بررسی احکامی پرداخت که دستگاه قضایی جمهوری اسلامی، در حد فاصل نخستین هفته آبان ماه سال جاری تا ۸ دی ماه، علیه افراد بازداشت شده در جریان

جنبش انقلابی «زن، زندگی، آزادی» صادر کرده است؛ احکامی که، بمنقل از این خبرگزاری حقوق بشری، نتیجه برگزاری دادگاه‌های انقلاب در ۳۱ شهر و استان ایران محسوب می‌شود.

بر اساس بررسی‌های انجام شده از سوی هرانا، قضات دادگاه انقلاب در مجموع سیزده معترض را به اعدام محکوم کرده‌اند که دست‌کم تا این لحظه حکم دو تن از آن‌ها، یعنی محسن شکاری و مجیدرضا رهنورد، اجرا شده است.

با این‌وجود شمار بزرگی از افراد نیز به حبس و تحمل ضربات شلاق محکوم شده‌اند. از این‌رو قضات دادگاه انقلاب در مجموع ۸ هزار و ۵۶۴ ماه، یعنی بیش از ۷۱۳ سال، حکم زندان صادر کرده‌اند و در مجموع ۲۶ تن از معترضان بازداشت شده را به تحمل هزار و ۳۱۰ ضربه شلاق محکوم کرده‌اند.

اما گزارش هرانا در عین‌حال تاکید دارد احکام قضایی مذکور تنها مربوط به ۶۶۳ تن از بازداشت‌شدگان است، در حالی‌که بر اساس برآورد تهیه‌کنندگان این گزارش، نیروهای امنیتی وابسته به جمهوری اسلامی بیش از ۱۹ هزار معترض را بازداشت کرده‌اند.

هرانا همچنین در بخش دیگری از گزارش روز جمعه خود چنین آورده است: «از سوی دیگر ۲۶ تن دست‌کم به پرداخت ۸۲۸ میلیون ریال جریمه نقدی، ۲۴ نفر به تحقیق و انجام مطالعات ایدئولوژیک، ۵ مورد به منع عضویت در دسته‌جات، ۶ تن به محرومیت از حضور در فضای مجازی، ۲۶ تن به ممنوعیت خروج از کشور، ۲ نفر به انجام خدمات اجتماعی اجباری و ۱۲ مورد دیگر به احکامی مانند تبعید، انفصال از خدمت و غیره محکوم شده‌اند.»

در این گزارش به شمار عناوین اتهام‌هایی که نهاد دادستانی و دستگاه قضایی جمهوری اسلامی معترضان را به ارتکاب آن‌ها متهم کرده‌اند نیز اشاره شده است. بر اساس تحقیقات هرانا آمار مورد اشاره، تا هشتم دی ماه، از این قرار است: «۱۵ مورد اتهام فساد فی‌الارض، ۹ محاربه، ۱۷۰ تبلیغ علیه نظام، ۱۲۴ اخلال در نظم عمومی و ۳۸ اجتماع و تباہی.»

اما از جمله نکته‌های موجود در گزارش هرانا این است که، تا زمان تهیه گزارش و بر اساس اطلاعات به دست آمده از سوی این خبرگزاری حقوق بشری، بیشترین احکام، یعنی ۴۳۳ حکم، در تهران صادر شده است.

*به گفته رییس سازمان بهزیستی، سالانه بین ۴۰ تا ۶۰ هزار نفر به آمار معلولان ایران اضافه می‌شود. به گزارش خبرگزاری ایسنا، علی‌محمد قادری سوم دی در جلسه‌ای دلیل معلولیت این جمعیت بزرگ را «تصادف» اعلام کرد و گفت که از ۳۰۰ هزار تصادفی که هر سال تصادف رخ می‌دهد، ۱۷ هزار نفر فوت می‌کنند و بین ۴۰ تا ۶۰ هزار معلول که حدود ۲۵۰۰ نفر از آن‌ها ضایعه نخاعی هستند به جمعیت معلولان کشور افزوده می‌شود.

رییس سازمان بهزیستی در آمار معلولان کشور به شمار کودکانی که با معلولیت به دنیا می‌آیند، اشاره‌ای نکرده است. این در حالی است که با توجه محدودیت‌های ایجادشده درباره غربالگری جنین در ماه‌های گذشته، بسیاری از متخصصان و کارشناسان درباره افزایش تعداد نوزادانی که با معلولیت به دنیا می‌آیند هشدار داده‌اند.

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت ایران، در جهت افزایش جمعیت به هر قیمت و کیفیتی، اواخر خرداد دستورالعمل اجرای ماده ۵۳ قانون موسوم به «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» را ابلاغ کرد که بر اساس آن غربالگری جنین در ایران محدود شد.

بر اساس این دستورالعمل، مادران باردار کمتر از ۳۵ سال که سابقه تولد فرزند دارای مشکلات ژنتیکی و سندروم داون ندارند، غربالگری نمی‌شوند، اما زنان بالای ۳۵ سال و کسانی که سابقه زایمان فرزند با مشکلات ژنتیکی یا سندروم داون دارند، غربالگری می‌شوند.

بر اساس این دستورالعمل همچنین «مباشرت یا معاونت در سقط جنین جرم‌انگاری دارد و برای فرد خاطی جرایم سنگین در نظر گرفته می‌شود.»

ابلاغ این دستورالعمل با انتقادهای گسترده‌ای همراه شد، از جمله پنجاه تشکل علمی پزشکی در نامه‌ای خطاب به وزیر بهداشت ایران، این دستورالعمل را «مغایر اصول اخلاقی و قانونی» اعلام کردند و خواستار لغو آن شدند.

* جنبش انقلابی ایران به‌حدی قدرتمند بود که توانست به‌سرعت توجه دولت‌های سرمایه‌داری و نهادهای بین‌المللی جهان را به‌خود جلب کرد و آن‌ها را وادار نمود با وجود داشتن رابطه‌های پنهان و آشکار با جمهوری اسلامی ایران از این جنبش حمایت کنند. با این وجود این نباید به حمایت دولت‌ها دل بست و استقلال جنبش را زیر سؤال برد. چرا که دولت‌ها همواره به فکر منافع اقتصادی و سیاسی و نظامی خود هستند و هرگز اهمیتی به زیست و زندگی و آزادی و رفاه مردم کشورشان و سایر کشورها نمی‌دهند.

برای مثال، وزارت اقتصاد آلمان اعلام کرد که برخی از دیگر «چارچوب‌های اقتصادی» شامل مذاکرات درباره انرژی نیز تعلیق می‌شوند. این تعلیق همچنین شامل برنامه‌های آموزش مدیران و برگزاری نمایشگاه‌های بازرگانی نیز خواهد شد.

مبادلات بازرگانی آلمان و ایران در سال ۲۰۱۱ میلادی، یک میلیارد و ۷۶۰ میلیون یورو (معادل یک میلیارد و ۸۷۰ میلیون دلار) بوده است. وزارت اقتصاد آلمان می‌گوید که حجم مبادلات میان دو کشور در ۹ ماهه نخست سال ۲۰۲۲، یک میلیارد و ۴۹۰ میلیون یورو بوده است.

ضمانت اعتباری صادرات که توسط دولت آلمان صادر می‌شد، از ضررهای احتمالی شرکت‌های این کشور در معاملاتشان با ایران جلوگیری می‌کرد. ضمانت سرمایه‌گذاری نیز از این جهت صادر می‌شد که جلوی ضررهای احتمالی سرمایه‌گذاران آلمانی به دلیل تحولات سیاسی، گرفته شود.

وزارت اقتصاد آلمان اعلام کرد که صدور این ضمانت‌نامه‌ها در ارتباط با ایران، برای دهه‌های متوالی متوقف شده بود. اما بعد از امضای برجام، دولت این کشور پذیرفت که این اقدامات را از سر بگیرد و از سال ۲۰۱۶ میلادی، صدور این ضمانت‌نامه‌ها آغاز شده بود. وزارت اقتصاد آلمان می‌گوید که از آن زمان برای تعداد از پروژهای بازرگانی و تجاری، ضمانت‌نامه‌هایی صادر شد.

* ترور سلمان رشدی در آمریکا. بیانیه پلیس ایالتی نیویورک: ساعت ۱۱ صبح ۱۲ اوت ۲۰۲۲، یک مظنون مرد به سمت تریبون دوید و به رشدی و مصاحبه‌کننده حمله‌ور شد. رشدی ظاهراً بر اثر اصابت چاقو در ناحیه گردن زخمی شد و با بالگرد به بیمارستانی در آن ناحیه منتقل شد. وضعیت او هنوز نامشخص است. مظنون بازداشت شده است. «رابی چارلز سونور»، مدیر آموزش جمعی در «منهن» که او نیز یکی از ۲۵۰۰ نفر حاضر در نشست «چوتوکوآ» بود می‌گوید: مهاجم به سمت سخنران دوید و شروع به زدن آقای رشدی کرد، اول ما مانده بودیم که چه اتفاقی داره می‌افته؟ بعد از چند ثانیه مشخص شد که واقعا دارد آقای رشدی را می‌زند. ۲۰ ثانیه طول کشید... بعد همه تماشاگران نفس‌نفس‌زنان به بیرون از سالن رانده شدند.

خبرنگار آسوشیندپرس نیز در توصیف لحظه حمله هادی مطر به سلمان رشدی گفته «در حالی که مجری سلمان رشدی را معرفی می‌کرد و او بالای سکوی موسسه چوتوکوآ رفته بود و آماده سخنرانی بود، مردی به رشدی نزدیک شد و به مدت ۱۰ تا ۱۵ ثانیه یا به او مشت می‌زد یا چاقو.

پس از آن که سلمان رشدی روز جمعه در مراسمی در ایالت نیویورک مورد ضربات چاقو قرار گرفت، اندرو ویلی، هماهنگ‌کننده فعالیت‌های این نویسنده، در بیانیه‌ای اعلام کرد که سلمان رشدی ممکن است در اثر این حمله یک چشمش را از دست بدهد.

او گفت که به اعصاب دست و کبد سلمان رشدی نیز آسیب جدی وارد شده و او در حال حاضر به دستگاه تنفس مصنوعی متصل است.

مرد ۲۵ ساله‌ای که روز جمعه در نیویورک به سلمان رشدی، نویسنده مشهور بریتانیایی-هندی حمله کرد از هواداران حزب‌الله لبنان بوده است و دو رهبر پیشین و کنونی جمهوری اسلامی و قاسم سلیمانی را ستایش می‌کرد.

در یورش ماموران اف‌بی‌ای به به محل سکونت هادی مطر که گفته می‌شود تبار لبنانی هم دارد گواهینامه رانندگی صادره در ایالت نیوجرسی آمریکا، یعنی محل سکونتش کشف شد. او در این گواهینامه رانندگی به جای نام واقعی‌اش یعنی هادی مطر، از نام جعلی «حسن مغنیه» استفاده کرده‌است. شاید نشانه‌ای آشکار از علاقه او به «عماد مغنیه» فرمانده پیشین بخش نظامی حزب‌الله لبنان که در سال ۲۰۰۸ در دمشق ترور شد.

عماد مغنیه، موسس سازمان جهاد اسلامی لبنان پس از حمله اسرائیل به لبنان در سال ۱۹۸۲ بود. نخستین عملیات مغنیه و اعضای سازمانش در آبان سال ۱۳۶۲ انجام شد. در این عملیات مقر تفنگداران دریایی آمریکا و نیروهای حافظ صلح فرانسه در بیروت منفجر شد و ۳۵۰ نفر کشته شدند. عماد مغنیه و سازمان جهاد اسلامی لبنان همچنین مسئول ده‌ها عملیات ربودن شهروندان غربی در لبنان، هواپیماربایی خطوط هوایی آمریکا در بیروت، بمب‌گذاری مرکز یهودیان اسرائیل در آرژانتین و البته مشارکت در ترور نیروهای مخالف جمهوری اسلامی در کشورهای اروپایی بود.

این گروه در دهه ۹۰ میلادی با سازمان مادر یعنی حزب‌الله لبنان ادغام شد و از آن به بعد تحت نام بخش نظامی حزب‌الله لبنان فعالیت کرد.

نهایتاً عماد مغنیه در سال ۲۰۰۸ و لحظاتی پس از پایان جلسه با قاسم سلیمانی و یکی از مقام‌های امنیتی سوریه در دمشق ترور شد.

این گمانه ایجاد شده که عامل ترور سلمان رشدی از علاقه‌مندان به مغنیه بوده و به همین دلیل گواهینامه رانندگی‌اش با نام جعلی حسن مغنیه ثبت شده است. این گواهینامه رانندگی تا ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۶ معتبر و در ماه می سال جاری میلادی صادر شده است. براساس اطلاعات ثبت‌شده بر روی این گواهینامه، هادی مطر متولد ۱۲ سپتامبر ۱۹۹۷ است. محل تولد او در این سند ذکر نشده است. یا این حال ان‌بی‌سی گفت که او در کالیفرنیا به دنیا آمده و بعداً به نیوجرسی نقل مکان کرده است.

همچنین حساب کاربری منسوب به او در فیس‌بوک، که اکنون مسدود شده است نشان می‌داد که او به صورت گسترده دیدگاهش در طرفداری از علی خامنه‌ای و روح‌الله خمینی، قاسم سلیمانی و چهره‌های حزب‌الله لبنان را تبلیغ می‌کند. تصویر اصلی این حساب کاربری نیز عکسی از رهبر سابق و کنونی جمهوری اسلامی بود.

سلمان رشدی در یک سخنرانی در سال ۲۰۱۲ در نیویورک گفته بود که تروریسم واقعا هنر ترس است. او گفت: «تنها راهی که می‌توانید تروریسم را شکست دهید این است که تصمیم بگیرید نترسید.» سرنوشت نویسنده‌ای که ۳۴ سال زیر سایه تهدید و ترور زندگی کرد و نترسید در بیمارستانی در حومه نیویورک روشن خواهد شد و فعلاً مقام‌های جمهوری اسلامی در هراس از واکنش جهانی سکوت پیشه کرده‌اند.

هر چند سلمان رشدی زنده ماند اما برخی از مترجمان آثار او کشته و مجروح شدند. هیتوشی اگاشی، مترجم ژاپنی کتاب رشدی به ضرب چاقو کشته شد و اتوره کاپری پولو، مترجم ایتالیایی و ویلیام نیگارد، ناشر نروژی، کتاب «آیات شیطانی» زخمی شدند.

عزیز نسین، نویسنده ترکیه ای نیز که بخش هایی از این کتاب را ترجمه کرده بود در سیواس مورد حمله قرار گرفت و گروهی از افراد متعصب پس از نماز جمعه هتل محل اقامت او را آتش زدند که خود عزیز نسین جان سالم به در برد، اما ۳۷ نفر کشته شدند.

در حالی که سلمان رشدی زیر دستگاه تنفس مصنوعی است، با مرگ و زندگی دست و پنجه نرم می‌کند؛ بعضی روزنامه‌های نزدیک به جمهوری اسلامی ایران و چهره‌های تندرو از این حمله استقبال کرده‌اند و برخی نیز آن را به پرونده برجام ربط داده‌اند.

فتوای آیت‌الله خمینی در بهمن سال ۱۳۶۷ صادر شد که این نویسنده را «مهدورالدم» اعلام کرد و از مسلمانان خواست این حکم را اجرا کنند.

در پی حکم آیت‌الله خمینی، بنیاد پانزده خرداد (ستاد اجرایی فرمان امام) که زیر نظر رهبر ایران اداره می‌شود برای قاتل سلمان رشدی جایزه تعیین کرد و ده سال پیش، در ۲۵ شهریور سال نود و یک، نیم میلیون دلار به جایزه اضافه کرد و به مبلغ جایزه به سه میلیون و سیصد هزار دلار افزایش یافت.

بنیاد پانزده خرداد نیز هنوز درباره حمله به آقای رشدی واکنشی نشان نداده و وبسایت این بنیاد نیز هیچ خبری از این حادثه منتشر نکرده است.

روزنامه کیهان چاپ تهران هم که زیر نظر حسین شریعتمداری منصوب آیت‌الله علی خامنه‌ای اداره می‌شود در ستونی که به‌عنوان طنز و کنایه منتشر می‌کند، از حمله به سلمان رشدی استقبال کرده است.

کیهان نوشت «آفرین بر آن مرد دلاور و وظیفه‌شناسی که در نیویورک به سلمان رشدی مرتد و خبیث حمله کرده و بوسه بر دست او که با چاقو گردن دشمن خدا را پاره کرده است.»

در این ستون که به صورت گفت‌وگو خیالی تنظیم شده به وضعیت جسمی رشدی اشاره و آورده شده که در جریان حمله دیروز به وی «گردن او آسیب جدی دیده است.»

کیهان سپس به طعنه نوشته که از فردی بیمار پرسیده شده «حالت چه‌طوره؟ جواب داد؛ تبم قطع شده اما گردنم بدجوری درد می‌کند! گفتند؛ نگران نباش به زودی گردنت هم مثل تبت قطع می‌شه.»

هفته‌نامه ۹ دی با نیز تیتر «سگ‌کشی» به ترور سلمان رشدی پرداخته و نوشته حکم بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در مورد آقای رشدی همچنان جاری است.

یک روز پس از سوءقصد به جان سلمان رشدی، مهاجرانی در توییتری از نوشتن کتاب خود دفاع کرده و نوشته بود، حق التألیف این کتاب برای او «حلال و شیرین و گوارا» است.

سازمان «عدالت برای ایران»، با تسلیم شکایت، از پلیس ضدتروریسم بریتانیا خواسته است تا عطاالله مهاجرانی، وزیر ارشاد پیشین جمهوری اسلامی را به دلیل «تشویق به تروریسم» و «توزیع محتوای تروریستی» تحت تعقیب کیفری قرار دهد.

بنا به این گزارش در این شکایت‌نامه بخش‌هایی از کتاب مهاجرانی با عنوان «توطئه آیات شیطانی» که در آن فتوای روح‌الله خمینی، بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در «واجب‌القتل بودن سلمان رشدی» تایید و قتل او تجویز می‌شود، در اختیار پلیس بریتانیا قرار داده شده است.

مهاجرانی که در لندن زندگی می‌کند، در توییتی که بعداً آن را پاک کرد نوشت: «امروزه نیز بعد از حادثه مجروح شدن رشدی، همان نغمه کتاب من و فتوای امام نو شده است. من محاکمه در دادگاه لندن را، درخشان‌تر از استیضاح می‌دانم، آماده‌ام تا از این فرصت طلایی بهره‌مند شوم. جدی باشید.»

در آخرین واکنش به این تحولات، مهاجرانی در توییتی خیر داد که تیمی از پلیس متروپلیتن لندن، چهارشنبه ۲۶ مرداد به خانه او رفته و از او درباره برخی موضوعات پرسش‌هایی داشته‌اند.

«ایران‌وایر»، به نقل از برخی منابع نزدیک به مهاجرانی خبر داده بود، پس از سوءقصد به جان رشدی، مهاجرانی رایزنی‌های خود برای بازگشت به ایران را تشدید کرده اما هنوز از دفتر رهبر جمهوری اسلامی جواب مثبتی دریافت نکرده است.

*چهار کشور عضو «گروه هماهنگی و واکنش بین‌المللی» اعلام کردند که تلاش‌های آن‌ها برای «پاسخ‌گو کردن ایران بابت سرنگون کردن» هواپیما وارد مرحله حقوقی «حل و فصل اختلافات» شده است.

چهار کشور در بیانیه خود از ایران خواسته‌اند که در «روند الزام‌آور داوری اختلافات مربوط به سرنگون شدن پرواز ۷۵۲ با دو موشک زمین به هوای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که به‌صورت غیرقانونی و عامدانه شلیک شده» شرکت کند.

به‌نظر می‌رسد این اولین بار است که این گروه در بیانیه‌ای رسمی شلیک سپاه به هواپیمای مسافربری اوکراینی را «عامدانه» خوانده است.

این بیانیه در آستانه سومین سالگرد سرنگون کردن پرواز ۷۵۲ خطوط هوایی اوکراین صادر می‌شود که صبح روز ۱۸ دی ماه ۱۳۹۸ هدف موشک‌های سپاه پاسداران قرار گرفت و همه ۱۷۶ سرنشین آن کشته شدند.

*ماجرای چهار فروند هواپیمای ایرباس که به جای ازبکستان در ایران فرود آمدند؟! چهار فروند هواپیمای ایرباس 300-340A که به‌نظر می‌رسید از فرودگاه بین‌المللی تامبو در ژوهانسبورگ به مقصد ازبکستان در حرکت باشند، پس از ناپدید شدن از روی رادار بر فراز ایران، در فرودگاه بین‌المللی امام در تهران به زمین نشستند.

معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی ایران نیز بدون ارائه هیچ‌گونه جزئیاتی، ورود چهار فروند ایرباس ۳۴۰ ساخت کشور فرانسه را به ایران تایید کرد.

به گزارش وبسایت «ایردیتا نیوز» این چهار فروند هواپیما که پیش‌تر در اختیار شرکت ترکیش ایرلاین بودند؛ در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی از ناوگان این شرکت هواپیمایی خارج شدند. شرکتی هنگ‌کنگی به نام «آورو گلوبال» مالکیت انحصاری این هواپیماها را بر عهده داشته است و طی چند سال گذشته، آن‌ها در فرودگاه ژوهانسبورگ در آشیانه بودند.

تا همین اواخر تقریباً نشانه‌ای از فعالیت آن‌ها وجود نداشت تا این‌که آن‌ها با کدهایی جدید در بورکینافاسو به ثبت رسیدند و با این کدهای هوایی پروازهای خود را از سر گرفتند. همگی آن‌ها بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۰ میلادی تولید شده‌اند و عمری بین ۲۲ تا ۲۶ سال دارند.

ادعا می‌شود که این هواپیماها برای تامین ناوگان هوایی ماهان‌ایر و برای دورزدن تحریم‌های آمریکا وارد ایران شده‌اند. تحریم‌های آمریکا دو شرکت بزرگ هوانوردی ایران (ماهان‌ایر، ایران‌ایر) را از خرید محصولات آمریکایی منع کرده است. حتی تامین هواپیماهای دست‌دوم برای این شرکت‌ها به‌صورت غیرقانونی صورت می‌گیرد.

جدیدترین ناوگان هوایی در ایران مربوط به سفارش‌هایی از ایرباس و ATR هستند که مجوز تحویل هواپیماها را به ایران‌ایر بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ داشتند؛ اما پس از آن با روی‌کار آمدن دولت ترامپ محدودیت‌های دوباره به ایران بازگشت.

به گزارش این وب‌سایت، شایعات دیگری حاکی از آن است که حداقل دو فروند از این هواپیماها ممکن است به خطوط هوایی سوریه و ونزوئلا هدایت شوند. خطوط هوایی این دو کشور نیز تحت‌تأثیر تحریم‌ها قرار گرفته‌اند. شرکت هواپیمایی کونویازا (Conviasa) ونزوئلا مقاصد هوایی از جمله کاراکاس به تهران و کاراکاس به مسکو را در برنامه پروازی خود دارد.

*سازمان غیردولتی و غیرانتفاعی «کمیته حراست از روزنامه‌نگاران» با انتشار گزارش سالیانه خود در مورد وضعیت روزنامه‌نگارها در کشورهای مختلف، نوشت ایران در صدر فهرست کشورهای قرار دارد که روش‌هایی قهرآمیز علیه اهل رسانه به‌کار می‌برند.

به گزارش این سازمان مردم‌نهاد آمریکایی، در حال حاضر از مجموع ۳۶۳ روزنامه‌نگاری که در زندان‌های سراسر جهان محبوس‌اند، ۶۲ روزنامه‌نگار ایرانی در زندان‌های جمهوری اسلامی به‌سر می‌برند؛ آماري که در سی سال گذشته بی‌سابقه بوده و از آمار مربوط به بازداشت روزنامه‌نگاران در جریان سرکوب‌های دولتی سال ۱۳۸۸ نیز پیشی گرفته است.

در گزارش «کمیته حراست از روزنامه‌نگاران»، که چهاردهم دسامبر سال جاری میلادی منتشر شد، به‌شمار بازداشتی‌های جنبش انقلابی «زن، زندگی، آزادی» اشاره شده است و نویسنده‌اش تأکید می‌کند ده‌ها تن از روزنامه‌نگارها و خبرنگارهای ایرانی نیز در میان این جمعیت بازداشت شده از سوی نهادهای امنیتی حکومت ایران حضور دارند.

آرلین گنز، دبیر هیات تحریریه «کمیته حراست از روزنامه‌نگاران»، در ادامه این بخش از گزارش خود می‌نویسد همزمان با آغاز موج اخیر اعتراضات سراسری در ایران، نهادهای امنیتی ۴۹ روزنامه‌نگار را بازداشت کرده‌اند که از این میان ۲۲ تن از آن‌ها روزنامه‌نگاران زن هستند که، به‌نقل از گنز، نقش موثری نیز در بازتاب وقایع و تحولات مربوط به جنبش «زن، زندگی، آزادی» ایفا کرده‌اند.

بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده از سوی «کمیته حراست از روزنامه‌نگاران» ماموران امنیتی در بسیاری از موارد در ساعات اولیه صبح به منزل روزنامه‌نگاران بازداشتی «بورش» برده‌اند، آن‌ها را مورد ضرب‌وشتم قرار داده‌اند و کنترل حساب‌های آن‌ها در شبکه‌های اجتماعی را به‌دست گرفتند که در اکثر اوقات به حذف حساب‌های کاربری روزنامه‌نگارهای بازداشتی منجر شده است.

در این گزارش، همچنین تأکید می‌شود برخوردهای قهرآمیز دستگاه‌های امنیتی با روزنامه‌نگاران باعث شده تا برخی از آن‌ها، به‌منظور حفظ امنیت خود، گزارش‌ها و اخباری را که منتشر کرده‌اند داوطلبانه حذف کنند.

اما در گزارش تحلیلی «کمیته حراست از روزنامه‌نگاران» در عین به نام دیگر کشورهای که رویکردشان نسبت به روزنامه‌نگاران با رویکرد جمهوری اسلامی در این زمینه شباهت دارد نیز اشاره شده است. بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده از سوی این سازمان مردم‌نهاد، کشورهای چین، میانمار، ترکیه و بلاروس چهار کشوری هستند که نام‌شان، به‌ترتیب، پس از ایران در فهرست مورد نظر ذکر شده است.

* سقوط ارزش حداقل دستمزد کارگر ایرانی به کمتر از ۱۱۰ دلار در ماه.

بنا به گزارش‌ها، در کمتر از یک هفته، ۱۰ درصد ارزش پول ملی ایران سقوط کرده است. قیمت خرید هر دلار آمریکا در بازار آزاد در نخستین روز دی ۱۴۰۱ حدود ۴۰ هزار تومان بود، اما روز هفتم دی ماه نرخ برابری دلار از ۴۴ هزار تومان نیز گذشت.

ایران در ۴۰ سال گذشته بارها افزایش شدید و سریع قیمت ارز را تجربه کرده، اما مقایسه داده‌ها نشان می‌دهد، آنچه طی یک هفته گذشته رخ داده، یکی از سریع‌ترین و شدیدترین تجربه‌های سقوط ارزش پول ملی در کمتر از یک هفته است.

در حال حاضر، با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی جمهوری اسلامی هیچ چشم‌انداز روشنی از آرامش بازار دیده نمی‌شود. معلوم نیست سرنوشت دلار و پول ملی در روزهای آینده به کجا خواهد رسید.

در زمان آغاز به کار دولت ابراهیم رئیسی، این آیت‌الله قاتل، هر دلار آمریکا در بازار آزاد حدود ۳۱ هزار تومان معامله می‌شد. حالا ابراهیم رئیسی با رکورد ۴۰ درصد افزایش قیمت ارز در یک سال و پنج ماه نخست ریاست جمهوری، در مقایسه با همتایان پیشین خود، رکورددار است.

* در ژانویه ۲۰۲۲، تظاهرات گسترده در اعتراض به افزایش قیمت مواد سوخت در قزاقستان که بر اساس گزارش رسانه‌های محلی در این تظاهرات که به مدت یک هفته ادامه یافت، بیش از ۲۰۰ نفر کشته و هزاران معترض بازداشت شدند.

* ۳ مارس ۲۰۲۲، شمار زیادی از کشورها پوشیدن ماسک، فاصله اجتماعی، ممنوعیت اجتماعات و دیگر محدودیت‌هایی را لغو کردند که به هدف جلوگیری از شیوع کووید ۱۹ وضع شده بودند.

* ۱۵ نوامبر ۲۰۲۲، یک روز تاریخی برای کره زمین بود، زیرا جمعیت این سیاره برای اولین بار از مرز هشت میلیارد نفر گذشت. به اعتقاد کارشناسان سازمان ملل که این آمار را منتشر کرده است، علت این افزایش بی‌سابقه، بالا رفتن امید به زندگی در میان مردم با توجه به بهبود سطح بهداشت عمومی، تغذیه، نظافت شخصی و پزشکی است. با این حال سازمان ملل اعلام کرد، ۱۲ سال زمان می‌برد تا جمعیت بشریت از هفت میلیارد به هشت میلیارد نفر برسد، اما برای اضافه شدن یک میلیارد نفر دیگر به جمعیت باید تا ۱۵ سال دیگر منتظر بمانیم.

* برای اولین بار در سپتامبر ۲۰۲۲ بود که دانشمندان دانشگاه آکسفورد اعلام کردند موفق به تولید واکسنی شده‌اند که می‌تواند چهره جهان را تغییر دهد. این واکسن که قرار است سال ۲۰۲۳ وارد بازار شود، تقریباً ۸۰ درصد در مقابل بیماری کشنده مالاریا موفق عمل می‌کند. مالاریا سالانه ۴۰۰ هزار نفر را که اکثراً کودک هستند از پا درمی‌آورد.

* در ماه اکتبر، کنگره حزب کمونیست این کشور که دو بار در یک دهه برگزار می‌شود، شاهد بود که رییس‌جمهور شی جین‌پینگ، قدرت خود را مستحکم‌تر کرد و برای سومین دوره بر منصب قدرت نشست، که این عدول از سنت حزبی است که روسای جمهورش تنها دو دوره در این کشور خدمت می‌کردند. آیا کووید صفر می‌تواند وضعیت موجود را متحول کند؟

* در ایالات متحده آمریکا، جایی که جمهوری خواهان و برخی صاحب نظران پیش بینی موج قرمز را در انتخابات میان دوره ای کرده بودند. اگر چه حزب جمهوری خواه کنترل مجلس نمایندگان را به دست آورد، اما پیروزی در آنجا با اکثریت کمتر از ۱۰ کرسی بسیار کمتر از انتظارات بود. این حزب نه تنها نتوانست سنا را پس بگیرد، بلکه چندین رقابت فرمانداری را نیز از دست داد. دموکرات ها هر سه رقابت فرمانداری در ایالت هایی که رقبا ی جمهوری خواهان قانونیت انتخابات ۲۰۲۰ را انکار کرده بودند، پیروز شدند. در میان دوره ای ها معمولا حزب رییس جمهور به سختی شکست می خورد. اما این بار ماجرا متفاوت بود.

* در غروب ۲۵ فوریه ۲۰۲۲، یک روز پس از عبور تانک های روسی به اوکراین طی بزرگترین حمله نظامی در اروپا از زمان جنگ جهانی دوم- ارتش کرملین به حومه کی یف رسیده بودند. گاهی اوقات، آنچه اتفاق نمی افتد بیشترین اهمیت را دارد. با اوج گیری آتش توپخانه از راه دور در سرتاسر پایتخت، وزارت دفاع اوکراین از ساکنان خواست تا برای دفع مهاجمان، بمب های بنزینی بسازند. رییس جمهور ولودیمیر زلنسکی فیلمی از خود و دستیارانش در خیابان های شهر منتشر کرد و قول داد از استقلال کشورش دفاع کند. زلنسکی گفت: «امشب، آن ها حمله خواهند کرد. همه ما باید بفهمیم چه چیزی در انتظار ماست. باید در این شب مقاومت کنیم». اما این حمله هرگز انجام نشد - و ۱۰ ماه بعد، «عملیات نظامی ویژه» مسکو به بن بست کشیده شد و در بعضی جاها در حال عقب نشینی است. بسیاری در مسکو انتظار پیروزی ارتش روسیه و سرنگونی دولت زلنسکی و برآمدن یک حکومت روسوفیل را داشتند.

مطمنا، در حال حاضر نیروهای روسیه همچنان کنترل مناطق وسیعی از شرق و جنوب اوکراین را در دست دارند و حداقل ۴۰۰۰۰ غیرنظامی در درگیری های شدید کشته و ۱۴ میلیون نفر آواره شده اند. اما نیروهای اوکراینی که با میلیارد ها دلار تسلیحات غربی تقویت شده اند، مرتبا خود را باهوش تر و موثرتر از روس های تضعیف شده از روحیه خود نشان داده اند.

* اوکراین: روسیه ۵۴۰ پهپاد ایرانی را به سمت اوکراین شلیک کرده است. کریلو بودانوف، رییس سرویس اطلاعات نظامی اوکراین اعلام کرد که روسیه برای تامین ذخایر موشکی خود بر پشتیبانی تسلیحاتی ایران متکی است. بودانوف شنبه ۳ دی در گفت و گو با «نیویورک تایمز» گفت: «جمهوری اسلامی به دلیل نگرانی از تشدید تحریم ها، تا به حال از ارائه موشک های بالستیک به روسیه خودداری کرده است. بودانوف تاکید کرد که روسیه تاکنون ۵۴۰ پهپاد ایرانی را در حملات تاکتیکی به نیروگاه های انرژی و برق اوکراین، پرتاب کرده است.

او با اعلام این که مسکو ۱۷۰۰ پهپاد ایرانی از نوع «شاهد» را بر اساس قراردادی که تابستان گذشته با تهران منعقد شده، تحویل گرفته است، خاطر نشان کرد که تحویل این پهپادها طی چند مرحله انجام شده است.

* به گزارش چهارشنبه ایرنا از «اسپوتنیک»، مسکو هشدار داده است که ارائه این کمک های نقدی و تسلیحاتی، قطعا منجر به طولانی شدن جنگ شده و کمک چندانی به حل بحران نمی کند.

با این حال، جریان پول و تجهیزات به اوکراین که بیشترین میزان از کودتای ۲۰۱۴ در این کشور تاکنون است همچنان ادامه داشته و آمریکا قصد دارد در سال آینده نیز حداقل ۸۰۰ میلیون دلار کمک مالی در اختیار اوکراین قرار دهد. مجموع مبلغی که آمریکا تاکنون به اوکراین ارسال کرده است، به ارزش دهها میلیارد دلار است. واشنگتن از زمان آغاز جنگ میان روسیه و اوکراین در ۲۴ فوریه سال جاری حدود ۶۸ میلیارد دلار به کی یف کمک مالی اختصاص داده است. اولین بسته کمکی آمریکا برای اوکراین به ارزش ۱۳/۶ میلیارد دلار، در اوایل ماه مارس و تنها چند روز پس از آغاز جنگ در اوکراین، توسط قانونگذاران آمریکایی تصویب شد.

حدود دو ماه بعد از این کمک و در ماه مه، یک بسته مالی بسیار بزرگتر توسط کنگره آمریکا تصویب شد که منجر به هزینه ۴۰ میلیارد دلار از پول شهروندان آمریکایی برای کمک به اوکراین شد.

واشنگتن در ماه سپتامبر، یک بسته ۱۳/۷ میلیارد دلاری دیگر به اوکراین اختصاص داد.

کمک‌های مالی آمریکا به اوکراین به اشکال مختلف ارائه می‌شود. بخشی از این بودجه صرف کمک‌های نظامی به کی یف مانند ارائه تسلیحات و تجهیزات نظامی به نیروهای اوکراینی، آموزش پرسنل نظامی این کشور و به اشتراک گذاری اطلاعات می‌شود.

بخش دیگر این بودجه، مستقیماً در اختیار دولت کی یف قرار می‌گیرد تا بتواند فعالیت و خدمات خود را در میان بحران اقتصادی اوکراین حفظ کند. و بخشی از این کمک‌ها نیز به عملیات‌های دولت آمریکا مربوط به بحران اوکراین اختصاص می‌یابد و ظاهراً مقداری بودجه نیز صرف مسائل بشردوستانه می‌شود.

ماه گذشته، دولت جو بایدن رییس جمهور آمریکا از کنگره این کشور تقاضای ۳۷/۷ میلیارد دلار بودجه اضافی برای کمک به اوکراین کرد که این بسته شامل بودجه برای تسلیحات و تجهیزات بیشتر و همچنین حمایت مستقیم از دولت کی یف می‌شود.

به گزارش ایرنا، ولادیمیر پوتین رییس جمهوری روسیه روز ۲۱ فوریه گذشته (دوم اسفند ۱۴۰۰) با انتقاد از بی‌توجهی غرب به نگرانی‌های امنیتی مسکو، استقلال جمهوری‌های خلق دونتسک و لوهانسک را در منطقه دونباس به رسمیت شناخت.

سه روز پس از آن یعنی پنجشنبه پنجم اسفند سال گذشته، پوتین عملیاتی نظامی که آن را «عملیات ویژه» خواند، علیه اوکراین آغاز کرد و به این ترتیب روابط پرتنش مسکو - کی‌یف به رویارویی نظامی تغییر وضعیت داد و این جنگ همچنان ادامه دارد.

*رییس سازمان اطلاعات ارتش اوکراین گفته است که جنگ با روسیه در حال حاضر در بن‌بست است زیرا نه اوکراین و نه روسیه قادر به پیشرفت قابل‌توجهی در جبهه نیستند اما اوکراین برای شکستن این بن‌بست در انتظار دریافت تسلیحات پیشرفته‌تر از متحدان غربی خود است.

کایرلو بودانوف در مصاحبه با بی‌بی‌سی گفت: «جنگ زمین‌گیر شده و حرکتی ندارد.»

او معتقد است که دولت روسیه در نظر دارد بار دیگر اعلام بسیج عمومی کند و سربازان وظیفه بیشتری را برای اعزام به جبهه فرا بخواند. وی افزود که در همان حال، نیروهای اوکراینی هنوز فاقد امکانات لازم برای پیشروی در مناطق مختلف هستند.

این مقام نظامی گفت: «ما نمی‌توانیم آن‌ها را در همه جبهه‌ها به شکلی قاطع شکست دهیم. آن‌ها هم نمی‌توانند ما را به زانو درآورند. ما مشتاقانه منتظر دریافت تسلیحات جدید و پیشرفته‌تر هستیم.»

به گفته کارشناسان، برای سال ۲۰۲۳، عامل تعیین‌کننده اصلی سرنوشت حمله بهاری روسیه خواهد بود. پوتین اذعان کرده بود که حدود ۵۰ هزار نفر از سربازان به تازگی بسیج شده هم‌اکنون در خط مقدم هستند؛ ۲۵۰ هزار نفر دیگر از کسانی که به تازگی بسیج شده‌اند برای سال آینده آموزش می‌بینند.

در بیانیه اخیر دبیر کل ناتو، «ینس استولتنبرگ» آمده است:

«بهایی که ما می‌پردازیم، پول است. ولی بهایی که اوکراینی‌ها می‌پردازند خون آن‌هاست. اگر رژیم‌های خودکامه ببینند که توسل به زور پاداش می‌گیرد، همه ما بهای بسیار سنگین‌تری خواهیم پرداخت. و جهان برای همه ما جای خطرناک‌تری خواهد بود.»

زمرستان سخت خواهد بود و حملات روسیه به زیرساخت‌های اوکراین روحیه و مقاومت جمعیتی پیشاپیش در هم‌شکسته را هدف قرار خواهد داد. جنگ ادامه پیدا خواهد کرد و طول خواهد کشید. چشم‌انداز مذاکرات تیره است.

با آغاز موج جدید موشک‌پرانی روسیه به سوی شهرهای بزرگ اوکراین، در این کشور هشدار سراسری حمله هوایی صادر شده است.

میخائیلو پودولیاک، مشاور رییس‌جمهوری اوکراین گفته است که بیش از ۱۲۰ موشک به سوی مراکز پرجمعیت و زیرساخت‌های غیرنظامی شلیک شده است.

صدای انفجار در شهرهای خارکیف، اودسا، لویو و ژیتومیر نیز شنیده شد.

ماکسیم مارچنکو، فرماندار منطقه اودسا در جنوب، از «حملات سنگین موشکی به اوکراین» سخن گفته است.

نیروی هوایی اوکراین گفته است که روسیه از جهت‌های مختلف و از هوا و دریا با موشک‌های کروز اوکراین را هدف قرار می‌دهد و تعدادی پهپاد کامیکازه نیز مورد استفاده قرار گرفته است.

صبح پنج‌شنبه، هشدار حملات هوایی در تمام مناطق اوکراین به صدا درآمد. الکسی آرسطویچ، مشاور رییس‌جمهور از غیرنظامیان خواست تا پناهگاه بروند و گفت که پدافند هوایی در حال عملیات است.

در هفته‌های اخیر، روسیه شهرهای مختلف اوکراین را هدف ده‌ها حمله موشکی قرار داده و باعث قطع مکرر برق در سراسر این کشور شده است.

شهردار لویو روز پنجشنبه گفت که ۹۰ درصد این شهر بدون برق است، در حالی‌که کلیچکو هشدار داد ممکن است برق و آب در پایتخت قطع شود.

پیش‌تر، قطع برق در اودسا و دنیپروپتروفسک گزارش شده است. شرکت دی‌ای‌ئی‌کی، تامین‌کننده برق در این مناطق گفته است که «به‌منظور جلوگیری از آسیب قابل توجه در نتیجه حملات موشکی دشمن، ناگزیر شدیم برق این مناطق را قطع کنیم.»

الکساندر ویلکول، فرمانده نظامی شهر کریوی‌ریچ در مرکز اوکراین، گفته است که موشک‌های شلیک شده به این شهر از «کشتی‌ها و هواپیماهای روسی در دریای سیاه» پرتاب شده است. او افزود که برق شهر به‌عنوان یک «اقدام احتیاطی» قطع شده است.

مسکو بارها هدف قرار دادن غیرنظامیان در حملات موشکی را تکذیب کرده است اما اخیراً ولادیمیر پوتین، رییس‌جمهور روسیه، اذعان کرد که ارتش او به تاسیسات حیاتی برق اوکراین ضربه می‌زند.

*روسیه حمله موشکی شبانه به زیرساخت‌های حیاتی اوکراین را با ۱۶ پهپاد «ایرانی» پی گرفت. مقامات کی‌یف روز جمعه ۳۰ دسامبر-۹ دی، یعنی یک روز پس از شلیک ده‌ها موشک روسیه در حمله گسترده شبانه به زیرساخت‌های حیاتی اوکراین، گفتند که نیروهای روسی شب‌هنگام با ۱۶ پهپاد شاهد ساخت ایران نیز به این کشور حمله کردند. یکی از شاهدان به خبرگزاری رویترز گفت در ۲۰ کیلومتری جنوب کیف صدای چندین انفجار و شلیک ضد هوایی را شنیده است.

به گزارش رویترز، در سپیده دم روز جمعه در حالی که به‌نظر می‌رسید که حمله تمام شده است، ساکنان پایتخت اوکراین پس از یک روز و شب بمباران بی‌امان، آرام‌آرام از پناهگاه‌های خود بیرون آمدند.

ارتش اوکراین اعلام کرد همه پهپادها منهدم شده‌اند. ویتالی کلیچکو، شهردار کیف گفت که در هفت مورد پایتخت اوکراین هدف این پهپادها بوده و یک ساختمان اداری نیز بر اثر برخورد پهپاد آسیب دیده است.

ستاد کل نیروهای مسلح اوکراین در نشست روزانه خود درباره جنگ اعلام کرد روسیه در ۲۴ ساعت گذشته در مجموع ۸۵ حمله موشکی، ۳۵ حمله هوایی و ۶۳ حمله از سامانه‌های پرتاب موشک چندگانه انجام داده است.

به گزارش خبرگزاری روسی اینترفاکس، وزارت دفاع روسیه اعلام کرد که با استفاده از تسلیحات با دقت بالا به زیرساخت‌های انرژی و نظامی-صنعتی اوکراین حمله گسترده‌ای انجام داده است.

این وزارتخانه همچنین توضیح داده که حملات پیش‌گفته تولید و تعمیر تجهیزات نظامی و حرکت نیروهای ذخیره را مختل کرده است.

اما ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین گفت که این حملات به زیرساخت‌های انرژی بوده و اکثر آن‌ها دفع و خنثی شده‌اند.

زلنسکی با اشاره قطع برق در مناطق سرد و برفگیر کشورش گفت مناطقی که بیش از همه از قطع برق آسیب دیدند شامل کیف، اودسا و خرسون در جنوب و مناطق اطراف آن و نیز اطراف شهر لویو در غرب اوکراین در نزدیکی مرز لهستان بوده است.

زلنسکی گفت: «معلوم نبود اگر توپچی‌های قهرمان ضد هوایی و پدافند ما نبودند چه چیزی رخ می‌داد.» اوکرنرگو، اپراتور شبکه برق اوکراین گفته میزان کمبود در سیستم انرژی اوکراین در همان سطح قبل از حملات روز پنجشنبه است.

در بیانیه این شرکت آمده که این خسارات پیامدهای بسیار کمتری بر عملکرد سیستم برق داشته است. این شرکت به این حال افزوده است که برای تأمین انرژی در مناطق جنوبی و شرقی کشور همچنان با دشواری مواجه است.

روسیه از ماه اکتبر گذشته هر هفته حملات موشکی و پهپادی گسترده‌ای را علیه زیرساخت‌های غیرنظامی در سراسر اوکراین انجام داده که هر بار بر اثر آن میلیون‌ها نفر در فصل سرما بدون برق و امکانات گرمایی مانده‌اند. روسیه می‌گوید هدفش از این حملات کاهش توانایی رزمی اوکراین است، اما کی‌یف می‌گوید که این حملات هیچ هدف نظامی ندارد و هدف آن تنها آسیب رساندن به غیرنظامیان، یعنی «جنایت جنگی» است.

کی‌یف می‌گوید ایران برای حملات هوایی روسیه به این کشور پهپاد می‌دهد اما تهران این موضوع را تکذیب می‌کند. ارتش اوکراین گفت نیروهای مسکو همچنین ۲۰ شهرک را در اطراف شهر بمباران شده باخموت در شرق اوکراین که شدیدترین درگیری‌ها در آن جریان دارد و نیز بیش از ۲۵ شهرک در مناطق خرسون و زاپوریژیا را گلوله‌باران کرده‌اند.

*طالبان اشتغال زنان در موسسات غیردولتی را ممنوع کرد. مقامات طالبان در تازمترین اقدام خود برای اعمال محدودیت‌های بیش‌تر علیه زنان در افغانستان، خطاب به تمام موسسات غیردولتی داخلی و خارجی، دستور داده‌اند فعالیت‌های کارمندان زن تا اطلاع بعدی متوقف شود.

وزارت اقتصاد طالبان، شنبه ۳ جدی (دی)، در یک مکتوب نوشته است اخیرا شکایات جدی مبنی بر عدم رعایت حجاب اسلامی و سایر قوانین طالبان در میان کارمندان زن موسسات غیردولتی دیده شده است به همین دلیل موسسات تا اطلاع ثانوی وظایف کارمندان زن را متوقف کنند.

در مکتوب آمده است، در صورتی که موسسات در زمینه اجرای این دستور تعلل نکنند، جواز آن‌ها از سوی وزارت اقتصاد طالبان لغو خواهد شد.

طی چند روز گذشته طالبان محدودیت‌های گسترده را علیه تحصیلات عالی زنان وضع کرده است که انتقادهای شدید و محکومیت‌های گسترده بین‌المللی، منطقه‌ای و داخلی را به دنبال داشت.

وزارت تحصیلات عالی (آموزش و پرورش) طالبان سه‌شنبه ۲۹ قوس (آذر)، به تمام دانشگاه‌های کشور دستور داد که تا اطلاع ثانوی دروازه دانشگاه‌ها را به روی زنان مسدود کنند.

یک روز پس از آن وزارت معارف (آموزش) این گروه به آموزشگاه‌های خصوصی در کشور دستور داد تا از ورود دانش‌آموزان دختر در آموزشگاه‌ها جلوگیری کنند.

همزمان دروازه مدارس (مکاتب) به روی دختران پایین‌تر از کلاس ششم نیز مسدود شدند. به دنبال آن روزنامه «اطلاعات روز» جمعه ۲ جدی به نقل از منابع خود گزارش داده است که طالبان استادان و کارکنان زن را نیز از حضور در دانشگاه‌ها منع کرده‌اند.

بر اساس گزارش طالبان به آن‌ها گفته‌اند تا اطلاع ثانوی در دانشگاه‌ها حاضر نشوند.

*منع کار زنان در موسسه‌های دولتی و خصوصی، ۲۸ میلیون نیازمند را از دریافت کمک‌های بین‌المللی محروم کرد. دست‌کم پنج سازمان مردم‌نهاد بین‌المللی در اعتراض به تصمیم طالبان مبنی بر منع فعالیت زنان در موسسات داخلی و خارجی، فعالیت‌های خود را در افغانستان متوقف کرده‌اند.

وزارت اقتصاد گروه طالبان شنبه گذشته ۳ دی-۲۴ دسامبر به موسسه‌های داخلی و بین‌المللی دستور داده که کار تمام کارمندان زن را متوقف کنند. بخش‌نامه حکومتی به امضای قاری دین محمد حنیف، سرپرست وزارت اقتصاد طالبان رسیده و به موسسه‌های غیردولتی ارسال شده است. در نامه وزارت اقتصاد گروه طالبان آمده است که به دلیل عدم رعایت حجاب و سایر قوانین و مقررات این گروه در موسسه‌های دولتی و غیر دولتی، زنان از کار در آنها منع می‌شوند.

گروه‌های کمک‌رسان بزرگ بین‌المللی روز یکشنبه پس از آنکه طالبان همه سازمان‌های غیردولتی خارجی و داخلی را از استخدام زنان منع کردند، فعالیت‌های خود را در افغانستان به حالت تعلیق درآوردند.

افغانستان با یکی از بدترین بحران‌های بشری در جهان مواجه است. سازمان‌های غیردولتی مانند سازمان حفاظت از کودکان، شورای پناهندگان نروژ، CARE، کمیته بین‌المللی نجات و Afghanaid بعد از تسلط طالبان بر افغانستان در ارائه کمک به میلیون‌ها نفر نقش داشتند. سازمان حفاظت از کودکان، کمیته بین‌المللی نجات و CARE در بیانیه مشترکی اعلام کردند:

«ما نمی‌توانیم بدون کارمندان زن خود به طور موثر به کودکان، زنان و مردانی که در افغانستان به کمک‌های بشردوستانه نیاز مبرم دارند، دسترسی داشته باشیم.»

افغان‌اید نیز در بیانیه‌ای جداگانه اعلام کرد این گروه با سازمان ملل و سایر سازمان‌های غیردولتی در حال رایزنی‌ست اما فعلا فعالیت‌های خود در افغانستان را متوقف می‌کند.

کمیته بین‌المللی نجات که بیش از هشت هزار نفر از جمله سه هزار زن افغانستانی را در استخدام خود دارد اعلام کرد به دلیل منع فعالیت زنان در موسسات خصوصی و دولتی ناگزیر است که فعالیت خود را متوقف کند. در این بیانیه آمده است:

«اگر ما اجازه استخدام زنان را نداشته باشیم، نمی‌توانیم کمک‌ها را به نیازمندان تحویل دهیم.»

اتحادیه اروپا نیز از تصمیم طالبان برای ممانعت از کار زنان در موسسه‌ها انتقاد کرده است. سخن‌گوی جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفته است که منع زنان از کار در موسسه‌های غیردولتی به معنای اعمال محدودیت جدی حقوق بشر و آزادی‌های زنان افغانستان است.

جمعه هفته گذشته وزارت تحصیلات عالی حکومت طالبان در نامه‌ای به همه دانشگاه‌های دولتی و خصوصی افغانستان اعلام کرد که دختران «تا اطلاع ثانوی» حق ادامه تحصیل در دانشگاه‌ها را نخواهند داشت. ده‌ها تن از زنان افغانستانی در اعتراض به این تصمیم طالبان به خیابان‌های کابل آمدند.

*سازمان ملل متحد اعلام کرد که برخی از برنامه‌های «بسیار حیاتی» این نهاد در افغانستان به‌خاطر فرمان اخیر طالبان مبنی بر ممنوعیت کار زنان در نهادهای غیردولتی به‌طور موقت متوقف شده‌اند.

وزرای خارجه ۱۲ کشور در بیانیه مشترکی با اتحادیه اروپا از حکومت طالبان در افغانستان خواستند که تصمیم خود مبنی بر ممنوعیت اشتغال زنان در سازمان‌های غیردولتی را لغو کند.

کمیسیون حقوق بشر پاکستان گفته است که بیش از ۵۰۰ زن و کودک افغان در زندان شهر کراچی زندانی هستند و از دولت این کشور خواسته تا برای بازگشت آن‌ها به افغانستان زمینه‌سازی کند.

وزارت داخله حکومت طالبان گفته است که قرار است دست‌کم ۲۶ ولسوالی تازه در افغانستان ایجاد کنند.

رسانه‌های آمریکایی با استناد به گزارش جدید وزارت دفاع آمریکا خبر داده‌اند که پایگاه‌های نظامی در این کشور که مهاجران افغان را در خود جای داده بودند، ۲۶۰ میلیون دلار خسارت دیده‌اند.

*موج نگران‌کننده کرونا در چین؛ یک میلیون مبتلای جدید در روز. منابع خبری روز جمعه دوم دی ماه به نقل از موسسه پژوهشی بریتانیایی «ایرفینیتی» موارد ابتلای جدید به کرونا، عامل بیماری کووید در چین را روزی بیش از یک میلیون نفر اعلام کردند.

این موسسه برآورد می‌کند شمار قربانیان در میان مبتلایان به بیماری کووید در چین روزانه بیش از پنج هزار نفر باشد. این برآورد با آمار رسمی منتشر شده در چین تفاوت فاحشی دارد اما شواهدی بر احتمال درستی آن دلالت می‌کند.

سخن‌گوی سیاست خارجی فراکسیون حزب‌های دموکرات و سوسیال مسیحی در پارلمان فدرال آلمان با توجه به این برآوردها خواستار توقف کامل تمام پروازها بین این کشور و چین شده است.

یورگن هارد در گفت‌وگو با «شبکه تحریریه آلمان» سیاست «کووید صفر» دولت چین را شکست خورده عنوان کرده و هشدار داده که این سیاست اشتباه که به افزایش انفجار آمیز موارد ابتلا در چین منجر شده تمام جهان را با تهدید درگیر شدن با موج جدیدی از کرونا روبرو کرده است.

دولت چین ابتدای سال ۲۰۲۰ شیوع ویروس کرونا در شهر ووهان در استان هوئی این کشور را تایید کرد. چین همان زمان و پس از آن متهم شده که درباره شیوع پاندمی کرونا پنهان‌کاری کرده و اطلاعات درست و دقیقی درباره این مسئله در اختیار جهانیان نگذاشته است.

در آمار رسمی کمیسیون بهداشت ملی چین خبری از این برآوردها نیست. این نهاد مدعی است موارد جدید شناسایی شده ابتلا روز گذشته اندکی بیش از سه هزار مورد بوده و روز جمعه در مجموع سه هزار و ۷۶۱ مورد ابتلای جدید ثبت شده است.

کمیسیون همچنین اعلام کرده که در شبانه‌روز گذشته هیچ یک از مبتلایان به بیماری کووید جان خود را از دست ندادند. بنا بر گزارش‌ها، در روزهای اخیر موسسه‌های کفن و دفن در شرق پکن بیش از چهار برابر روزهای معمول مشغول به کار بوده‌اند.

*بازی‌های سیاسی رجب طیب اردوغان. قرار است در ۱۸ ژوئن ۲۰۲۳، مردم ترکیه برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و مجلس قانون‌گذاری به پای صندوق رای فراخوانده شوند. رییس جمهوری کنونی هم نامزد این انتخابات است و در برابر او اکرم اوغلو، شهردار استانبول و عضو «حزب جمهوری‌خواه خلق» (CHP)، قرار دارد که در حال حاضر در نظرسنجی‌ها با او فاصله دارد. اردوغان که بنابر نظرسنجی‌های موسسه متروپل از ۳۶ درصد آراء برخوردار است، برای پیروزی می‌باید بر ۶ حزب اپوزیسیون یعنی «حزب جمهوری‌خواه خلق» (CHP)، «حزب رفاه» (RP)، «حزب آینده» که توسط احمد داوود اوغلو، نخست‌وزیر پیشین و یار همراه رییس جمهوری بنیان‌گذاری شده، «حزب سعادت» (دارای گرایش اسلامی) و «حزب دموکراتیک خلق‌ها» (HDP)، که همگی خواهان بازگشت به نظام دموکراسی پارلمانی تقویت شده هستند، چیره شود.

به این مشکلات سیاسی، یک وضعیت متناقض اقتصادی نیز افزوده می‌شود. با وجود تورمی که در ماه اکتبر بنابر آمار رسمی ۸۵ درصد یعنی ۵ درصد بیش از ماه سپتامبر بوده و پولی که مدام ارزش خود را از دست می‌دهد و از اول ژانویه سال جاری تاکنون ۲۸ درصد از ارزش آن کاسته شده، تعمیم فقر در میان مردم، به استثنای افراد معدودی که از امتیازات برخوردارند، ترکیه شاهد افزایش تولید ناخالص داخلی (PIB) و نرخ رشد خود است که آن را در رده هفدهمین قدرت اقتصادی دنیا قرار داده است. رشد و صادرات، دو واژه ورد زبان رییس جمهوری است که باور دارد در نهایت گزینه‌های اقتصادی‌اش ثمر خواهد داد.

سوءقصد انجام شده در ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲ در مرکز شهر استانبول، دستاویزی برای رییس جمهوری اردوغان بود تا به انتقام‌جویی شدید نسبت به کردها بپردازد. هنوز به‌نظر نمی‌آید که رییس جمهوری که دوره ریاستش رو به پایان است، در این مورد دستاوردی داشته باشد. بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی بر ترکیه حاکم است و راهبرد سرزمینی او متحدان و شرکایش را نگران می‌کند.

فاجعه خیابان استقلال استانبول با ۶ کشته و ۸۱ مجروح، برای رییس جمهوری ترکیه موقعیتی پیش آورد تا طبق معمول «حزب کارگران کرد ترکیه» (PKK) «و نیز «حزب اتحاد دموکراتیک» (PYD) «نیروی عمده سیاسی اداره شورای شمال و شرق سوریه» (AANES) را به ارتکاب آن متهم کند. هر دو این سازمان‌ها هرگونه دست داشتن در این

عمل تروریستی را رد کردند و طولی نکشید که بی‌پایه بودن اتهام اردوغان معلوم شد. فرد مظنون به انجام این کار یک عرب در ارتباط با «سازمان حکومت اسلامی» (داعش) بود که از طریق پیوندهای خانوادگی و ازدواج‌های مکرر با آن رابطه داشت. به‌علاوه، در تلفن همراه او شماره تلفن یک مسئول یکی از احزاب راست افراطی ترکیه یافته شد. با این همه، آنکارا به اعمال فشار و حمله شدید به کردها (همیشه مقصر جلوه داده می‌شوند)، رو آورد. هواپیماهای اف-۱۶ ترکیه به سراسر روژاوا (کردستان سوریه)، به‌ویژه تل رفعت و کوبانی حمله کردند. حملاتی که بیمارستان‌ها، مدارس، سیلوهای گندم و تاسیسات نفتی را هدف گرفت و قربانیانی غیرنظامی به‌جا گذاشت. بنگاه خبری «خاور نیوز» مستقر در روژاوا نوشت که ارتش ترکیه با توپخانه و تانک به ناحیه‌های شرا و شراوا و نیز مناطق عفرین و شهبای حمله کرده است. این‌ها جاهایی است که پس از اشغال قسمتی از خاک سوریه در سال ۲۰۱۸، محل پناه گرفتن آوارگان مناطق اشغالی بوده است.

به موازات این، برای سرپا نگه‌داشتن صندوق بانک مرکزی، دو کمک‌کننده سخاوتمند یعنی عربستان سعودی و قطر اعلام آمادگی کرده‌اند. قرار است عربستان سعودی ۵ میلیارد دلار و قطر ۱۰ میلیارد دلار به ترکیه کمک کنند. نورالدین نباتی، وزیر دارایی برای توجیه این وضعیت هترودکس (مغایر با نظریات اساسی) توضیح می‌دهد که سیاست او «قطع رابطه با اندیشه اقتصادی کلاسیک نو و اهمیت دادن به علوم رفتاری و اقتصاد عصب بنیان» است. استدلالی که به دشواری می‌تواند کسانی را قانع کند که می‌بینند بهای مواد غذایی ۹۹ درصد، مسکن ۸۵ درصد و حمل و نقل ۱۱۷ درصد افزایش یافته است.

اردوغان اگر بخواهد همچنان در راس قدرت بماند، می‌باید علاوه بر اردوگاه هواداران خویش یعنی «حزب عدالت و توسعه» (AKP) در «حزب حرکت ملی» (MPH) و بیروان شبه‌نظامی گرگ‌های خاکستری فاشیست، آراء دیگری را نیز جلب کند. برای انجام این کار، از نو به حمایت ملی‌گرایی و نژادپرستی ضد کرد رو آورده است.

اکنون، اولویت اردوغان گردهم آوردن کسانی است که با هراس سوءقصد‌های طراحی شده از سوی دولت و ارتش ترکیه را بین سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۷ را به‌یاد دارند. همچنین، می‌باید مردم را علیه دشمنی که همچنان مقاومت می‌کند تحریک کرد: «حزب کارگران کرد ترکیه» (PKK) در کوه‌های قندیل در شمال عراق و «حزب اتحاد دموکراتیک» (PYD) در روژاوی سوریه. دشمنانی که عملیات نظامی علیه آن‌ها با استفاده از پهپادهای بایراکتار تی‌بی‌۲ (Bayraktar TB2) برای کشتار هدفمند مسئولان و ۳ بار تسخیر شمال سوریه استفاده شده است. در این مورد، همسایر اوزسوی، نماینده کرد عضو حزب HDP یادآوری می‌کند که دولت پیش از هر انتخاباتی دست به یک رشته حمله نظامی می‌زند: «پیش از انتخابات سال ۲۰۱۵، عملیات مرزی انجام شد. عملیات نظامی در جرابلس پیش از همه‌پرسی سال ۲۰۱۷ برگزار شد. به تل عفرین پیش از انتخابات مجلس قانون‌گذاری در سال ۲۰۱۸ حمله شد و پیش از انتخابات محلی سال ۲۰۱۹ به راس العین - گری اسپه حمله شد.»

پس از سوءقصد خیابان استقلال، اردوغان تصریح کرد که تهدید و بمباران‌های روژاوا برای او پیش درآمد یک عملیات نظامی جدید با هدف ایجاد یک «منطقه امن» به عمق ۳۰ کیلومتر در طول مرز با سوریه است. برای انجام این کار، او تاکنون به سد نارضایتی آمریکای شمالی و روسیه برخورد کرده است.

چشم‌انداز تصرف نوار ۳۰ کیلومتری برای «نیروهای دموکراتیک سوریه» (FDS) نگران‌کننده است زیرا در اردوگاه الهول ۵۰ هزار زندانی اسلامی نگهداری می‌شوند که حتی تصور آزاد شدن آن‌ها توسط اشغال‌گران ترک عرق سرد بر پیشانی مقامات پنتاگون می‌نشانند. نمونه این امر زندان حسکه در شمال شرقی سوریه است که جهادگران توانستند پس از

۶ روز نبرد شدید با «نیروهای دموکراتیک سوریه» (FDS) و حمایت گران ائتلاف تحت رهبری آمریکا، موجب گریز صدها تن از اعضای خود از زندان شوند، خاطره‌ای دردناک برای نیروهای آمریکایی است.

در اقلیم کردستان عراق، «حزب کارگران کرد ترکیه» (PKK) به اردوغان به بهانه و توجیه را می‌دهد که حضور ۱۲۰ پایگاه متصل به هم از راه‌های ساخته شده توسط ارتش ترکیه را تسهیل کند و، با وجود تقاضاهای مکرر مجلس عراق، پایگاه واقع در ۳۰ کیلومتری موصل، که آن را بخشی از امپراتوری عثمانی می‌داند را حفظ نماید.

در چنین شرایطی از «احیای امپراتوری»، اردوغان همچنین موضوع پان‌ترکیسم را از نو فعال کرده و به آن جنبه یک جنبش هویتی مانند «ترک‌های جوان» آغاز قرن بیستم را داده تا بتواند تحت عنوان اتحاد زبانی، توافق‌هایی اقتصادی و امنیتی بین ترکیه و جمهوری‌های پیشین اتحاد شوروی در آسیای مرکزی (جمهوری آذربایجان، ترکمنستان، ازبکستان، قرقیزستان و قزاقستان) امضاء کند. اقدامی که به شدت موجب ناخشنودی مسکو شده است.

بنابراین، انتخاب مجدد رجب‌طیب اردوغان نه تنها تقویت و تحکیم یک نظام اقتدارگرا است که کشور را به فقر کشانده، تعداد بازداشت‌های سیاسی را به شدت افزایش داده و تعداد خیلی زیادی را روانه تبعید کرده (در سال ۲۰۲۲ بیش از ۲۰ هزار تن از اتباع ترکیه از اتحادیه روپا درخواست اقامت در تبعید کرده‌اند)، بلکه همچنین، به معنای دادن اختیار کامل به یک خودکامه برای پیگیری بلندپروازی‌های خود است.

او از فعالیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی حکومت خود به عنوان یک ابزار بسیج، با استدلال حفظ امنیت ملی، به خطر افتادن حکومت متحد و دلتنگی برای عظمت از دست رفته گذشته عثمانی‌گری استفاده می‌کند. «بازگشت به سرزمین‌هایی که صدسال پیش به ما تعلق داشت» (در امپراتوری عثمانی) را مطرح می‌کند و مداخلات در لیبی و سوریه و عراق از این مقوله است. در بسیاری از سخنرانی‌های توجیه سیاست خارجی کنونی اردوغان، نوعی بیماری خودبزرگبینی کاذب و مالیخولیایی و روان‌پریشی به چشم می‌خورد.

*ترور فعالین سیاسی کردهای ترکیه در فرانسه. حمله مسلحانه روز جمعه دوم دی ۱۴۰۱ به مرکز فرهنگی کرد احمد کایا در پاریس، نه تنها خون تعدادی از انسان‌ها را به زمین ریخته، بلکه بار دیگر زخم‌های سیاسی کهنه را در فرانسه باز کرده است.

روز شنبه سوم دی، کردها تجمعی را در میدان رپوبلیک پاریس برگزار کردند و پس از آن، پاریس صحنه اعتراضات کردها و حمله پلیس به آن‌ها شد.

حمله اخیر به دلیل آن‌که در آستانه دهمین سالگرد یک حمله مرگبار مشابه دیگر در پاریس صورت گرفته، که در آن نیز کردها هدف گرفته شده بودند، بار معنایی بیش‌تری پیدا کرده است.

کردها تلاش می‌کنند میان این دو کشتار ارتباط برقرار کنند، هر چند که مقام‌های رسمی جانب احتیاط را گرفته‌اند.

دولت و دستگاه قضایی فرانسه از همان ابتدا، با تاکید بر این که هنوز انگیزه‌های اصلی این حمله مشخص نیست، به ملیت «فرانسوی» و سوابق «نژادپرستانه» ضارب ۶۹ ساله آن اشاره کردند.

اما در این میان، کردها طور دیگری می‌اندیشند. این احساس به‌ویژه به دلیل پرسش‌ها و تردیدهای بسیاری است که درباره ترور ده سال پیش سه مبارز زن کرد در پاریس همچنان وجود دارد. به همین خاطر، کردها اظهارات رسمی درباره «انگیزه‌های نژادپرستانه» حمله اخیر را باور نمی‌کنند.

جمعی از کردهای پاریس در همان ساعات اولیه پس از حمله، به‌طور خودجوش خود را به نزدیکی محل تیراندازی رساندند تا تاسف و خشم خود را از آن چه «اهمال» مقام‌های فرانسوی در مورد حفاظت از کردها خواندند، ابراز کنند.

رسانه‌های فرانسوی واکنش یک جوان پناهجوی کرد را بازتاب داده‌اند که در وسط خیابان فریاد می‌زد: «دوباره شروع شد. شما از ما محافظت نمی‌کنید. دارند ما را می‌کشند!»

همه آنانی که عصر جمعه و روز شنبه در پاریس تظاهرات کردند معتقد بودند که این یک «حمله سیاسی» است و با شعار «اردوغان قاتل»، انگشت اتهام را بلافاصله به سمت حکومت ترکیه گرفتند.

همچنین یک برادر و خواهر کرد که قرار بود ظهر جمعه در رستورانی در همان خیابان محل وقوع حادثه با هم ناهار بخورند، وقتی به خیابان رسیدند نیروهای پلیس را دیدند که خیابان را بسته بودند. یکی از آنان به خبرگزاری فرانسه گفته: «می‌دانستیم که دوباره (حمله به کردها) شروع خواهد شد.»

کردها می‌گویند همین که ضارب یک مرکز کردهای فرانسه، یک «مکان نمادین»، را هدف گرفته نشان‌دهنده این است که این حمله ابعاد وسیع‌تری نسبت به یک «حمله ساده نژادپرستانه» دارد.

علاوه بر افراد معمولی اقلیت کردها، «شورای دموکراتیک کرد در فرانسه» که یک نهاد ثبت‌شده است، اعلام کرد این که حمله روز جمعه به‌عنوان یک حمله تروریستی شناخته نشده، برای این نهاد «غیرقابل قبول» است.

آگیت پولات سخن‌گوی این شورا شامگاه جمعه در یک نشست خبری در رستورانی در نزدیکی محل حادثه گفت: «وضعیت سیاسی در ترکیه در رابطه با جنبش کردها ما را به وضوح به این باور می‌رساند که این ترورها سیاسی هستند.»

اشاره این فعال کرد به تنش‌های اخیر میان دولت ترکیه و کردهای شمال سوریه است. آنکارا مدتی است حملات هوایی علیه کردهای شمال سوریه را آغاز کرده و پیش‌تر تمایل خود برای آغاز حمله زمینی به این منطقه برای ایجاد یک «نوار حائل مرزی» میان ترکیه و سوریه را ابراز کرده است.

شورای هماهنگی سازمان‌های ارمنی در فرانسه روز جمعه بلافاصله پس از این حمله در پیامی با کردها ابراز همدردی و بر مبارزه مشترک خود علیه آن‌چه «پان‌ترکیسم» و «فاشیسم ترک» خواند، تاکید کرد.

در روز دهم ژانویه سال ۲۰۱۳، در حمله‌ای که در همین منطقه دهم پاریس به کردهای ساکن فرانسه شد، سه فعال زن کرد به نام‌های سکینه جانسیز، فیدان دوغان و لایلا سویلمز به ضرب گلوله کشته شدند.

پرونده کشته شدن این سه زن هیچ محاکمه‌ای در پی نداشت، زیرا عمر گونی، تبعه ترکیه، تنها متهم این قتل‌ها که همان سال ۲۰۱۳ دستگیر و زندانی شده بود در اواخر سال ۲۰۱۶ و درست چند هفته پیش از برگزاری دادگاهش در زندان درگذشت.

تاکید کردهای فرانسه بر افشای «اسرار» دولتی درباره این ترورها در حالی است که تحقیقات در فرانسه به «دست داشتن» اعضای سرویس‌های مخفی ترکیه در این ترورها دلالت داشت.

رسانه‌های ترکیه نیز به طور مشخص سندی را منتشر کرده بودند که به عنوان «فرمان ماموریت» از میت (سرویس اطلاعاتی ترکیه) برای عمرگونی صادر شده بود. اما میت در ژانویه سال ۲۰۱۴، یعنی یک سال پس از حمله، هرگونه دخالت در آن را رد کرد.

در هر صورت، عمرگونی یک سال پیش از انجام ترور، رفت‌وآمدهای خود به ترکیه را چند برابر کرده بود. کمتر از دو سال پس از مرگ تنها متهم، در ماه مه ۲۰۱۹، از یک قاضی ضدتروریسم فرانسوی خواسته شد تا تحقیقات درباره «همدستی‌ها» در این پرونده را از سر بگیرد. این تحقیقات بر اساس شکایت جدیدی و ارائه مدارک جدیدی آغاز شد.

دو سال پیش، دولت فرانسه اعلام کرد که یک گروه افراطی ترک به نام «گرگ‌های خاکستری» را به دلیل «نفرت‌افکنی و اقدامات خشونت‌آمیز» منحل کرده است. این اقدام فرانسه با اعتراض رسمی وزارت خارجه ترکیه مواجه شد. حزب حرکت ملی که گرگ‌های خاکستری سازمان جوانان آن است یک حزب فاشیستی است و هم‌اکنون در ائتلاف با دولت اردوغان قرار دارد.

کمی قبل از انحلال این گروه، اعضای آن در فرانسه به یک بنای یادبود نسل‌کشی ارمنه حمله کرده بودند. اکنون حمله به کردها در پاریس، با هر انگیزه‌ای که صورت گرفته باشد، در شرایطی است که ماه‌های اخیر ماه‌های خوبی برای کردها نبوده است.

*دولت ترکیه خواستار استرداد شمار بیشتری از شهروندان ترک از سوئد شده است. این را یک بررسی نشان می‌دهد که اکوت، بخش خبر رادیو سوئد در روزنامه‌های طرفدار اردوغان در ترکیه انجام داده است. اکثریت ۴۲ نفری که ترکیه خواستار استرداد آن‌ها شده، متهم به همکاری با سازمان‌هایی هستند که در ترکیه تروریستی شناخته می‌شوند.

یکی از این افراد حمزه یالچین، نویسنده و ژورنالیست است که می‌گوید احساس امنیت نمی‌کند. وزیر امور خارجه سوئد، توییان بیلستروم چند روز پیش از دیدار نخست وزیر سوئد و رییس جمهور ترکیه به واحد خبر رادیو سوئد، اکوت، گفته بود که دولت سوئد از شبه‌نظامیان کرد در سوریه YPG و شاخه سیاسی آن، فاصله گرفته است.

سخن‌گوی سیاست خارجی حزب چپ با انتقاد از سیاست دولت در این زمینه می‌گوید این جفا به همه کسانی است که جان خود را در مبارزه با داعش به‌خاطر امنیت جهانی، از جمله امنیت سوئد به‌خطر انداختند. نخست‌وزیر سوئد، اولف کریسترشن پس از دیدار با دبیرکل سازمان نظامی ناتو، پنس استلتن‌بری در بروکسل، نسبت به ورود هر چه سریعتر سوئد به ناتو اظهار امیدواری کرد.

سوئد در آینده هرچه بیشتر در فعالیت‌های این اتحاد نظامی مشارکت خواهد کرد. سرانجام، پس از دیدار نخست وزیر ماگدالینا اندرشون و نینیسو رییس جمهور فنلاند با رجب طیب اردوغان رییس جمهور ترکیه، ترکیه اعلام کرد که با عضویت سوئد و فنلاند در ناتو مخالفت نخواهد کرد. این سه کشور یک توافق‌نامه همکاری‌های مشترک را برضد تروریسم امضاء کردند.

نخست وزیر سوسیال دموکرات سابق سوئد «ماگدالینا اندرشون»، به تلویزیون سوئد گفته بود: ما هر سه بر سر چیزی توافق داریم که هر سه می‌توانند پشت آن بایستند و این بدان معنی است که ترکیه نیز وضعیت نامزدی ما (در ناتو) را می‌پذیرد، یعنی گام بعدی برای عضویت در ناتو است؛ گام مهم برای امنیت سوئد.

مولود چاووش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه نیز از سوئد خواسته است که محدودیت‌های صادرات دفاعی به ترکیه را لغو کند.

برای عضویت در ناتو باید تمام ۳۰ کشور عضو رضایت بدهند و ترکیه تنها کشوری است که به عضویت این دو کشور نه گفته است.

به نقل از یوهان ماتیاس سومراستروم، گزارشگر خاورمیانه اکوت، دلیل این مسئله یکی پناه دادن سوئد و فنلاند به تعدادی از اعضای سازمان‌های پکک و ای‌پگ است و تحریم تسلیحاتی ترکیه از سوی این دو کشور صورت گرفته، می‌باشد.

* «نوردیک مانیتور»: دولت اردوغان در قبال تظاهرات ضدحکومتی ایران طرف تهران را گرفته است. رسانه‌های تحت کنترل دولت ترکیه هم‌صدا با مقامات تهران، تظاهرات ضدحکومتی در ایران را به «توطئه غرب» نسبت داده‌اند. «نوردیک مانیتور»، موسسه سوئدی که موارد نقض حقوق بشر در خاورمیانه را رصد می‌کند، در گزارشی اعلام کرد دولت ترکیه در قبال اعتراض ضدحکومتی مردم ایران که حدود چهار ماه است جریان دارد، طرف حکومت را گرفته است.

به‌گفته این موسسه، مولود چاووش‌اغلو، وزیر خارجه ترکیه به مورخه ۱۲ دسامبر ۲۰۲۲ در نامه‌ای خطاب به پارلمان این کشور نوشت: «ما اهمیت زیادی به ترمیم ثبات و صلح اجتماعی در ایران در اسرع وقت می‌دهیم.» دیپلمات ارشد ترکیه نامه خود را در پاسخ به پرسشی از طرف قانون‌گذار حزب مخالف هشیار اوزسوی که پرسیده بود آیا دولت ترکیه قصد اعتراض دیپلماتیک به سرکوب مردم ایران را دارد یا خیر نوشته بود، و اظهارات وی اولین اظهارات رسمی دولت ترکیه از زمان آغاز تظاهرات ضدحکومتی در ایران بود. به گزارش نوردیک مانیتور، تظاهرات‌های ایرانیان مقیم ترکیه علیه رژیم تهران نیز با واکنش آنکارا مواجه شده است. پلیس روز ۲۰ سپتامبر از تظاهرات زنان ایرانی در «میدان تقسیم» استانبول جلوگیری کرد، پلاکاردها و پوسترهای آن‌ها را جلب کرد، و سه زن را به دلیل سرپیچی از دستور پلیس بازداشت کرد. معترضان دو روز بعد تظاهرات دیگری در منطقه «کادیکوری» استانبول برنامه‌ریزی کردند، که پلیس آن را نیز در آخرین لحظه لغو کرد. ماموران پلیس سپس به‌عنوان بخشی از «تاکتیک ارباب» برای ترساندن معترضان از برگزاری تظاهرات، شروع به بازرسی گذرنامه‌های زنان معترض ایرانی کردند.

رسانه‌های تحت کنترل دولت ترکیه نیز هم‌صدا با مقامات تهران، تظاهرات ضدحکومتی در ایران را به «توطئه غرب» نسبت داده‌اند، و مدام می‌گویند غرب تمام کشورهای که حاضر به اطاعت از آن نباشد را به «آشوب» می‌کشد. از سویی هنرمندان و چهره‌های فرهنگی ترکیه در همان ابتدای خیزش مردمی ایرانیان علیه جمهوری اسلامی با انتشار پست و ویدئوهایی در شبکه‌های اجتماعی از مردم ایران حمایت کرده و با زنان ایرانی ابراز همدردی کردند.

* بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر جدید اسرائیل تاکید کرد که خنثی‌کردن برنامه تسلیحات اتمی ایران در راس اولویت‌های دولت او قرار دارد.

روز پنجشنبه ۲۹ دسامبر، بنیامین نتانیاهو در نشست ویژه کنست (پارلمان) اسرائیل در بیت‌المقدس گفت دولت او «حکومت‌داری، صلح و امنیت شخصی را به شهروندان اسرائیل باز خواهد گرداند.» «من مرثیه‌های مداوم مخالفان را در مورد «پایان دولت»، «پایان دموکراسی» می‌شنوم، اعضای اپوزیسیون، شکست در انتخابات، پایان دموکراسی نیست، این جوهر دموکراسی است.» صدها معترض در بیرون کنست تجمع کردند و دست نوشته‌هایی با مضامین «شرم»، «خطر» و «مرگ بر نژادپرستی» با خود داشتند.

این ششمین دوره نخست‌وزیری نتانیاهو خواهد بود که ۱۸ ماه پیش توسط مخالفانش برکنار شد، اما شرکای دولت ائتلافی او متعهد شده‌اند که کشور را در مسیر جدیدی هدایت کنند.

دولت جدید اسرائیل به نخست‌وزیری نتانیاهو دارای رویکرد راست افراطی بوده و اولویت‌های آن تسلط کامل بر شهر قدس، گسترش شهرک‌سازی و تقابل با ایران عنوان شده است.

احزاب راست‌گرای اسرائیلی حاضر در کابینه نتانیا‌هو، همچنین خواستار آزادی عمل بیشتر ارتش برای استفاده از زور در کرانه غربی هستند.

نخست‌وزیر جدید اسرائیل پیش‌تر اعلام کرده بود که یو‌آو گالانت، دستیار اول خود در حزب لیکود را به‌عنوان وزیر دفاع انتخاب کرده است.

گالانت ۶۴ ساله که سابقه فرماندهی جبهه جنوبی اسرائیل را در بیلان کاری خود دارد، از معتمدان بسیار نزدیک نتانیا‌هو بوده و پیش‌تر نیز در کابینه‌های متعددی سابقه وزارت داشته است.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، کابینه جدید اسرائیل افراطی‌ترین کابینه در تاریخ اسرائیل خواهد بود.

حزب لیکود به رهبری نتانیا‌هو با ائتلاف احزاب راست افراطی توانست در انتخابات اخیر به ۶۴ کرسی پارلمان اسرائیل دست یابد که برای تشکیل کابینه کفایت می‌کند.

نتانیا‌هو که چندین پرونده باز فساد در دستگاه قضایی اسرائیل دارد، پیش‌تر دو بار در سال‌های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹ و سپس از ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۱ به‌عنوان نخست‌وزیر اسرائیل انتخاب شده بود.

*مدیر سابق واحد اطلاعاتی سازمان اطلاعات و عملیات ویژه اسرائیل (موساد) با توجه به افزایش غنی‌سازی ۶۰ درصدی اورانیوم در تاسیسات جمهوری اسلامی توصیه کرده که این کشور برای حمله به این تاسیسات «تصمیم جدی» بگیرد.

زوهار پالتی، در گفت‌وگویی با روزنامه تایمز اسرائیل که یکشنبه ۲۵ دسامبر (چهارم دی) منتشر شد گفته جمهوری اسلامی بیش از هر زمان دیگر به تولید اورانیوم با قابلیت استفاده در ساخت بمب اتمی نزدیک شده است.

او که پیش‌تر ریاست دفتر سیاسی نظامی وزارت دفاع اسرائیل را بر عهده داشته می‌گوید این کشور حتی بدون پشتیبانی ایالات متحده آمریکا از توانایی حمله به تاسیسات اتمی جمهوری اسلامی برخوردار است.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تازه‌ترین گزارش خود اعلام کرد که ذخیره اورانیوم ۶۰ درصد غنی شده ایران به اندکی بیش از ۶۲ کیلوگرم رسیده است.

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس هشدار داد که این سطح از غنی‌سازی با غنای ۹۰ درصدی که برای تولید بمب اتمی لازم است فاصله زیادی ندارد و ادامه این روند برای جمهوری اسلامی پیامدهایی خواهد داشت.

مقام ارشد پیشین موساد معتقد است ایران برای رسیدن به غنی‌سازی اورانیوم در سطح نظامی «فقط چند روز تا چند هفته» زمان نیاز دارد.

شورای حکام آژانس اواخر آبان ماه قطع‌نامه پیشنهادی آمریکا و سه کشور اروپایی طرف توافق هسته‌ای را در محکومیت ایران به دلیل عدم همکاری با این نهاد نظارتی سازمان ملل در مورد منشاء مواد رادیواکتیو در سه سایت اعلام نشده، تصویب کرد.

*آویو کوخاوی رییس ستاد ارتش اسرائیل نیز اعلام کرد سطح آمادگی این کشور برای انجام عملیات نظامی در ایران «به‌طرز چشم‌گیری ارتقا یافته است».

به گزارش رسانه‌های اسرائیل، کوخاوی روز سه‌شنبه ششم دی در موسسه مطالعات امنیت ملی در تل‌آویو گفت: «من پیش‌تر از این خواهم گفت. ارتش اسرائیل برای روزی که دستور اقدام علیه برنامه هسته‌ای (ایران) داده شود، آماده خواهد بود و به ماموریتی که محول شود، عمل خواهد کرد.»

به گفته فرمانده ارتش اسرائیل، این کشور «به‌طور متوسط هر هفته دست‌کم یک عملیات علیه ایران در سراسر خاورمیانه انجام می‌دهد.»

این اظهارات کوخاوی در حالی است که مذاکرات احیای برجام از چند ماه پیش متوقف شده و هنوز تاریخی برای ازسرگیری احتمالی آن اعلام نشده است.

*به گزارش خبرگزاری ایسنا، سازمان انرژی اتمی ایران در واکنش به تصویب این قطع‌نامه اعلام کرد این کشور قصد دارد غنی‌سازی ۶۰ درصدی اورانیوم را در تاسیسات زیرزمینی فردو هم انجام دهد. گروهی پیش از این هشدار داده بود غنی‌سازی ۶۰ درصدی برای کشوری که برنامه نظامی اتمی ندارد غیرقابل توجیه است.

محمد اسلامی، رییس سازمان انرژی اتمی ایران ۲۶ آذر در دیدار با شماری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی گفت ظرفیت غنی‌سازی اورانیوم این کشور در سطوح مختلف «به بیش از دو برابر کل تاریخ این صنعت رسیده است.»

کمال خرازی، رییس شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی و مشاور علی خامنه‌ای تا کنون چند بار، و در تازمترین مورد ۲۸ آذر مدعی شده ایران توانایی تولید بمب اتمی را دارد اما قصد این کار را ندارد. کارشناسان معتقدند اگر جمهوری اسلامی غنای اورانیوم غنی شده کنونی خود را به ۹۰ درصد ارتقاء دهد مواد لازم برای تولید دست‌کم یک بمب اتمی را در اختیار خواهد داشت.

*جمهوری آذربایجان اولین سفیر خود در اسرائیل را معرفی کرد. جمهوری آذربایجان اولین سفیر خود در اسرائیل را معرفی کرده و الهام علی‌اف، رییس‌جمهوری آذربایجان گفته است کشورش برای روابط با اسرائیل «اهمیت ویژه‌ای» قائل است.

رسانه‌های جمهوری آذربایجان می‌گویند مختار محمداف که قبلاً معاون وزیر علوم بوده و در وزارت خارجه هم فعالیت کرده، به‌عنوان اولین سفیر جمهوری آذربایجان در تل‌آویو معرفی شده است.

جمهوری آذربایجان ۱۸ نوامبر امسال اعلام کرد که قصد افتتاح سفارت در تل‌آویو را دارد و همزمان گفت یک نمایندگی در رام‌الله، مقر سیاسی تشکیلات خودگردان فلسطینی باز می‌کند.

جمهوری آذربایجان و اسرائیل از ۳۰ سال پیش روابط دیپلماتیک برقرار کرده بودند اما جمهوری آذربایجان در اسرائیل سفارت نداشت، اگرچه اسرائیل در باکو سفارتخانه دارد.

تصمیم برای افتتاح سفارتخانه در تل‌آویو و اعزام سفیر به اسرائیل در بحبوحه تنش‌های ایران و جمهوری آذربایجان اتخاذ شد.

ایران چندین بار نگرانی خود را از حضور اسرائیل و فعالیت نظامی این کشور در خاک جمهوری آذربایجان اعلام کرده و آن را تهدیدی برای خود دانسته است.

اسرائیل در دسامبر سال ۱۹۹۱ استقلال جمهوری آذربایجان از شوروی سابق را به رسمیت شناخت و در آوریل ۱۹۹۲ با این کشور روابط دیپلماتیک برقرار کرد.

دو کشور در زمینه های سیاسی، اقتصادی، نظامی و فرهنگی همکاری می‌کنند. اسرائیل به بازسازی ارتش جمهوری آذربایجان کمک کرده و پهپاد و دیگر تجهیزات نظامی پیشرفته در اختیار این کشور قرار داده است. جمهوری آذربایجان هم بخشی از نیازهای نفتی اسرائیل را تامین می‌کند.

جمهوری آذربایجان تا کنون به دلیل حساسیت ایران و کشورهای عربی از اعزام سفیر به اسرائیل خودداری کرده بود. الهام علی‌اف، رییس جمهوری آذربایجان در ماه نوامبر گفت تصمیم برای افتتاح سفارت و نمایندگی «منعکس کننده همکاری طولانی مدت با اسرائیل و فلسطین» است.

دو روز پیش، الهام علی‌اف پیام تبریکی برای بنیامین نتانیاهو که بار دیگر نخست‌وزیر اسرائیل شده ارسال کرد. علی‌اف در این پیام گفت باکو برای روابط با اسرائیل «اهمیت ویژه‌ای» قائل است. او افزود افتتاح سفارت در اسرائیل به توسعه بیشتر روابط دوجانبه کمک خواهد کرد. در همین حال، حکمت حاجی‌اف، دستیار ریاست جمهوری آذربایجان ۲۹ دسامبر با عباس موسوی سفیر ایران در جمهوری آذربایجان دیدار کرد. سفیر ایران در این باره گفت «در دیدار سازنده با حکمت حاجی‌اف، دستیار سیاست خارجی رییس جمهوری آذربایجان، آخرین تحولات روابط دوجانبه و وضعیت کنونی منطقه قفقاز جنوبی و اقدامات عملی برای تقویت روابط دوجانبه را بررسی کردیم. «جیحون بایرامف»، وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان ۲۷ دسامبر گفت اخیراً تنش خاصی در روابط آذربایجان و ایران وجود داشته است، اما وضعیت نباید «بیش از بزرگ» نشان داده شود.

*روسیه گروه مرتبط با سپاه قدس را به باکو تحویل داد. وزارت امنیت ملی و دادستانی جمهوری آذربایجان از بازداشت ۵ شهروند مرتبط با نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی در روسیه و مسترد شدن آن‌ها خبر دادند. یکی از این افراد طالع یوسف‌اف یا «حاج تقی» است.

مسکو یک گروه پنج نفری از شهروندان جمهوری آذربایجان را که با نهادهای امنیتی-نظامی جمهوری اسلامی مرتبط بوده‌اند، به باکو مسترد کرده است.

یکی از این افراد، طالع یوسف‌اف، ملقب به «حاج تقی» است که پیش‌تر نام او در پرونده سوءعقد به انلمار ولی‌یف شهردار شهر گنجه آذربایجان در سال ۲۰۱۸ توسط یونس صفراف مطرح شده است. صفراف همان زمان بازداشت و بعد از محاکمه به حبس ابد محکوم شده بود. او که در سال ۲۰۱۶ وارد ایران شده و هشت ماه در حوزه علمیه قم درس خوانده بود، در دادگاه اعلام کرد که «از عمل خود پشیمان نیست.»

بر اساس گزارش وزارت امنیت ملی آذربایجان، یوسف‌اف، ۵۵ ساله، نیز در سال ۲۰۱۶ وارد ایران شده و مشغول جذب شهروندان جمهوری اسلامی در نیروهای «حسینیون» به‌منظور آموزش‌های نظامی و اطلاعاتی و مشارکت در جنگ سوریه بوده است.

جمهوری آذربایجان می‌گوید نیروی قدس، بازوی برون مرزی سپاه پاسداران و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی شهروندان جمهوری آذربایجان را تحت عنوان نیروهای «حسینیون»، جذب و راهی جنگ سوریه کرده است. ایران گروه‌های مشابهی تحت عنوان لشکر فاطمیون و زینبیون از شهروندان افغانستان و پاکستان را نیز در جنگ سوریه به خدمت گرفته است.

شبه نظامیان «حسینیون» بنا بر گفته مقامات آذربایجان، در طرح‌های تروریستی در داخل خود این کشور نیز به خدمت گرفته شده‌اند.

گزارش وزارت اطلاعات جمهوری آذربایجان درباره نحوه بازداشت یوسفاف و افراد دیگر و استرداد آن‌ها توسط روسیه توضیحی نداده؛ موضوعی که به گمانه‌زنی‌های رسانه‌ای درباره بازداشت این افراد در سوریه توسط ارتش روسیه و حتی تحویل این افراد به اسرائیل و استرداد به باکو منجر شده است.

یک مقام رسمی جمهوری آذربایجان که نخواست نامش برده شود، به بخش فارسی دوپچه‌وله گفت که این افراد در روسیه بازداشت و چهارشنبه هفته گذشته (۳۰ آذرماه) از همان‌جا تحویل جمهوری آذربایجان شدند.

در گزارش دادستانی جمهوری آذربایجان نیز به صورت تلویحی آمده که بعد از مشخص شدن محل اختفای این افراد، آن‌ها توسط روسیه بازداشت و تحویل باکو شدند.

آرزو نقی‌یف از مقامات امنیتی سابق و نماینده پارلمان جمهوری آذربایجان نیز به بخش فارسی دوپچه‌وله گفت این افراد تحت تعقیب پلیس اینترپل بوده و بنابر توافق استرداد مجرمان میان مسکو و باکو، به جمهوری آذربایجان تحویل داده شدند.

او گفت استرداد این افراد با هماهنگی اینترپل نشان می‌دهد که هیچ انگیزه سیاسی در پشت بازداشت افراد یاد شده نبوده و اتهام آن‌ها بر اساس مستندات جنایی انجام شده است.

وزارت اطلاعات جمهوری آذربایجان این افراد را به تشکیل «گروه افراطی مذهبی غیرقانونی» در خارج از کشور، مشارکت در آموزش‌های نظامی و عملیات «تروریستی و تخریباتی» در کشوری ثالث با مخفی کردن هویت واقعی با کمک نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی، متهم کرده است.

گزارش می‌گوید که یوسفاف در جذب شهروندان ایرانی در گروه «حسینیون» فعال بوده است.

جمهوری آذربایجان آبان امسال از دستگیری یک گروه وابسته به وزارت اطلاعات ایران و بازداشت ۱۹ عضو «حسینیون» خبر داد. در میان اسامی افراد بازداشت شده، نام اورخان اسداف نیز دیده می‌شد.

پاییز پارسال دولت قبرس از بازداشت این فرد به اتهام طراحی عملیات برای ترور چند تاجر اسرائیلی در این کشور خبر داده و روزنامه «پولیتیس» چاپ نیکوزیا نیز نوشته بود که اورخان اسداف، شهروند جمهوری آذربایجان، با هدف عمل تروریستی و بررسی احتمال ربودن اسرائیلی‌ها به ماموریت قبرس اعزام شده بود. او به استفاده از گذرنامه جعلی کشور روسیه و پول‌شویی نیز متهم شده است.

اورخان اسداف در بازجویی به پلیس قبرس گفته است که از فردی به نام محمد مبلغ ۴۰ هزار دلار دریافت کرد تا این ماموریت را عملی کند. جزئیاتی در مورد هویت فرد مذکور اعلام نشده است.

گزارش وزارت اطلاعات جمهوری آذربایجان نیز می‌گوید اعضای گروه بازداشت شده از طریق کشورهای ثالث به تهران رفته و بعد از تحویل مدارک شناسایی خود و دریافت پاسپورت‌های جدید جعلی و نیز آموزش عقیدتی و اطلاعاتی، با هوایمای باری به سوریه اعزام شده‌اند.

سوءقصد به جان شهردار گنجه در سال ۲۰۱۸ نیز مربوط به یکی از اعضای گروه «حسینیون» بود که نام یوسفاف، ملقب به حاج تقی، نیز در همان پرونده مطرح شد.

همان زمان وزارت کشور و دادستانی کل جمهوری آذربایجان با انتشار گزارش‌های جداگانه اعلام کردند که عامل شلیک به شهردار گنجه و محافظ او به مدت هشت ماه در شهر قم اقامت داشته و سپس برای آموزش‌های نظامی راهی سوریه شده بود.

یونس صقرفاف، عامل سوءقصد و متولد شهر گنجه که همان‌زمان بازداشت شد، شهروندی روسیه را داشت و هم‌زمان با یوسفاف در سال ۲۰۱۶ به ایران سفر کرده بود.

طبق اعلام دادستانی جمهوری آذربایجان، صفراف قصد داشت با تشکیل سازمانی با نام وحدت مسلمانان آذربایجان (حسینیون) و دعوت مردم به ترور مقامات، زمینه را برای ایجاد آشوب در کشور و برقراری دولت اسلامی تحت قوانین شریعت آماده کند.

دولت باکو می‌گوید توحید ابراهیم‌بیلو، شهروند معمم جمهوری آذربایجان و تحصیل کرده حوزه علمیه قلم از رهبران گروه «حسینیون» هنوز در ایران اقامت دارد.

مقامات جمهوری اسلامی نسبت به بازداشت و مسترد شدن این افراد واکنش نشان نداده‌اند، اما روابط دو کشور طی ماه‌های گذشته به شدت به سردی گراییده است.

*درگیری بین ارمنستان و آذربایجان در ناگورنو قره باغ (کوهستانی) در سپتامبر ۲۰۲۲ از سر گرفته شد. این درگیری مبارزه مرگ و زندگی بین دو ملت را به تصویر می‌کشد که در منطقه‌ای از قفقاز حضور دارند که مرزهایش توسط قدرت‌های شوروی سابق مشخص شده است.

از زمان پایان دومین جنگ میان ارمنستان و آذربایجان بر سر منطقه مورد مناقشه قره‌باغ در پاییز ۲۰۲۰، درگیری‌های مرزی مکرری میان دو کشور رخ داده است.

ارمنستان، در ماه سپتامبر آذربایجان را به کشتن یک سرباز خود در تبادل آتش در مرز دو کشور متهم کرد. این اعمال خشونت‌آمیز، احتمال بروز مجدد درگیری در منطقه قره‌باغ با وجود حضور نیروهای روسی مسئول نظارت بر آتش‌بس میان دو کشور را به شدت بالا افزایش داده است.

میانجی‌گری روسیه

پس از اولین جنگ دو کشور که در اوایل دهه ۱۹۹۰ منجر به کشته‌شدن ۳۰ هزار نفر شد، ارمنستان و آذربایجان در پاییز ۲۰۲۰ بر سر قره‌باغ، منطقه کوهستانی که با حمایت ایروان از آذربایجان جدا شده بود، مجدداً درگیر شدند. آخرین جنگ دو کشور در سال ۲۰۲۰ که منجر به کشته‌شدن حدود ۶۵۰۰ نفر شد، با میانجی‌گری روسیه و اسقرار ارتش روسیه در منطقه قره‌باغ پایان یافت.

«آرمن‌گریگوریان»، دبیر شورای امنیت ملی ارمنستان اعلام کرد که ارمنستان و جمهوری آذربایجان به لطف تلاش‌های بین‌المللی از ساعت ۲۰:۰۰ به وقت محلی (۱۹:۰۰ به وقت مسکو) در ۱۴ سپتامبر ۲۰۲۲ به توافق آتش‌بس رسیده‌اند.

وزارت دفاع ارمنستان پیش‌تر اعلام کرده بود که نیروهای جمهوری آذربایجان کمی بعد از نیمه‌شب آتش شدیدی از سامانه‌های توپخانه، مسلسل‌های سنگین و سلاح گرم به سمت شهرک‌های گوریس، سوتک و جمروک گشوده‌اند. پس از این درگیری شورای امنیت ملی ارمنستان جلسه فوق‌العاده‌ای برگزار کرد و تصمیم گرفت از روسیه با اجرای مفاد پیمان دوستی، همکاری و کمک متقابل و همچنین از سازمان پیمان امنیت جمعی (CSTO) و شورای امنیت سازمان ملل کمک بگیرد. به گفته «نیکول پاشینیان»، نخست‌وزیر ارمنستان، در دور جدید درگیری‌ها، حداقل ۱۰۵ سرباز ارمنی کشته شدند.

در همین حال، الهام علی‌اف، رییس جمهوری آذربایجان، تشدید تنش‌های کنونی را به گردن رهبری سیاسی نظامی ارمنستان انداخت و گفت که نیروهای مسلح کشورش در حال انجام اقدامات تلافی‌جویانه هستند. به گفته وزارت دفاع آذربایجان، ۵۰ نظامی آذربایجانی در این درگیری‌ها کشته شدند.

روز گذشته وزیر امور خارجه ارمنستان اعلام کرده بود که وزرای امور خارجه دو کشور به منظور گفت‌وگو بر سر پیمان صلح میان باکو و ایروان با هم دیدار خواهند کرد.

همچنین ریاست جمهوری فرانسه روز گذشته اعلام کرد که موضوع موج جدید درگیری‌های مسلحانه میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره باغ را به شورای امنیت سازمان ملل ارجاع خواهد داد. در بیانیه صادره از سوی دفتر ریاست جمهوری فرانسه اشاره‌ای به تاریخ دقیق برگزاری نشست اضطراری شورای امنیت برای بررسی موج جدید تنش‌های مسلحانه بین باکو و ایروان نشده بود.

*با شعله‌ور شدن مجدد آتش درگیری‌های نظامی بین دو جمهوری آذربایجان و ارمنستان، جمهوری اسلامی ایران نیز نیروهای زرهی و جنگ‌افزارهای سنگین خود را به مرزهای شمالی اعزام کرد. همزمان نیز سفیر ایران در ایروان، گفته است که ایران با تغییر مرزهای تاریخی خود با ارمنستان مخالف است و اجازه چنین کاری را نخواهد داد.

بنا بر گزارشی که خبرگزاری «تسنیم» جمعه ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ منتشر کرده، سفارت ایران در ارمنستان درباره افزایش تنش بین آذربایجان و ارمنستان، اعلام کرده است: «همان‌طور که در اخبار دیدارهای رهبری با روسای جمهوری روسیه و ترکیه نیز شاهد بوده‌اید، ایران با نقض تمامیت ارضی و مرزهای کشورهای همسایه مخالف است و به‌طور ویژه با هر سناریویی که به مرز ایران و ارمنستان به‌عنوان مسیر تاریخی ارتباط دو ملت همسایه آسیب وارد کند، مقابله خواهد کرد.»

در این گزارش اعلام شده که ابراهیم رئیسی با نخست‌وزیر ارمنستان و وزیر خارجه ایران با وزیر خارجه جمهوری آذربایجان گفت‌وگوهای تلفنی داشته‌اند و این مواضع در آن گفت‌وگوها هم گوشزد شده است.

تسنیم پیش از این نیز از جزئیات تماس تلفنی رئیسی و نیکول پاشینیان، گزارشی تهیه کرده بود. در این گزارش که روز سه‌شنبه ۲۲ شهریور منتشر شد، آمده بود که رئیسی، با مطرح کردن ادعای کشورش مبنی بر نفوذ اسرائیل در منطقه، حضور آن را ضد امنیت و تهدیدی علیه کل منطقه از جمله میزبانان آن معرفی کرده است.

درباره تماس تلفنی امیر عبداللهیان با وزیر خارجه آذربایجان نیز گفته شده که وزیر خارجه ایران، «ضمن ابراز نگرانی از شروع دور تازه درگیری‌ها میان آذربایجان و ارمنستان و نیز اعلام آمادگی برای کمک به حل و فصل مسالمت‌آمیز مشکلات»، صراحتاً تأکید کرده که «مرز ایران و ارمنستان یک راه ارتباطی تاریخی است که باید بدون تغییر باقی بماند.»

همزمان، رسانه‌های نزدیک به جمهوری اسلامی ایران، از جمله سایت «آرمان شرق» در گفت‌وگو با حسن بهشتی‌پور، کارشناس روابط خارجی، مدعی شده‌اند که آذربایجان در حال باز کردن یک کریدور در جنوب ارمنستان است تا مرز این کشور با ایران را از بین ببرد. این تحلیل‌گر مدعی شده که اهداف باکو، «تهاجمی» است و چنانچه بخواهد در آن مناطق نیز همسایه ایران شود، ایران با آن برخورد خواهد کرد.

در این میان، سایت «اعتماد آنلاین» پنج‌شنبه ۲۴ شهریور، ویدیویی از حمل تانک و خودروهای زرهی و جنگ‌افزارهای سنگین ایران به سمت مرز ارمنستان را منتشر کرده است. در این گزارش، اعلام شده که این خودروهای نظامی اعزام مرز ایران و جمهوری آذربایجان هستند چون درگیری‌های شدید میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره‌باغ از سر گرفته شده است.

این وبسایت در گفت‌وگویی با محسن پاک‌آئین، سفیر پیشین ایران در باکو نیز مدعی شده که آنکارا به دنبال ایجاد تنش بیشتر بین آذربایجان و ارمنستان است. پاک‌آئین، ترکیه را به دخالت در امور داخلی ارمنستان و تحریک آذربایجان برای جنگ‌افروزی علیه این کشور متهم کرده است.

سپاه پاسداران جمهوری اسلامی اسلام ایران، با طرح «الحاق نخجوان به ایران» جمهوری آذربایجان را تهدید کرد. سپاه پاسداران با ادعای «وجود جنبشی مردمی برای الحاق نخجوان به ایران» خواستار «کمک‌های اقتصادی و نظامی» برای پیوستن این منطقه به خاک ایران شده است. جمهوری اسلامی ایران پس از انجام رزمایش در مرز با دو کشور آذربایجان و ارمنستان که رزمایشی تحریک‌کننده عنوان شد، ادعا کرد که در منطقه خودمختار نخجوان «جنبش الحاق به ایران» تشکیل شده و مردم این منطقه «خواستار بازگشت به ایران» شده‌اند.

علی‌اکبر پورجمشیدیان، معاون هماهنگ‌کننده نیروی زمینی سپاه پاسداران درباره رزمایش اخیر در مرزهای شمال غرب ایران گفت که «این رزمایش در منطقه حساس قفقاز و حاشیه رود ارس برگزار شد و چندین پیام داشت.» خبرگزاری‌های نزدیک به سپاه پس از آغاز دور جدید جنگ در منطقه قره‌باغ میان باکو و ایروان از پیامدهای این جنگ در تغییر مرزها و تحت تاثیر قرار گرفتن منافع و امنیت ملی ایران ابراز نگرانی کرده بودند. مقامات جمهوری اسلامی بارها اعلام کردند وجود مرز مشترک زمینی با ارمنستان و صدور کالا از این مرز به اروپا برای ایران از اهمیت اقتصادی بالایی برخوردار است.

در صورت قطع ارتباط زمینی ایران با ارمنستان با هدف ارتباط جمهوری خودمختار نخجوان به خاک جمهوری آذربایجان، ارتباط تهران با اروپا تنها از طریق باکو و آنکارا خواهد بود. این در حالی است که رجب طیب اردوغان، رییس جمهوری ترکیه به‌شدت از ایده ارتباط زمینی میان آذربایجان و نخجوان حمایت می‌کند.

در همین رابطه، کانال سپاه پاسداران در تلگرام با طرح پرسشی تحت عنوان «به‌عنوان یک ایرانی آیا از تلاش هموطنانمان در منطقه نخجوان برای بازگشت و الحاق نخجوان به ایران حمایت می‌کنید؟» در تلاش است نسبت به اقدامات جمهوری آذربایجان واکنش نشان دهد.

سپاه پاسداران همچنین با ادعای «وجود جنبشی مردمی برای الحاق نخجوان به ایران» خواستار «کمک‌های اقتصادی و نظامی» برای پیوستن این منطقه به خاک ایران شد.

همزمان، رسانه‌های جمهوری آذربایجان اعلام کردند که ایران با انجام رزمایش‌های اخیر می‌خواهد نخجوان را از آذربایجان بگیرد و آن را ضمیمه خاک خود کند.

خبرگزاری «فارس»، وابسته به سپاه پاسداران پنج‌شنبه ۲۸ مهرماه ۱۴۰۱ اعلام کرد که وزیر خارجه ایران برای افتتاح یک سرکنسولگری در شهر مورد مناقشه کاپان، در نزدیکی مرز ارمنستان و جمهوری آذربایجان به این ارمنستان سفر کرده است.

افتتاح سرکنسولگری ایران در کاپان که بنا بر ادعای باکو، بخشی از قره‌باغ و از نظر تاریخی مسلمان‌نشین و متعلق به جمهوری آذربایجان است، از سوی بسیاری از رسانه‌های ترکیه و جمهوری آذربایجان، دخالت ایران در این جنگ به نفع ارمنستان تعبیر شده است.

طرف‌های مناقشه در قفقاز جنوبی تاکید دارند که ایجاد کنسولگری ایران در این منطقه به رسمیت‌شناختن کاپان و استان سیونیک، به‌عنوان خاک ارمنستان در مناقشه قره‌باغ تلقی می‌شود.

جمهوری خودمختار نخجوان که میان سه کشور ایران، ترکیه و ارمنستان قرار دارد، متعلق به جمهوری آذربایجان بوده اما ارتباطی زمینی با آذربایجان ندارد.

تعداد ساکنان نخجوان حدود ۴۶۰ هزار نفر از شهروندان ترک آذری است که در قرن شانزدهم میلادی در زمان حکمرانی صفویان به خاک ایران ضمیمه شد. این منطقه در جنگ‌های میان ایران دوره قاجاریه با روسیه تزاری در سال ۱۸۲۸ در چارچوب قرارداد ترکمنچای به خاک روسیه ملحق و پس از فروپاشی شوروی سابق با حفظ خودمختاری، جزئی از خاک جمهوری آذربایجان شد.

همزمان با طرح ادعاهای ایران در رابطه با نخجوان، جریان‌ها و گروه‌های ترک آذربایجانی با نامیدن مناطق ترک‌نشین ایران به «آذربایجان جنوبی» خواستار الحاق این مناطق به جمهوری آذربایجان تحت عنوان «آذربایجان شمالی» هستند.

*صندوق کودکان ملل متحد (یونیسف) با انتشار بیانیه‌ای جدید بار دیگر توجه‌ها را به سمت وضعیت کودکان در کشور جنگ‌زده یمن جلب کرد. در این بیانیه آمده است: «هفت سال پس از آغاز درگیری‌های یمن ۲۰ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در این کشور به کمک‌های بشردوستانه نیاز دارند و کودکان یمنی نیز در لبه پرتگاه قرار دارند.»

بر اساس این بیانیه، عدم دسترسی به آب آشامیدنی، غذا، مراقبت‌های بهداشتی و آموزش به بخش جدایی‌ناپذیر زندگی روزمره کودکان یمنی تبدیل شده و در کنار این محرومیت‌ها، کودکان در معرض خطرات دیگری همچون سوءاستفاده، استثمار و ازدواج زود هنگام قرار دارند.

هفت سال پس از شروع درگیری، کودکان این کشور همچنان از ابتدایی‌ترین حقوق محرومند: بیش از ۱۰ هزار و ۲۰۰ کودک از آغاز جنگ کشته یا زخمی شده‌اند، نزدیک به ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار کودک زیر پنج سال از سوءتغذیه حاد و بیش از ۵۰۰ هزار کودک نیز از سوءتغذیه «شدیداً حاد» رنج می‌برند و در این زمینه مناطق حجه، حدیده و تعز بیش‌ترین آسیب را دیده‌اند.

تنها ۵۱ درصد از مراکز بهداشتی و درمانی کشور فعالند که این مراکز نیز با کمبود شدید دارو، تجهیزات و پرسنل مواجه هستند؛ به همین دلیل در یمن هر ۱۰ دقیقه یک کودک «به دلیلی قابل پیش‌گیری» جان خود را از دست می‌دهد.

در ادامه بیانیه آمده است که میلیون‌ها کودک از مدرسه بازمانده‌اند و بیش از ۲ میلیون کودک نیز مجبور به ترک خانه‌های خود و زندگی در شرایط بسیار دشوار شده‌اند.

بر اساس ارزیابی‌های یونیسف، وضعیت این کشور با نزدیک شدن به دسامبر ۲۰۲۲ بدتر شده و اکنون این کشور تقریباً به‌طور کامل به واردات مواد غذایی وابسته است؛ آن‌هم در حالی که ۳۰ درصد از گندم مورد نیاز آن از اوکراین وارد می‌شده است.

جنگ یمن در سال ۲۰۱۴ میلادی میان گروه‌های مسلح داخلی از جمله شورشیان حوثی (تحت حمایت ایران) و نیروهای حامی دولت یمن به ریاست جمهوری عبدالربه منصور هادی آغاز شد و به‌سرعت به سراسر کشور گسترش یافت.

این جنگ که در نهایت پای ائتلافی از کشورهای عربی به رهبری عربستان سعودی را نیز به یمن باز کرد، تا کنون بیش از ۱۵۰ هزار کشته برجای گذاشته و به گفته سازمان ملل «بدترین بحران انسانی ساخته دست بشر» را به‌وجود آورده است.

*نشریه گاردین در گزارشی تفصیلی به تغییر شکل دادن جنگ در سوریه پرداخته و می‌نویسد منافع منطقه‌ای بازیگران بین‌المللی همچنان در تعیین سرنوشت این کشور نقشی تعیین کننده ایفا می‌کنند.

ترکیه، اسرائیل و روسیه چند عملیات نظامی را طی روزهای اخیر در خاک سوریه اجرا کرده‌اند؛ مسئله‌ای که می‌تواند دال بر تشدید منازعات ریشه‌داری باشد که بیش از یک دهه است این کشور را به قهقرا برده است.

دور جدید حملات روز شنبه با حملات چندگانه اسرائیل به مواضع رژیم بشار اسد و «همپیمانانش» در لاذقیه، حما و حمص آغاز شد و دمشق نیز کشته شدن چهار سرباز خود را تایید کرد. گفته می‌شود اسرائیل در این حملات انبار سلاح‌های پیشرفته مورد استفاده حزب‌الله لبنان را هدف قرار داده است.

حمله به خاک سوریه روز یکشنبه این‌بار با حمله ترکیه به مواضع کردها در شمال شرقی این کشور ادامه یافت؛ البته حمله آنکارا ساعتی بعد با راکت پراکنی‌های شبه‌نظامیان کرد به سمت ترکیه پاسخ داده شد.

روسیه که قسمت اعظم نیروی هوایی خود در سوریه را برای استفاده در جنگ اوکراین فراخوانده نیز بیکار ننشست و یکشنبه‌شب و بامداد دوشنبه با محدود جت‌های باقی‌مانده خود، مناطق روستایی ادلب و ۲ اردوگاه غیرنظامی مجاور مرز ترکیه که رژیم دمشق تسلطی بر آن‌ها ندارد را بمباران کرد.

«جت‌های اسرائیلی کل آسمان کشورمان را تحت کنترل دارند.»

یکی از ساکنان محلی ادلب در توصیف حملات هوایی و تفاوت هواپیماهای کشورها با هم می‌گوید: «هواپیماهای روسی و سوری را می‌شناسیم، خیلی سر و صدا دارند و قدیمی هستند. از خیلی دور صدای آن‌ها توجه شما را جلب می‌کند. اما جنگنده‌های ترکیه فرق دارند، ناگهان و بدون اینکه متوجه بشوید از کدام طرف آمده‌اند ظاهر می‌شوند و خیلی سریع پرواز می‌کنند؛ ولی با ما کاری ندارند بیشتر دنبال کردها هستند. جت‌های اسرائیلی هم که کل آسمان کشورمان را تحت کنترل دارند؛ درست مثل یک شاهین که در پی شکار خرگوش است. آن‌ها را طرفهای حما دیدم آنها به مواضع رژیم حمله می‌کنند.»

در شمال شرقی سوریه عملیات آنکارا این بار گسترده‌تر بود. آن‌ها کردها را مسئول بمب‌گذاری مرگبار اخیر در استانبول می‌دانند و قصد انتقام از شبه‌نظامیان پک ک دارند. حملات هوایی در خاک سوریه در حالی تشدید شده که احتمال تجاوز زمینی آنکارا به سوریه هم مطرح است؛ با این حال واشنگتن با این خواسته اردوغان مخالف است و مسکو و پاریس هم خواهان «خویشتنداری» ترکیه شده‌اند.

افرادی که نخستین روزهای خیزش مردم سوریه علیه رژیم بشار اسد را در سال ۲۰۱۱ میلادی به‌خاطر دارند از تحولات اخیر به‌عنوان «شروع دوره‌ای جدید» در بازیگردانی بازیگران اصلی منازعات و درگیری‌های سوریه یاد می‌کنند؛ ترکیه‌ای که علنا از گروه‌های اپوزیسیون سوریه حمایت می‌کرد؛ روسیه‌ای که کفه ترازو را در میدان نبرد به‌نفع بقای بشار اسد تغییر داد و اسرائیلی که از آن‌موقع خاک سوریه برایش به مکانی برای رویارویی مستقیم با ایران بدل شده است.

لینا خطیب، از پژوهش‌گران اندیشکده چتم هوس بر این اعتقاد است که جنگ در سوریه در خطر تبدیل شدن به یک «منازعه فراموش شده» قرار داشت. با این حال اضافه می‌کند: «حملات هوایی مداوم ترکیه، روسیه و اسرائیل نشان می‌دهد که منافع منطقه‌ای همچنان در خطر هستند و هر کدام از این سه کشور، با هدف قراردادن مخالفان خود سعی دارند از تحکیم نفوذ دیگران در سوریه جلوگیری کنند.»

این موضوع ثابت می‌کند که اوضاع سوریه را نه می‌توان به یک مشکل انفرادی و نه به یک جنگ داخلی تقلیل داد. ذی‌نفعان این منازعه صرفاً شهروندان سوریه نیستند؛ نقش منافع منطقه‌ای و بین‌المللی در بیش از یک‌دهه مصیبت در سوریه پررنگ است و حملات مکرر ترکیه، سوریه و اسرائیل در راستای چنین منفعی انجام می‌شود.

* رسانه‌های وابسته به حکومت سوریه اعلام کردند، دیدار بین مقامات سه کشور روسیه، ترکیه و سوریه در مسکو پایان یافت و آنکارا موافقت کرد که تمام نیروهای خود را از شمال سوریه خارج کند.

بر اساس این گزارش، سه کشور در این دیدار تاکید کردند که حزب کارگران کردستان «بزرگترین خطر» را برای سوریه و ترکیه ایجاد می‌کند.

پیش‌تر، وزرای دفاع کشورهای سوریه، روسیه و ترکیه و همچنین رییس نهاد اطلاعاتی سوریه و ترکیه، چهارشنبه گذشته در مسکو دیدار کردند.

صدها شهروند سوری‌های، دو روز پس از برگزاری این نشست، در شمال و شمال غربی این کشور تجمع کرده و نزدیکی روابط بین سوریه و ترکیه را محکوم کردند.

این اولین دیدار رسمی میان مقامات روسیه و ترکیه از سال ۲۰۱۱ است.

معترضان در شهر «الباب» که بزرگترین شهر در شمال سوریه بوده و تحت کنترل گروه‌های وابسته به آنکارا است، پرچم‌ها و بنرهای مختلفی را در دست داشتند. روی یکی از آن‌ها نوشته بود: «صلح نخواهیم کرد».

صبحی خبیث، شهروند ۵۴ سال سوری که از آوارگان حومه دمشق است، در جریان شرکت در این تظاهرات گفت: «ما صلح نمی‌کنیم و غیرممکن است که صلح کرده و نمی‌خواهیم با رژیم بشار اسد صلح کنیم».

او خطاب به مقامات ترکیه گفت: «به اسد علیه ما کمک نکنید. بلکه با ما باشید».

این شهروند سوری‌های افزود: «هر کسی که می‌خواهد می‌تواند با رژیم صلح کند، اما ما این کار را نخواهیم کرد، زیرا اسد جنایتکار است».

سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه، چهارشنبه گذشته، خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه و علی محمود عباس، همتای سوری او را طی گفت‌وگویی رسمی گردهم آورد تا درباره «راه‌های حل بحران سوریه و مسئله پناجویان» و همچنین «تلاش‌های مشترک برای مبارزه با افراط‌گرایان» بحث و مذاکره کنند.

این دیدار در پی بروز نشانه‌های متعدد در ماه‌های اخیر انجام شد که حاکی از همگرایی دمشق و آنکارا به عنوان اصلی‌ترین پشتیبان اپوزیسیون سیاسی و نظامی سوریه از زمان آغاز منازعه داخلی در این کشور بود.

به گزارش دیدبان حقوق بشر سوریه، چندین منطقه در شمال استان حلب، تحت کنترل گروه‌های سوری وابسته به آنکارا از جمله اعزاز، جرابلس و مارع، شاهد تظاهرات مشابهی بودند که طی آن شعارهایی از قبیل «می‌میریم ولی آشتی با اسد را نمی‌پذیریم» سر داده شد.

ده‌ها نفر در تظاهرات شهر ادلب (شمال غربی) تحت کنترل هیئت تحریر الشام (جبهه النصره سابق)، شرکت کردند که طی آن شعارهایی از جمله «اردوغان، بشنو بشنو، خون شهدا فروختنی نیست»، سر داده شد.

سلوا عبدالرحمان یکی از تظاهرکنندگان به «خبرگزاری فرانسه» گفت: «من برای تظاهرات در مخالفت با مواضعی آمده‌ام که خواستار همگرایی با رژیم جنایتکار اسد شدند که مردم را آواره و صدها هزار نفر را دستگیر کرده است».

او افزود: «اگر تمام دنیا جمع شوند، هرگز با این رژیم جنایتکار، آشتی نخواهیم کرد».

*حدود یازده سال از آغاز جنگ داخلی سوریه می‌گذرد. در این مدت نزدیک بنا به آمارهای مختلف نزدیک به نیم میلیون شهروند این کشور کشته شده‌اند و میلیون‌ها تن نیز در کشورهای همسایه سوریه آواره شده‌اند. در سراسر سوریه، یک اقتصاد رو به افول به دلیل پیامدهای بحران و تحریم‌ها، توانایی مردم را برای رسیدگی به نیازهای حیاتی و دسترسی به خدمات اولیه به‌طور چشمگیری کاهش می‌دهد. نیازهای بشردوستانه در کشور همچنان به گسترده است. ۹۰ درصد جمعیت زیر خط فقر زندگی می‌کنند و حدود ۱۴/۶ میلیون نفر از ۱۸ میلیون نفر همچنان به کمک‌های بشردوستانه نیاز دارند. در حلب، نیروگاه الخفصه نیز به‌طور جبران‌ناپذیری ویران شده است و بازسازی این تاسیسات در شرایط پایدار حداقل پنج سال طول می‌کشد.

*رمزیه محمد: با شعار زن، زندگی، آزادی وارد سال ۲۰۲۳ خواهیم شد. «رمزیه محمد»، سخن‌گوی کنگره «ستاره روژاوا»، کار و فعالیت یک‌ساله سازمان زنان را ارزیابی کرد و گفت که آن‌ها با روحیه مبارزه و شعار «زن، زندگی، آزادی» وارد سال ۲۰۲۳ خواهند شد و جایگاه تاریخی خود را در برابر همه دشمنان تضمین خواهند کرد. گزارش زیر از سایت این کنگره گرفته شده است.

در سال ۲۰۲۲ سازمان‌های زنان در شمال و شرق سوریه در سطوح مختلف فعالیت‌های گسترده‌ای داشتند و تلاش‌های زیادی برای توسعه زنان و آرمان آن‌ها پس از گذشت ۱۰ سال از انقلاب زنان در منطقه صورت گرفت. تحت رهبری سازمان‌های زنان که در بسیاری از زمینه‌ها به زنان خدمت می‌کنند، فعالیت‌های زنان در شمال و شرق سوریه در سال ۲۰۲۲ شاهد فعالیت‌های گسترده‌ای بود.

در قسمت اول خبرگزاری پانوراما، بر روی همایش‌های برگزار شده زنان در منطقه تمرکز دارد. گام‌های قابل توجه اقتصاد زنان در شرایط بحران اقتصادی، فعالیت مرکز ژنولوژی و همچنین فعالیت‌های هنری و فرهنگی زنان. پس از گذشت ۱۰ سال از آغاز انقلاب شمال و شرق سوریه، برای معرفی انقلاب زنان و دستاوردهای زنان، در ۲۲ ژوئیه اولین مجمع انقلاب زنان در خاورمیانه با شعار «با اتحاد زنان از دستاوردهای انقلاب پاسداری و توسعه خواهیم داد» برگزار شد.

در مجمع رایزنی زنان کورد که در تاریخ ۱۵ مه با شعار «همگرایی مواضع زنان کورد در برابر اشغالگری» در شهر قامشلو توسط «کنگره ستار» با هدف اتحاد زنان در برابر حملات اشغالگران ترکیه برگزار شد، ۵۰ تشکل زنان مشارکت یافتند.

همایش کمیته اجتماعی در ۱۱ ماه نوامبر با شعار «در انقیاد جان‌باختگان انقلاب زنان، جامعه آزاد بنیاد می‌نهیم» در کنگره ستار شمال و شرق سوریه با حضور حدود ۲۲۵ نفر از اعضا و نمایندگان موسسات و سازمان‌های زنان در اداره خودگردان، اولین کنفرانس خود را برگزار کرد.

در ۴ نوامبر ۲۰۲۲، دومین همایش شورای آموزش زنان با شعار «با آموزش زن آزاد، جامعه‌ای دموکراتیک را توسعه خواهیم داد» و با حضور ۳۰۰ نماینده شورای آموزش و پرورش و نمایندگان تشکل‌ها و جنبش‌های در اداره خودگردان زنان برگزار شد.

با شعار «با رهبری زنان آزاده، اقتصاد جامعه را توسعه می‌دهیم و موفقیت جنگ انقلابی مردم را تضمین می‌کنیم» در ۶ نوامبر با هدف خودگردانی و تامین استقلال اقتصادی در عرصه فکری، تشکیلاتی و از جنبه‌های حقوقی با حضور ۳۵۰ تن از اعضا و نمایندگان اقتصاد زنان، سومین کنگره اقتصاد کنگره ستار برگزار شد.

اولین نشست عمومی کمیته محیط زیست ۵ نوامبر با حضور ۳۰ نماینده با شعار «ساخت بستر فمینیستی برای جامعه محیط‌زیست» برگزار شد. از مهم‌ترین فعالیت‌ها و کمپین‌های انجام شده توسط کمیته می‌توان به اعلام کمپین محیط‌زیستی با مشارکت بیش از ۷ نهاد با شعار «بازگشت به بوم‌شناسی جامعه با رهبری زنان»، فعالیت‌های آگاهی بخشی و آموزشی و کاشت بیش از ۲۰۰۰ نهال اشاره کرد.

شورای سلامت کنگره ستار شمال و شرق سوریه جلسه عمومی خود را با شعار «مبارزه برای حق سلامتی یعنی احترام و احساس آزادی خود» در ۲۰ اکتبر برگزار کرد. در این نشست، سازمان‌دهی، آموزش و توانمندسازی زنان و مبارزه برای آزادی آنان و دستیابی به برابری جنسیتی در تمامی عرصه‌های زندگی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

هلال زیرین، زنان با حضور حدود ۲۵۰ نفر از تمامی مناطق شمال و شرق سوریه، سومین همایش خود را طی دو روز (۲۰ تا ۲۱ ماه نوامبر) با عنوان «با فرهنگ انقلاب و زندگی آزاد و آزادانه، ما به‌عنوان یک مردم انقلابی پیروز خواهیم شد» برگزار کرد. جنبش زنان هلال زیرین که در سال ۲۰۱۵ تاسیس شد، نماینده همه زنان در عرصه هنری و فرهنگی است.

در ۳۰ اوت، تاسیس اتحادیه زنان ارمنی در شمال و شرق سوریه اعلام شد. اولین همایش با هدف معرفی ریشه‌ها، سنت‌ها و آداب و رسوم و تلاش برای تقویت فرهنگ جامعه‌ی ارمنی برگزار شد.

در ۲۸ اکتبر، چهارمین همایش اتحادیه‌ی زنان آشوری با شعار «برابری انسانی بین جنسیت‌ها» با هدف توسعه‌ی زنان آشوری با حضور حدود ۲۵۰ تن از اعضای اتحادیه‌ی زنان آشوری در شمال و شرق سوریه برگزار شد.

در ۲۴ مارس کنفرانسی توسط مجمع زنان شمال و شرق سوریه با شعار «زنان سوری تحت اشغال دولت ترکیه، درد، مقاومت، مبارزه» برگزار شد. در این کنفرانس، خشونت علیه زنان در مناطق تحت اشغال ترکیه و در اردوگاه‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت.

علم زنان «ژنولوژی»

فعالیت‌های پژوهشی و کارگاه‌های آموزشی

عفرین و شهباز: مشکلات زنان و سیاست، طلاق، استعفای زنان به‌ویژه در نهادهای دولتی و تاریخ منطقه شهباز بررسی شد. ۷ کارگاه آموزشی با موضوع نقش مردان در ایجاد خانواده دموکراتیک و جامعه آزاد برگزار و نشست جامعی در سطح کانتون با هماهنگی کنگره ستار برگزار شد. تحلیل‌های حاصل از این کار تهیه و منتشر شده است. هر ۴ کارگاه با موضوع «خانواده دموکراتیک چیست؟ چگونه ساخته می‌شوند؟ منظور از شرف چیست؟ معنی عشق و محبت چیست؟» با همکاری کمیته‌های آموزشی شوراهای مردمی کنگره ستار و جوانان برگزار شد.

حلب: تحقیقی در مورد تاریخ شهر حلب و نقش زنان در مقاومت شیخ مقصود انجام شد. ۵ کارگاه آموزشی با عنوان «تغییر ذهنی مردان» با حضور اعضای بسیاری از مؤسسات برگزار شد. ۲ کارگاه آموزشی در خصوص مشکلات گروه جوانان برای دانش‌آموزان برگزار شد. کارگاه آموزشی با همین موضوع برای معلمان برگزار شد. کمیته‌ای برای مبارزه با خشونت علیه زنان و خودکشی افتتاح شد. کارگاه‌ها و مصاحبه‌هایی با زنان به‌عنوان بخشی از تحقیقات کلی در زمینه اخلاق و زیبایی‌شناسی برگزار شد.

فعالیت‌های آموزشی: برای اعضای کانون آموزش‌هایی در زمینه‌ی روش تحقیق، نگارش نتایج پژوهش و تاریخچه‌ی جنبش آزادی زنان برگزار شد. در همه‌ی آکادمی‌ها سخنرانی‌هایی در مورد علم زنان و هم‌زیستی آزاد به‌صورت سیستماتیک ارائه می‌شد. به مردان در مورد جنسیت‌گرایی اجتماعی و مفهوم «کشتن مردان» یعنی کشتن مفاهیم مردانه

در مردان آموزش داده شد. سمینارهای معرفی علم زنان در اکثر مؤسسات و شوراهای کانتون شهبان و عفرین و در شهرداری‌ها و مؤسسات حلب برگزار شد.

فعالیت‌های ویژه: به‌منظور نظارت و جلوگیری از حوادث قتل و خودکشی زنان با هماهنگی مشترک با کنگره ستار، نیروهای امنیت داخلی - زنان و سلامت زنان، مرکز هماهنگی مشترک ایجاد شد. به مناسبت دهمین سالگرد انقلاب ۱۹ جولای، پنلی با شعار «در ۱۹ جولای، انقلاب زنان را ترویج می‌کنیم، از فرهنگ، زبان و هستی خود پاسداری می‌کنیم» برگزار شد.

از ۲۱ تا ۲۹ اوت، اردوی فعالیت‌های فکری بانوان جوان با شعار «زن تنها، برای خودش و برای خودش» با همکاری اتحادیه زنان جوان برگزار شد.

در جشنواره شهید «برچم» نمایشگاه کتاب توسط مرکز ژنولوژی برپا شد و اطلاعیه‌هایی در خصوص هدف قرار دادن «ناگهان آکارسل» و راهپیمایی‌هایی در این زمینه برگزار شد.

همایش‌های علمی زنان با شعار «از خواهران میرابل تا ژینا، زینب و ناگهان، زنان آزادند» برگزار شد.

آکادمی ژنولوژی با مشارکت کمیته کودکان شهدا و کمیته‌ی آموزش جامعه دموکراتیک (KPCD) در کارگاه‌های آموزشی با موضوع ایجاد آموزش فردی و جامعه آزاد برای پایان دادن به خشونت علیه کودکان برگزار کرد.

کارگاهی در زمینه‌ی توسعه همبستگی زنان و اقتصاد جامعه، برای پایان دادن به استثمار و خشونت علیه کارگران زن (از جمله اتحادیه زنان کارگر، کنگره ستار و اقتصاد زنان) برگزار شد. کارگاه آموزشی دفاع از خود در برابر خشونت جنسی از طریق رسانه‌های اجتماعی برگزار شد. ۲۰ نوامبر در شهر حلب همایش آکادمی ژنولوژی با حضور ۲۰۰ زن برگزار شد.

ساخت موسسه «آندریا ولف»

موسسه‌ی «Andrya Wolf» در آغاز سال ۲۰۲۲ برای تبادل ایده‌ها و تجربیات در مورد مبارزه زنان برای آینده‌ی مشترک افتتاح شد. نام آن را آندریا ولف نامیدند تا به تلاش‌های انقلابی آلمانی که هدفش پیوند جنبش‌های آزادی‌بخش جهان بود، احترام بگذارند، نیروهای ترکیه او (آندریا) را در سال ۱۹۹۸ هدف قرار دادند.

موسسه Andrya Wolf با هدف ایجاد یک نقطه تماس مشترک در یک شبکه بزرگ علوم زنان، توسعه تحقیقات در مورد دانش ارزش‌های فمینیستی، تاریخ انقلاب، فرهنگ و مقاومت زنان و مبنایی برای به اشتراک‌گذاری این دانش و توسعه کنفدراسیون جهانی زنان ایجاد شد.

اعضای موسسه آموزش و سمینارهایی در زمینه‌ی علم زنان، تاریخ‌زنان جهان، همزیستی آزادانه و دفاع شخصی برگزار کردند.

موسسه در سمینارها و پانل‌های زیادی در اینترنت در مورد موضوعات مربوط به علوم زنان، محیط‌زیست، تحولات اخیر در شمال و شرق سوریه، آموزش، هنر، اقتصاد، مهاجرت و کنفدرالیسم دموکراتیک و ... شرکت کرد.

اقتصاد جمعی با بحرانی روبروست که گریبان گیر منطقه است

در مناطق شمال و شرقی سوریه از طریق اداره اقتصادی زنان در اداره خودگردان دموکراتیک و بسیاری از سازمان‌های زنان که کمیته‌های ویژه‌ای را برای حفاظت از جنبه‌ی اقتصادی زنان مانند کنگره ستار، انجمن زنان «زنوبیه» و بنیاد زنان آزاد ایجاد کردند.

اقتصاد زنان در منطقه توسط اقتصاد مشارکت جمعی حمایت می‌شود و این اساس آزادی زنان بر اساس قوانین جنبش فمینیستی در شمال و شرق سوریه است. مؤسسات زیادی که به اقتصاد زنان علاقه‌مند هستند تاسیس شدند.

سازمان‌های زنان به همه جنبه‌ها از جمله جنبه اقتصادی اهمیت می‌دهند، مانند کنگره ستار که دارای کمیته‌ی اقتصادی است و انجمن زنان «زنوبیه» که از زنان برای کسب تجربه در بسیاری از مشاغل حمایت می‌کند، در حالی که بنیاد زنان آزاد سهم زیادی را ایفا می‌کند. او کار خود را وقف توانمندسازی زنان در عرصه اقتصادی می‌کند. پروژه‌های اقتصادی برای زنان در سال ۲۰۲۲ عمدتاً در زمینه‌ی کشاورزی و مواد غذایی کار می‌کنند.

کشاورزی و دستیابی به خودمختاری

اداره اقتصاد زنان اداره خودگردان شمال و شرق سوریه: روی افتتاح پروژه‌های کشاورزی به مساحت ۴۵۰۰۰ هکتار کار کرد. ۲۵ هزار هکتار برای تعاونی‌های زنان و ۲۰ هزار هکتار برای کمیته درآمد. ۲۵ تعاونی کشاورزی زنان با ۹۰۰ عضو زن وجود دارد.

تاکید بیشتری بر کشاورزی دیم شده است. زیرساخت‌های اساسی برای ۳ تعاونی کشاورزی آبی در ترابه‌سپی، شداد و تل‌تمر ایجاد شده است. تعاونی‌های جدید زنان نیز برنامه‌ریزی شده است. ۲۳ نانوایی وجود دارد و حدود ۱۰۰ زن در آن‌ها کار می‌کنند و پروژه‌های نانوایی از بهترین تعاونی‌ها هستند.

۲ تعاونی زنانه در دربسیه و حسکه فعالیت دارد که ۳۵ زن در آن شاغل هستند و لوازم خانگی تولید می‌کنند. تلاش برای افتتاح مغازه‌های متعلق به این تعاونی‌ها در حال انجام است.

کمیته اقتصادی زنان برای مدت ۳ سال پروژه‌ها را اجرا کرده است، ۲ پروژه ساخته شده است، اولی در دربسیه در زمینی به مساحت ۱۵۰۰ هکتار، ۵۰۰ هکتار زیر کشت ذرت و ۴۰۰ هکتار برای تولید انواع سبزیجات کاشته شد. ۲ مرکز برای فروش محصولات ساخته شد و به این ترتیب ارتباط با دلانان به‌کلی قطع شد و زنان خود می‌توانند محصولات خود را به بازار عرضه کنند.

در دیریک ۲۰۰۰ هکتار زیر کشت گندم و جوت رفت. پروژه دامپروری به دلیل حملات دولت ترکیه به منطقه به تعویق افتاد. پروژه‌های کشاورزی برای خانواده‌ها در رقه افتتاح شد. ۶ خانوار در زمین ۲۰۰ هکتار، ۵ زن در زمین ۵۰۰ و دو خانواده در زمین ۲۰۰ هکتار کار می‌کنند.

۲۰۰۰ هکتار زمین برای کمیته اقتصادی زنان در کوبانی و شهبای وجود دارد و ۱۰۰۰ هکتار برای کشاورزی آبی آماده شده است. در این سال ۲۵۰۰ هکتار زمین به اقتصاد زنان واگذار شد.

۲ مرکز اقتصادی زنان در رقه و دیرزور افتتاح شد. به‌عنوان بخشی از پروژه‌های اقتصادی زنان، ۵ خانواده در ۲۵۰ هکتار زمین کار می‌کنند.

درختان میوه در یک منطقه ۱۵ هکتاری کاشته شد و یک خانواده در آن کار می‌کنند. ۳۰۰ هکتار زمین کشاورزی در طبقاً وجود دارد که ۸ خانواده در آن کار می‌کنند. در زمینی به مساحت ۲ هکتار زیتون کاشته شد. در رقه ۷۰ هکتار گندم آبی، ۷۵ هکتار باغ انگور کاشته شد و ۴ خانواده در این پروژه مشغول به کار شدند. کار برای کاشت ۶۵۵۰ اصله درخت زیتون در رقه در حال انجام است. ۳۰۰ اصله درخت زیتون در دیرالزور کاشته شده است. ۷۷۷۸ اصله درخت زیتون و انواع میوه در منبج، طبقه، رقه و درزور کاشته شد.

پروژه‌های خیاطی: ۳ پروژه صنعت نساجی در منطقه الجزایر، یکی در کوبانی و دیگری در شهبای وجود دارد. کارخانه خیاطی «لاوین» در حسکه و ۴ مغازه پوشاک زنانه در آن قرار دارد. کارخانه‌های «لاوین» و مراکز فروش و توزیع در کوبانی وجود دارد.

پروژه‌های دیگر: پروژه‌های نظافت و خیاطی افتتاح شده و تولید مواد غذایی در طبفا و همچنین یک نانوايي و يك فروشگاه پوشاک ادامه دارد. ۴ زن در يك پروژه خیاطی در دیرالزور مشغول به کار هستند. يك نانوايي در منبج وجود دارد که از خمیر، محصولات مختلف درست می‌کند. همچنین پروژه ماهی و نانوايي در شهر رقه وجود دارد. يك کارگاه مبلمان و يك نانوايي و قنادی در عامودی و حلب افتتاح شد. دو آشپزخانه و يك کافی‌شاپ در حلب و يك کارگاه نظافت در منبج افتتاح شد.

يك فروشگاه لباس، آرایشگاه و نانوايي در کوبانی افتتاح شد. يك انبار نیز در دیریک افتتاح شد. بازاری در دربسی افتتاح شد.

يك نانوايي و يك کارگاه خیاطی در دیرزور، يك کارگاه کیسه‌سازی و يك کارخانه آب در رقه افتتاح شد. همچنین يك کارگاه خیاطی و يك نانوايي در شهبا افتتاح شد.

۴۶ زن در کارخانه پنی‌سازی «زوزان» کار می‌کنند. ستاد شهید «هورین خلف» در شهر قامشلو به فعالیت خود ادامه می‌دهد و تلاش‌هایی برای گسترش آن ادامه دارد. ساخت پارک زنان در رقه رو به پایان است. پروژه‌های مرغداری و گاوداری نیز رو به اتمام است.

در حسکه، پروژه کارگاه خیاطی با ۲۴ کارگر زن به کار خود ادامه می‌دهد. پروژه دوخت کیف‌های نخی نیز در حال انجام است.

۱۰ زن در طرح تعاونی قارچ و ۱۳ زن در تعاونی گندم «تربه‌سپی» مشغول به کار هستند. طرح تعاونی دام با ۱۳۰۰ راس گوسفند ادامه دارد.

فعالیت‌های هنری و مشارکت چشمگیر زنان

با هدف توسعه توانمندی‌های زنان و تشویق آنان در همه زمینه‌ها و تحکیم روابط بین زنان اقصی نقاط شمال و شرق سوریه، فعالیت‌های هنری بسیاری برگزار شد که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به اولین جشنواره‌ی زنان شهید «برجم»، ویژه‌ی زنان در ۱۳ اوت اشاره کرد. این جشنواره در حلب توسط جنبش «هلال زیرین» با نام «جنگ هنر هستی و آزادی» در ۱۳ اوت برگزار شد.

اتحادیه زنان جوان در شهر رقه، جشنواره جان‌باخته «زیلان» را در ۳۰ ژوئن مصادف با بیست و ششمین سال‌گرد جان‌باختن‌اش زیلان «زینب کناجی» با شعار «با روحیه و بیان و نوژیان پیروز خواهیم شد» در شهر رقه برگزار کرد. جشنواره‌ی صلح آراین با شعار «امیدی است که باید عرضه شود» از ۵ اکتبر آغاز شد که به همت اداره‌ی فرهنگ و هنر و با حضور ۱۰ تن‌اتر از ۶ شهر مختلف شمال و شرق سوریه برگزار شد.

نویسندگان، شاعران و ناظران زن در نمایشگاه کتاب شهید «هرکول» که ۲۳ اکتبر توسط اداره فرهنگ و هنر برگزار شد، شرکت کردند.

بسیاری از زنان در هشتمین جشنواره روژاوا که از ۱۱ نوامبر آغاز شد، جشنواره شعر کوردی که در ۲۸ اکتبر و جشنواره «مرسودو» در ۳ سپتامبر برگزار شد شرکت کردند.

روزهای جهانی

۸ مارس روز جهانی زن: فعالیت‌های روز جهانی زن در سال ۲۰۲۲ با شعار «با هم از انقلاب خود محافظت می‌کنیم و سرزمین خود را نجات می‌دهیم» آغاز شد و مشخص شد که این روز نتیجه مبارزه میلیون‌ها زن در جهان است که آمده‌اند حقوق‌شان را بگیرند.

این فعالیت‌ها از ۲۳ فوریه آغاز شد و تا ۱۰ مارس ادامه داشت. در روز جهانی زن سخنرانی‌های ویژه‌ای برگزار شد، سمینارهای گفت‌وگو در سطح منطقه، خاورمیانه و سایت‌های شبکه‌های اجتماعی و همچنین مراسم‌هایی برای تمامی جنبش‌ها و سازمان‌های زنان در سطح شمال و شرق سوریه برگزار شد. روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان: پلتفرم اقدام مشترک جنبش‌ها و سازمان‌های زنان در شمال و شرق سوریه برنامه کمپین خود را با شعار «علیه همه اشکال خشونت دولتی و ذهنیت مردان... زن، زندگی و آزادی» اعلام کرده است. برنامه آن‌ها به شرح زیر بود: سخنرانی در مورد اهمیت روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان، برگزاری نشست و سمینارهای گفت‌وگو در سطح منطقه، خاورمیانه و شبکه‌های اجتماعی، برگزاری راهپیمایی‌های دسته‌جمعی و جنبش‌های زنان فعالیت‌های زیادی بر اساس برنامه خود انجام دادند. (منبع: سایت Jinha، خبرگزاری زن)

*اروپا در سال گذشته میلادی شاهد برپایی انتخاباتی تاثیرگذار بود که برخی از آن‌ها چهره سیاسی این قاره را تغییر داد. از جمله انتخاب اولین نخست‌وزیر زن ایتالیا آن‌هم با دیدگاه‌های راست افراطی، ابقای ویکتور اوربان در مجارستان، پیروزی راست افراطی در انتخابات سوئد، دومین پیروزی امانوئل ماکرون در انتخابات ریاست جمهوری فرانسه و شکست نخست‌وزیر عوام‌گرای اسلونی.

* ایتالیا برای نخستین‌بار پس از جنگ جهانی دوم تحت رهبری «راست افراطی» قرار گرفت. یکی از برجسته‌ترین انتخابات اروپا در سال ۲۰۲۲ در ایتالیا برگزار شد، جایی که جورجیا ملونی اولین رهبر راست افراطی این کشور پس از جنگ جهانی دوم سکان هدایت دستگاه اجرایی را در دست گرفت.

«برادران ایتالیا» حزبی دست راستی با گرایش‌های افراطی به ریاست خانم ملونی در انتخابات زودهنگام ۲۵ سپتامبر اکثریت آراء را به‌دست آورد و رهبری ائتلاف جریان راست در انتخابات برای تشکیل دولت را در دست گرفت. احزاب راست و راست افراطی «فورزا ایتالیا» و «لیگ» به رهبری سیلیو برلوسکونی و ماتئو سالوینی دیگر اعضای این ائتلاف را تشکیل می‌دادند.

نتیجه این انتخابات در ایتالیا، کشوری که خود یکی از اعضای مؤسس اتحادیه اروپا محسوب می‌شود، در ابتدا بیم و نگرانی زیادی را نسبت به رویکرد آینده خانم ملونی و سیاست‌های احتمالی اروپاستیزانه وی برانگیخت. ملونی، اولین نخست‌وزیر زن ایتالیا، علاوه بر رویگردانی از جنگ و کشمکش با بروکسل، موضعی همسو با ناتو نیز اتخاذ کرده و از افزایش هزینه‌های دفاعی اروپا برای کمک به اوکراین پس از تهاجم روسیه به خاک این کشور حمایت کرده است.

او اما در عوض موضعی تندروانه‌تر را در داخل کشورش در پیش گرفته است؛ از میان رویکردهای مبتنی بر گرایش راست افراطی خانم ملونی می‌توان به مخالفت وی و دولتش در ماه نوامبر با پهلو گرفتن کشتی امدادرسان حامل پناهجویان در سواحل ایتالیا اشاره کرد.

*انتخابات سوئد نیز با تاثیر از موج تازه شکل گرفته در اروپا طی سال جاری میلادی، به مانند ایتالیا با شگفتی‌سازی بزرگ جریان راست افراطی همراه شد.

ائتلاف راست و راست افراطی در سوئد با اختلافی اندک نتایج انتخابات در این کشور را به‌نفع خود رقم زد و چپ‌ها را پس از هشت سال از قدرت کنار پایین کشید.

دموکرات‌های سوئد، حزبی که ریشه در فاشیسم و جنبش نئونازی دهه ۱۹۹۰ دارد، پس از سوسیال دموکرات‌ها در انتخابات بیش‌ترین آراء را به خود اختصاص داد.

پیروزی جناح راست و رقم خوردن تحول سیاسی جدید در سوئد از آن جهت بی‌سابقه و تاریخی است که هرگز یک دولت حاکم بر این کشور نیاز به حمایت و پشتیبانی حزب دست راستی «دموکرات‌های سوئد» نداشته است.

این حزب راست‌گرای افراطی با کسب ۲۰/۶ درصد آراء برنده بزرگ انتخابات پارلمانی بود و پس از میان‌روهای محافظه‌کار، دومین حزب سیاسی سوئد لقب گرفت.

«دموکرات‌های سوئد» که بیست سال پیش تنها یک درصد آراء را در انتخابات به خود اختصاص می‌دادند، در انتخابات عمومی سال ۲۰۱۰ برای نخستین بار از حدنصاب انتخاباتی ۴ درصد عبور کردند و موفق شدند به ریکسداگ، نهاد قانون‌گذاری ملی و عالی‌ترین نهاد تصمیم‌گیری در سوئد راه یابند.

این حزب راست افراطی اگرچه عضو رسمی ائتلاف میان‌روها، دموکرات‌های مسیحی و لیبرال‌های حاکم بر کشور نیست، اما همچنان نقش بزرگی در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های دولت نخست‌وزیر اولف کریسترسون ایفا می‌کند.

دموکرات‌های سوئد اکنون اهرم سیاسی قابل‌توجهی در پارلمان در دست دارند و می‌توانند از آن برای تاثیرگذاری بر «سیاست‌های مهاجرت و همچنین اصلاحات نظم و قانون» استفاده کنند.

*ویکتور اوربان پس از پیروزی قاطع در انتخابات ماه آوریل گذشته، برای چهارمین دوره در راس هدایت دولت مجارستان قرار گرفت.

فیدز، حزب دست راستی و عوام‌گرای تحت رهبری ویکتور اوربان بیش از دو سوم کرسی‌های پارلمان را در پایان انتخابات اخیر در این کشور به‌دست آورد.

اوربان در این انتخابات، کارزاری برای معرفی یک مانیفست سیاسی مشخص به راه نینداخت اما در عوض از سخنرانی‌ها و مناظره‌های تلویزیونی برای تعامل و ارتباط با رای‌دهندگان استفاده کرد.

او همچنین خود را به‌عنوان نامزدی معرفی کرد که مجارستان را از کشاندن به جنگ اوکراین در مراحل ابتدایی آن باز داشته است.

انتخاب مجدد اوربان ضربه‌ای سخت به کمیسیون اروپا تلقی شد که از مدت‌ها پیش با بوداپست بر سر پایبندی به ارزش‌های اتحادیه در چالش و نزاع بود.

*احزاب طرفدار اروپا ماه آوریل گذشته، زمانی که امانوئل ماکرون برای دومین دوره پی‌آپی به ریاست جمهوری فرانسه برگزیده شد، تقویت شدند.

امانوئل ماکرون برای به دست آوردن این پیروزی بار دیگر مارین لوپن، رقیب راست افراطی خود را در دور دوم انتخابات شکست دهد.

با این حال در انتخابات پارلمانی فرانسه که دو ماه پس از کسب این پیروزی برای رییس جمهوری فرانسه به دست آمد، حزب لیبرال و ترقی‌خواه «جمهوری به‌پیش» تحت رهبری ماکرون اکثریت مطلق خود را در پارلمان از دست داد.

حزب ماکرون و متحدانش پس از این ناکامی با وجود گفت‌وگوها برای تشکیل ائتلاف، تصمیم به تشکیل دولت اقلیت گرفتند.

امانول ماکرون از زمان انتخاب مجدد، بار دیگر به رایزنی‌ها برای ارائه طرح بحث برانگیز اصلاح قانون بازنشستگی که در دوره قبل موفق به تصویب آن نشد، ادامه می‌دهد.

رییس جمهوری فرانسه در راس رهبری جامعه سیاسی اروپا، همچنان برنامه‌های سیاسی همسو با اتحادیه اروپای خود را دنبال می‌کند.

* یانز یانشا، نخست‌وزیر عوام‌گرای اسلوونی که از حامیان دونالد ترامپ، رییس جمهوری سابق آمریکا بود در پی رقم خوردن نتایج غیرمنتظره در انتخابات ماه آوریل از کار برکنار شد.

یانشا همچنین متهم بود که اسلوونی را در مسیر سیاست‌هایی دست راستی مشابه با آنچه در مجارستان جاریست کشانده است.

جنبش آزادی، یک حزب لیبرال جدید در اسلوونی با کسب ۳۴/۵ درصد آراء در انتخابات ماه آوریل تحلیل‌گران را شگفت‌زده کرد.

این در حالی‌ست که حزب دموکرات اسلوونی به ریاست یانز یانشا، نخست‌وزیر وقت در همین انتخابات تنها ۲۳/۶ درصد آراء را به خود اختصاص داد. در پی این پیروزی، رابرت گولوب بنیان‌گذار و رهبر حزب «جنبش آزادی» ریاست دولت جدید اسلوونی را در دست گرفت و نخست‌وزیر شد.

گولوب در طول مبارزات انتخاباتی، مشارکت در رای‌گیری را نوعی «رفراندوم برای دموکراسی» توصیف و یانز یانشا را به تضعیف نهادهای دموکراتیک و آزادی مطبوعات پس از به قدرت رسیدن در سال ۲۰۲۰ متهم کرد.

او همچنین قول داد که روابط کشورش با اتحادیه اروپا را که به دلیل سیاست‌های همسوی یانشا با ویکتور اوربان، رهبر ملی‌گرای مجارستان به شدت آسیب دیده بود، بازیابی و تقویت کند.

* اما انتخابات در شیلی در آمریکای لاتین، فضای دیگری داشت. «گابریل بوریک» نامزد ۳۵ ساله ائتلاف چپ توانست با کسب آرای ۵۶ درصد از شرکت‌کنندگان در انتخابات ریاست جمهوری شیلی، عنوان جوان‌ترین رییس جمهوری حال حاضر دنیا و جوان‌ترین رییس جمهوری تاریخ شیلی را از آن خود کند.

از ریاست جمهوری بوریک به‌عنوان آغاز مرحله‌ای جدید در تاریخ شیلی یاد می‌شود؛ مرحله‌ای که قرار است مردم شیلی به‌طور کامل با میراث بر جای مانده از ژنرال «آگوستو پینوشه» دیکتاتور سابق شیلی، خداحافظی کرده و برگ جدیدی در تاریخ این کشور بگشایند.

«آگوستو پینوشه» ژنرال دیکتاتور شیلی بود که در کودتای ۱۹۷۳ شیلی (۱۱ سپتامبر سال ۱۹۷۳)، دولت سوسیالیست سالوادور آلنده را سرنگون کرد و به‌مدت ۱۷ سال با حمایت مستقیم سفارت آمریکا قدرت را به دست گرفت و بی‌سابقه‌ترین جنایت‌ها را علیه مردم این کشور اعمال کرد.

نابرابری‌های اجتماعی دلیل اعتراضات گسترده مردم شیلی از سال ۲۰۱۹ بود که آن‌ها را نسبت به سیاست‌های این کشور بی‌رغبت کرده بود. شیلی از جمله کشورهایی است که بیش‌ترین اختلاف سطح درآمد را در جهان دارند؛ یک چهارم ثروت کشور متعلق به یک درصد از جمعیت آن است، اگرچه زمانی این کشور باثبات‌ترین اقتصاد در آمریکای لاتین را داشت.

بوریک در جریان مبارزات انتخاباتی خود، وعده بهبود نظام آموزش و بهداشت عمومی و توجه به حقوق اقلیت‌های بومی و مهاجر در شیلی را داده است.

کشور شیلی با ۱۹ میلیون نفر جمعیت بالاترین درآمد سرانه را در میان کشورهای آمریکای لاتین دارد. بیش از ۸/۳ میلیون نفر از مردم شیلی در انتخابات دور دوم ریاست جمهوری این کشور شرکت کردند که این میزان ۵۵ درصد واجدان شرایط رای دادن در این کشور آمریکای لاتین است.

گابریل بوریک، رئیس جمهور منتخب و چپ‌گرای شیلی، لیست نخستین کابینه خود را اعلام کرد که اکثریت پست‌ها را به زنان و چند پست را به رهبران سابق اعتراضات دانشجویی واگذار کرده است.

۱۴ نفر از ۲۴ وزیر جدید که اسامی آن‌ها روز جمعه اعلام شد، زن هستند؛ از جمله وزیر دفاع مایا فرناندز که نوه رئیس‌جمهور سابق و سوسیالیست این کشور سالوادور آلنده است که در سال ۱۹۷۳ به‌واسطه یک کودتای نظامی سرنگون شد. وزارت کشور که بر امنیت داخلی نظارت می‌کند، به دکتر ایزکیا سیچس اختصاص پیدا می‌کند که تا همین اواخر رئیس انجمن پزشکی ملی این کشور بود.

گابریل بوریک که در ۱۱ مارس ۲۰۲۲ - ۲۰ اسفند ۱۴۰۰، رسماً ساکن کشور را به‌دست گرفت، متولد یکی از شهرهای جنوبی شیلی است. وی با نشستن بر مسند «سبائستین پینیرا» رئیس جمهوری سابق و سیاستمدار تاجری که مردم از عملکرد وی ناراضی بودند، مجری تحولات این کشور آمریکای لاتین گردید.

گابریل بوریک، رئیس‌جمهور چپ‌گرای شیلی، اولین رهبر جهان بود که در مجمع عمومی سازمان ملل در روز اول، نام مهسا امینی را بر زبان آورد. وی در بخشی از سخنرانی خود به مرگ مهسا امینی در بازداشت پلیس ایران اشاره کرد و خواستار پایان دادن به خشونت علیه زنان شد.

در این مجمع ابراهیم رئیسی، معروف به آیت‌اله قاتل هم‌به‌عنوان رئیس جمهوری اسلامی ایران در این مجمع شرکت داشت.

*دولت سوئد از تاریخ اول ژانویه سال ۲۰۲۳ میلادی، ریاست دوره ای شورای اتحادیه اروپا را برای مدت ۶ ماه بر عهده خواهد گرفت.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، سوئد برای سومین بار از زمان پیوستن خود به اتحادیه اروپا در سال ۱۹۹۵، از روز یکشنبه اول ژانویه ریاست دوره‌ای شورای اتحادیه اروپا را بر عهده خواهد گرفت.

پیش از این، ریاست دوره ای اتحادیه اروپا در شش ماه دوم سال ۲۰۲۲ بر عهده جمهوری چک بود که اکنون در ابتدای سال جدید میلادی به دولت سوئد سپرده می‌شود.

دولت سوئد در حالی ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را بر عهده می‌گیرد که با حزب راست افراطی ائتلافی بی‌سابقه تشکیل داده است و همزمان، اروپا نیز درگیر تنش‌های تجاری با آمریکا است.

اولف کریسترسون نخست وزیر محافظه‌کار سوئد، پس از هشت سال حضور احزاب چپ این کشور در راس قدرت، رهبر ائتلافی است که از حزب میانه‌رو و متحدان سنتی آن یعنی دموکرات مسیحی‌ها و لیبرال‌ها تشکیل شده است.

بنا به نوشته روزنامه لوموند، دولت اولف کریسترسون رهبر ائتلاف لیبرال محافظه‌کار سوئد که در تاریخ ۱۸ اکتبر با حمایت راست افراطی شکل گرفته است، بر «تجارت آزاد» به‌عنوان یکی از اولویت‌های اصلی خود تاکید کرده است.

بر اساس این گزارش، دولت سوئد همچنین بر تعهد بی‌قید و شرط ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا در برابر جنگ اوکراین، امنیت اتحادیه اروپا، بحران انرژی، آب و هوا و دفاع از ارزش‌های دموکراتیک، به‌عنوان دیگر اولویت‌های مهم خود تاکید کرده است.

روزنامه لوموند به نقل از گوران فون سیدو مدیر موسسه مطالعات سیاسی اروپا در سوئد (Sieps) نوشته است که اولف کریسترسون نخست وزیر این کشور، ابهامات موجود در زمینه نقش حزب «دموکرات سوئد» که به نوعی تشکیلات راست افراطی محسوب می‌شود را در طول دوره ۶ ماهه ریاست این کشور بر اتحادیه اروپا، برطرف نکرده است. تغییر ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا در ابتدای سال میلادی صورت می‌گیرد و یکی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا ریاست دوره‌ای این نهاد را برای مدت ۶ ماه بر عهده می‌گیرد. پیش از این، امانوئل ماکرون رییس جمهوری فرانسه در ابتدای سال ۲۰۲۲ میلادی ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را بر عهده گرفته بود و پس از پایان نیمه نخست این سال، در تاریخ ۳۰ ژوئن، ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا به نخست وزیر جمهوری چک سپرده شد.

*امروز شنبه ۳۱ دسامبر ۲۰۲۲، بیش از ۲۳۰ مهاجر دیگر توسط نیروی دریایی لبنان نجات یافتند. تلویزیون دولتی لبنان در توییتی نوشت اطلاعات اولیه حاکی از آن است که این قایق حامل شماری لبنانی، سوری و فلسطینی بوده است. ارتش لبنان گفت که این قایق حامل افرادی بود که می‌خواستند به‌طور غیرقانونی از آب‌های لبنان عبور کنند و افزود که سه کشتی نیروی دریایی این کشور با اسکورت یک کشتی نیروی موقت سازمان ملل در لبنان خود را به محل غرق‌شدن این قایق در سواحل سلعاتا در شمال بیروت، پایتخت، رساندند و موفق به نجات مهاجران شدند. ارتش لبنان جزئیات بیشتری ارائه نکرده است. در ماه مهر سال جاری نیز، جسد ۳۴ مهاجر در سواحل شهر بندری طرطوس در شمال سوریه پیدا شد که احتمال می‌رود پس از ترک شمال لبنان به سمت اروپا می‌رفتند.

*در عرصه اقتصاد، بیش‌تر بانک‌های مرکزی بزرگ جهان تا ماه مارس منتظر بودند تا نرخ‌های بهره را افزایش دهند. اما بانک مرکزی اروپا تا ماه جولای چنین حرکتی نکرد. رادیکال‌های پولی شکایت کردند که این تاخیر باعث افزایش تورم شد. آیا این امر در بلندمدت پرهزینه خواهد بود؟ آیا فدرال رزرو می‌تواند اقتصاد آمریکا را از رکود حفظ کند؟ پاسخ به این پرسش‌ها در سال ۲۰۲۳ روشن‌تر خواهند شد. نشانه‌های اولیه وجود دارد که تورم ممکن است در برخی اقتصادها به اوج خود رسیده باشد، اما رشد نیز در حال کاهش است. در چند کشور -با نگاه کرد به بریتانیا- چشم‌انداز تاسف‌بار است.

*در مذاکرات آب و هوایی سازمان ملل متحد در مصر، کشورها موافقت کردند که صندوقی برای کمک به کشورهای فقیر در معرض خطر بلایای اقلیمی ایجاد کنند، اما در مورد طرح‌هایی برای کاهش سریع‌تر انتشار گازهای گلخانه‌ای به توافق نرسیدند. در همین حال، موج گرمای بی‌سابقه در چین، سیل در پاکستان و اروپا، و ریزش یخچال‌های طبیعی در هند، ایتالیا و شیلی یادآور سرعت تغییر آب و هوای سیاره ما بود.

*رابطه محیط زیست و آوارگی زنان. برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد تخمین می‌زند که زنان ۸۰ درصد از آوارگان ناشی از تغییرات آب‌وهوایی را تشکیل می‌دهند. با این حال، از آنجایی که زنان اغلب در بخش‌های غیررسمی اقتصاد کار می‌کنند، ممکن است تأثیری که فاجعه زیست‌محیطی بر معیشت آن‌ها وارد می‌کند ناشناخته باشد. پس جای

تعجب نیست که زنان در خط مقدم جنبش جهانی آب‌و‌هوا قرار دارند. از جنبش «جمعه‌ها برای آینده» به رهبری گرتا تونبرگ سوئدی تا «ابتکار نسل سبز» به رهبری الیزابت واتوتی کنیایی و جنبش «برخیزید» (Rise Up) به رهبری ونسا ناکاته اوگاندایی، می‌بینیم که زنان چه حضور فعالانه‌ای برای حفاظت از محیط زیست و مبارزه با تغییرات اقلیمی داشته‌اند.

*نتایج یک تحقیق: آلودگی هوا آمار خودکشی را بالا می‌برد. یک مطالعه جدید نشان می‌دهد که آلودگی هوا ممکن است با خودکشی در ارتباط باشد.

دفتر ملی تحقیقات اقتصادی ایالات متحده در مطالعه‌ای مرگومیر در این کشور را بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۰ بررسی کرده است.

این مطالعه نشان می‌دهد افزایش روزانه ذرات معروف به PM2.5 در هوا با افزایش تقریباً ۰.۵ درصدی خودکشی روزانه همراه است PM2.5. ذرات ریزی معلق هستند که می‌توانند از طریق ریه‌ها وارد جریان خون شوند. همچنین افزایش ماهانه ذرات معلق در هوا در همان سطح با افزایش ۵۰ درصدی بستری‌های مرتبط با خودکشی در بیمارستان مرتبط بوده است.

چرا آلودگی هوا خطرناک است؟

طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت، آلودگی هوا سالانه با ۷ میلیون مرگ زودرس در ارتباط است و خطر ابتلا به عفونت‌های تنفسی، بیماری‌های قلبی و سرطان ریه را افزایش می‌دهد و حتی ممکن است رشد جنین را دچار تغییر کند. علاوه بر این، شواهد فزاینده‌ای وجود دارد که نشان می‌دهد آلودگی هوا بر مغز و رفتار هم تاثیر می‌گذارد.

ذرات ریز معلق در هوا می‌توانند وارد ریه شوند و میزان اکسیژن را در جریان خون کاهش دهند. مطالعات نشان داده‌اند که این مسئله می‌تواند روی بهره‌وری، انتخاب‌های استراتژیک، عملکرد تحصیلی و سلامت روان تاثیر بگذارد.

آلودگی هوا چگونه می‌تواند بر سلامت روان تاثیر بگذارد؟

رابطه بین آلودگی هوا و سلامت روان ممکن است یک توضیح بیولوژیکی داشته باشد.

قرار گرفتن در معرض ذرات ریز می‌تواند سطح سیتوکین را افزایش دهد. سیتوکین‌ها انتقال‌دهنده‌های عصبی تولید شده در پاسخ به عفونت و التهاب هستند که با افسردگی و خودکشی نیز ارتباط دارند.

آلودگی با التهاب مغز مرتبط است که ممکن است تنظیم خلق‌وخو و رفتار را مختل کند. طی مطالعات انجام شده مشخص شد علاوه بر میزان خودکشی روزانه و بستری‌های مرتبط با خودکشی، افزایش سطوح ذرات معلق در هوا با علائم افسردگی بیشتر هم مرتبط است.

آیا آلودگی هوا در اروپا بالاست؟

طبق گزارش آژانس محیط زیست اروپا، آلودگی هوا بزرگترین خطر بهداشت محیطی در اروپاست که باعث بیماری‌های قلبی عروقی و تنفسی بالقوه مرگبار می‌شود.

البته قرار گرفتن در معرض آلاینده‌های هوا بسته به کشور و محیط زیست متفاوت است. کسانی که در شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند به دلیل انتشار گازهای گلخانه‌ای در معرض غلظت بیشتر دی‌اکسید نیتروژن قرار دارند.

در اروپای مرکزی و شرقی، سوخت جامد برای گرمایش خانگی و صنعت منجر به بالاترین غلظت ذرات معلق و ماده‌های سرطان‌زا شده است.

جنوب اروپا در معرض بالاترین غلظت ازن قرار دارد. در اتحادیه اروپا، ۹۷ درصد از جمعیت شهری در معرض ذرات ریز بالاتر از سطح دستورالعمل تعیین شده توسط سازمان جهانی بهداشت قرار دارند. کیفیت هوا در سال ۲۰۲۰ کمی بهبود یافت که احتمالاً به دلیل الگوهای آب و هوایی و تأثیر قرنطینه‌های کووید ۱۹ بوده است.

*تهران یکی از آلوده‌ترین شهرهای جهان است. تهران در بین ۲۶ کلان شهر جهان از نظر سطوح PM10 محیطی در رتبه دوازدهم قرار دارد. تهران پس از قاهره آلوده‌ترین کلان شهر غیر آسیایی می‌باشد.

طبق آمارهای رسمی، جمعیت شهر تهران بالای ۹ میلیون نفر است. با توجه به این‌که مردم از شهر های اطراف روزانه برای کار به تهران رفت‌وآمد می‌کنند این جمعیت می‌تواند به بیش از ۱۲/۵ میلیون نفر در طول روز برسد. روزانه بیش از ۱۷ میلیون سفر خودرویی در تهران انجام می‌شود و بسیاری از وسایل نقلیه دارای فناوری قدیمی هستند. بنابراین تهران از جمله آلوده‌ترین شهرهای جهان می‌باشد. اثرات آلودگی هوای تهران باعث بروز بیماری‌های مختلف از جمله بیماری‌های ریوی و تنفسی در سنین مختلف می‌گردد.

توپوگرافی و آب و هوای منطقه‌ای بر مشکل آلودگی می‌افزاید. تهران در ارتفاع بالایی قرار دارد و توسط رشته کوه البرز احاطه شده است که هوای آلوده را به دام می‌اندازد. وارونگی دما، پدیده‌ای که به‌ویژه در ماه‌های زمستان رخ می‌دهد، از رقیق شدن آلاینده‌ها جلوگیری می‌کند. عوامل مختلفی نشان‌دهنده افزایش اثرات آلودگی هوای تهران می‌باشد. از جمله: رشد سریع جمعیت (تا حدی به دلیل مهاجرت از سایر شهرها)، توسعه صنعتی، شهرنشینی و افزایش مصرف سوخت.

هزینه‌های اقتصادی مرگومیر ناشی از اثرات آلودگی هوای تهران ۲/۶ میلیارد دلار در سال برآورد شده است. این ارزیابی تنها اثرات آلودگی هوای تهران بر سلامتی انسان را در نظر می‌گیرد و کل هزینه اقتصادی ناشی از آلودگی هوا در نظر گرفته نشده است. کل خسارت اقتصادی ناشی از آلودگی هوا بسیار بیش‌تر خواهد بود.

به‌عنوان مثال، تعطیلی مدارس نه تنها بر هزینه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان تأثیر گذار است، بلکه بر انجام فعالیت‌های روزانه والدین نیز تأثیر می‌گذارد که برخی از آن‌ها مجبور می‌شوند برای مراقبت از فرزندان خود در خانه بمانند.

اثرات آلودگی هوای تهران فقط در مورد مرگ و میر نیست، بلکه موارد بسیاری از بیماری‌های تنفسی و قلبی عروقی، در میان سایر بیماری‌ها وجود دارد که اگر تهران به سمت هوای پاک تر حرکت کند، می‌توان از آن‌ها جلوگیری کرد. مقالات علمی بی‌شماری در مورد عوارض آلودگی هوا در ایران منتشر شده است که همه آن‌ها به پیامدهای نامطلوب قابل‌توجهی اشاره دارند.

بر اساس گزارش بانک جهانی، بیش‌تر آلودگی تهران ناشی از وسایل نقلیه سنگین، موتور، پالایشگاه‌ها و نیروگاه‌هاست. آلودگی ناشی از ترافیک سنگین و همچنین آلودگی کارخانه‌ها، به دلیل کمبود باد و باران تشدید می‌شود. خودروها مسئول ۶۰ درصد آلودگی هوای تهران هستند و در این بین کامیون‌های دیزلی نقش اصلی را ایفا می‌کنند. کارخانه‌ها ۱۸ درصد و نیروگاه‌های تولید برق ۱۲ درصد را شامل می‌شوند.

یکی از منابع اصلی آلودگی هوا در شهر تهران استفاده از مازوت غیراستاندارد، مازوت بی‌کیفیت مورد استفاده در نیروگاه‌ها و حاوی گوگرد با چگالی بالا در مجتمع‌های صنعتی واقع در نزدیکی این شهر بوده است. این در حالی است که مسئولان محیط زیست مدعی هستند استفاده از مازوت در کارخانه سیمان این شهر ممنوع شده است.

مقامات ایرانی تقریباً هر سال جریان گاز طبیعی به کارخانه‌های صنعتی را در فصول سرد سال متوقف می‌کنند. به همین دلیل استفاده کارخانه‌های صنعتی از مازوت ممکن است از روی ناچاری باشد. اما در عین حال، مقامات به خود می‌بالند که ایران در استفاده از گاز طبیعی کاملاً خودکفا است.

با ذرات بزرگتر از PM10 در هوا، تحریک چشم، بینی، گلو و پوست همراه با افزایش خطر ابتلا به سرطان ریه ممکن است رخ دهد. این‌ها تنها تعدادی از اثرات آلودگی هوای تهران است. با توجه به شرایط وخیم کنونی تنها راه حفاظت از سلامتی خود استفاده از ماسک تنفسی مناسب در بیرون از خانه است.

ایرنا، ۳ آذر ۱۴۰۱، نوشت که آسمان رنگ عوض می‌کند، تیره می‌شود. ذرات معلق هوا به ریه‌ها سرازیر می‌شوند. کودکان و سالخورده‌گان به سرفه می‌افتند. مدرسه‌ها تعطیل و بیماران تنفسی راهی مراکز درمانی می‌شوند که نتیجه چرخه تکراری قوانین بر زمین مانده، نبود «خودروهای با سوخت غیرفسیلی و استفاده از فناوری‌های نوین» است.

خودروهای غیر استاندارد، موتورسیکلت‌های از رده خارج، کارخانه‌های آلاینده، بنزین و سوخت‌های فسیلی دست به دست اینورژن یا وارونگی هوا در فصل پاییز داده است تا آلودگی هوا در ایران سومین علت مرگومیر باشد.

کلانشهرها هر روز شلوغ‌تر می‌شوند. هنوز در تولید خودروهای داخلی، مسئله اصلی حفظ هوا و زیست محیط پاک به طور کامل رعایت نشده است و از سوی دیگر واردات خودروهای باکیفیت و مناسب شرایط آلودگی هوا در ایران تاکنون اجرایی نشده است.

مسئولان وزارت بهداشت هر سال آمار ۲۰ هزار مرگ منتسب به آلودگی هوا را تکرار می‌کنند. ۲۰ هزار نفر یک عدد نیست. اسم دارند. علی، محمد، کیوان، زهرا، مریم، آیدا... هر کدام خانواده دارند. پدر است، مادر است، همسر است، دختر و پسری است که هر کدام عزیز و دلبنده کسی است. با کدام زبان باید در مورد آلودگی هوا صحبت کرد که تغییری اساسی در سیاست‌های زیست محیطی دیده شود. این همه خودروی فرسوده و آلوده، اتوبوس‌های و مینی بوس‌های از رده خارج در خیابان‌های شهر چه می‌کنند. این سؤال مطرح است که نمایندگان مردم در مجلس در وظیفه نظارتی خود در این زمینه چه اقداماتی کرده‌اند؟ و چرا آلودگی هوا در خلال سال‌های گذشته تاکنون همچنان یک چالش مهم آلودگی در کشور است؟

وزارت بهداشت هر سال اعلام می‌کند: ۵۴ درصد مرگ‌های زودرس به دلیل بیماری «ایسکمیک قلبی» و سگته مغزی است که آلودگی هوا نقش مهمی در آن دارد. هفت درصد از مرگومیر زودرس ناشی از سرطان ریه و ۱۹ درصد مرگ و میرهای زودرس ناشی از بیماری مزمن انسداد ریوی مربوط به آلودگی هوا در فضای آزاد است.

بنا به نوشته این رسانه دولتی، مواد مرگ‌آور موجود در هوا در ۲۰ سال گذشته حداقل ۳۰ درصد بیش‌تر شده‌اند و به گفته «عباس شاهسونی» رییس گروه سلامت هوا و تغییر اقلیم وزارت بهداشت میزان مرگ آن ۶ برابر مالاریا و ۴ برابر ایدز است.

رییس گروه سلامت هوا و تغییر اقلیم وزارت بهداشت می‌گوید: وضعیت آلودگی هوا و در تهران و کلانشهرهای ایران امسال نسبت به سال گذشته به مراتب بدتر شده است. مهم‌ترین علت افزایش آلودگی هوا نیز اجرا نشدن قانون هوای پاک و به خصوص تردد خودروهای فرسوده است. حدود ۴۵ درصد خودروهای موجود در کشور فرسوده و از رده خارج هستند. تا زمانی که دستگاه‌های اجرایی به وظایف‌شان در این قانون عمل نکنند و خودروها و موتورسیکلت‌های فرسوده از رده خارج نشوند. تعداد روزهای آلوده بیش‌تری خواهیم داشت.

شاهسونی می‌گوید: خسارت‌های آلودگی هوا در دنیا فقط به علت از کار افتادگی افراد از ۱۴۴ میلیارد دلار فراتر رفته و در ایران سالانه حدود ۸/۲ میلیارد دلار به کشور خسارت می‌زند که ۸۰۰ میلیون دلار آن در بخش بهداشت و درمان است. ۱۲/۶ درصد مرگهای زودرس در ایران به علت آلودگی هواست که بیشتر آن در ۲۷ کلانشهر مثل تهران رخ می‌دهد. جایی که سال گذشته فقط دو روز هوای پاک داشت.

رئیس مرکز تحقیقات آلودگی هوای دانشگاه تهران، در اردیبهشت سال ۱۴۰۰ از مرگ زودرس سالانه ۴۰ هزار نفر در ایران به دلیل آلودگی هوا خبر داده بود.

محمدصادق حسنونند روز جمعه، ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۰، به خبرگزاری ایسنا گفت که بر اساس یافته‌های جدید میانگین سالانه غلظت مهم‌ترین آلاینده هوا در ایران تقریباً سه برابر استاندارد موجود و حدود شش برابر استاندارد جدیدی است که سازمان جهانی بهداشت قرار است تابستان ۲۰۲۱ منتشر کند.

*سال ۲۰۲۲، سال برگزاری جام جهانی فوتبال بود که رخدادهای بی‌سابقه‌ای هم در آن به ثبت رسید. برای اولین بار در تاریخ جام جهانی این بازی‌ها به میزبانی یک دولت عربی - اسلامی یعنی قطر برگزار شد. همچنین دیدار آلمان و کاستاریکا اولین بازی‌ای بود که در تاریخ جام جهانی مردان، کوبل داوریش کاملاً زنانه بود. علاوه بر این، برای اولین بار یک کشور آفریقایی و عربی موفق شد به نیمه‌نهایی جام جهانی برسد.

مرگ ۶۵۰۰ کارگر برای میزبانی قطر در جام جهانی. گروه «دیده‌بان حقوق بشر» با انتشار گزارشی ضمن اشاره به وضعیت وخیم کارگرانی که برای ساخت و سازهای لازم برای میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ قطر به کار گرفته شده‌اند، توجه جهانیان را به فاجعه انسانی که زیر پوشش پر زرق و برق این رویداد مهم ورزشی در جریان است جلب کرد. در این گزارش آمده است: بازی نهایی مسابقات جام جهانی قطر، یک سال دیگر در تاریخ ۱۸ دسامبر ۲۰۲۲ برگزار خواهد شد که در یک پیچ سرنوشت، روز جهانی مهاجران نیز هست.

از دسامبر ۲۰۱۰، زمانی که قطر میزبانی جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ را به دست آورد، این کشور ریخت و پاش عظیمی را در ساختمان‌سازی آغاز کرده است؛ از جمله بازسازی یا ساخت هشت استادیوم، همچنین هتل‌ها، راه آهن، فرودگاه بین‌المللی و سایر زیرساخت‌های مهم. برای دستیابی به این هدف بلندپروازانه، دولت قطر تقریباً به طور کامل به نیروی کار کارگران مهاجر متکی بود که بیش از ۹۵ درصد نیروی کار این کشور را تشکیل می‌دهند.

اما این کارگران مهاجر در معرض طیف وسیعی از سوء استفاده‌ها هستند. هرچند فشار جهانی قطر را مجبور کرده است تا یک سری اصلاحات مهم را در سیستم کفالا (حمایت مالی) خود انجام دهد، اما اگر کارگران مهاجر، همچنان با عدم پرداخت دستمزدها، مرگ‌های غیرقابل توضیح، هزینه‌های بالای استخدام و... مواجه باشند چنین تلاش‌هایی برای اصلاحات بی‌اهمیت است.

دیده‌بان حقوق بشر در ادامه از اتحادیه‌های فوتبال کشورهای مختلف جهان خواسته است که فیفا و قطر را زیر فشار قرار دهند تا به تعهدات خود عمل کنند.

گفتنی است براساس برآورد نشریه گاردین دست کم ۶ هزار و ۵۰۰ کارگر مهاجر که در بازه‌ای ۱۰ ساله از کشورهای هند، پاکستان، نپال، بنگلادش و سریلانکا برای ساخت‌وساز تاسیسات و ورزشگاه‌های جام جهانی ۲۰۲۲ به قطر آورده شده‌اند، جان خود را از دست داده‌اند.

به عبارت دیگر از دسامبر ۲۰۱۰ یعنی زمانی که امتیاز میزبانی به قطر اعطا شد، به طور میانگین هر هفته ۱۲ کارگر مهاجر از پنج کشور مذکور جان خود را از دست داده‌اند. به همان اندازه که این ارقام شوکه کننده به نظر می‌رسند، شمار تلفات کلی احتمالا به مراتب زیادتر است زیرا هیچ آماری در خصوص مرگومیر کارگران کشورهای کنیا و فیلیپین در دسترس نیست؛ همچنین تلفات ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰ نیز محاسبه نشده است.

آمارهای رسمی هند، بنگلادش، نپال و سریلانکا نشان می‌دهد که در دوره ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰، ۵ هزار و ۹۲۷ نفر از کارگران مهاجر کشته شده‌اند. آمار سفارت پاکستان در قطر هم از مرگ ۸۲۴ کارگر پاکستانی در همین بازه زمانی خبر می‌دهند. مجموع تلفات اما به طور قابل توجهی بیشتر است، زیرا این ارقام شامل مرگومیر شهروندان تعدادی از کشورهایی که کارگران زیادی به قطر می‌فرستند، از جمله فیلیپین و کنیا، نمی‌شود. این آمار همچنین شامل مرگومیرهای رخ داده در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰ نیز نمی‌شود.

۳۷ مورد مرگ فقط در میان کارگرانی که مستقیما با ساخت استادیوم‌های جام جهانی مرتبط بودند، رخ داده است از جمله تعدادی از کارگرانی که در محل ساخت و ساز استادیوم سقوط کرده و جان خود را از دست داده‌اند.

پشت این آمار، داستان‌های بی‌شماری از خانواده‌های ویران شده نهفته است که بدون نان‌آور اصلی خود رها شده‌اند، در تلاش برای دریافت غرامت هستند و همچنان در مورد شرایط مرگ عزیزانشان سردرگم هستند. «سینگ رای» از نپال نزدیک به هزار پوند برای دریافت اجازه کار به عنوان نظافتچی در کمپ کارگرانی که استادیوم جام جهانی را می‌ساختند، پرداخت کرد اما در عرض یک هفته پس از ورود، خودکشی کرد! کارگر دیگری به نام «محمد شهید میاه» از بنگلادش در محل اقامت کارگری خود، پس از تماس آب با کابل‌های برق در معرض برق گرفتگی گرفت. در هند، خانواده «مادو بولاپالی» هرگز نفهمیدند که چگونه این مرد سالم ۴۳ ساله در حین کار در قطر «به دلایل طبیعی!» جان خود را از دست داده است. جسد او در حالی که روی زمین خوابگاهش افتاده بود پیدا شد...

«نیک مک‌گیهان» مدیر یک گروه حامی حقوق کارگران در منطقه خلیج فارس در این باره به گاردین گفت: بخش بسیار قابل توجهی از کارگران مهاجری که از سال ۲۰۱۱ جان خود را از دست داده‌اند، فقط و فقط به این خاطر در قطر بودند که دوحه امتیاز میزبانی جام جهانی را به دست آورده بود.

در حالی که علل مرگ و میر این کارگران کمبود اکسیژن خون به دلیل سقوط از ارتفاع گزارش شده، عمده دلیل مرگ آنان با اختلاف فاحش نسبت به سایر عوامل، «مرگ طبیعی» است که اغلب به مشکلات حاد تنفسی و قلبی مربوط می‌شود و دلیل آن هم می‌تواند تابستان‌های داغ قطر باشد.

* سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرده است که کارگران ورزشگاه بین‌المللی خلیفه، قربانی کار اجباری هستند.

این گزارش با عنوان «جنبه زشت بازی زیبا: استثمار در محل‌های برگزاری جام جهانی سال ۲۰۲۲ در قطر» در وبسایت عفو بین‌الملل منتشر شده و در آن نه تنها از دولت قطر بلکه از فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) به شدت انتقاد به عمل آمده است. براساس این گزارش، دولت قطر و فیفا چندین گزارش قبلی در مورد وضعیت نامناسب کارگران خارجی در آن کشور را نادیده گرفته و نسبت به رفتار هولناک با کارگران مهاجر بی‌تفاوتی نشان داده‌اند.

بر اساس این گزارش، شرکت‌هایی که این کارگران را به خدمت گرفته‌اند در مورد حقوق آن‌ها دروغ می‌گویند و یا ماه‌ها حقوق آن‌ها را پرداخت نکرده‌اند و کارگران را در اردوگاه‌های نامناسب و کثیف اسکان داده‌اند. پس از زمین‌لرزه مرگبار نپال در آوریل ۲۰۱۵ به هفت کارگر اجازه داده نشده است برای کمک به خانواده‌های خود بازگردند.

مصطفی قدری از مسئولان عفو بین‌الملل خاطر نشان کرد، این جام جهانی مبتنی بر استثمار است.

گزارش عفو بین الملل بر اساس مصاحبه با بیش از ۱۳۰ کارگر شاغل در تکمیل استادیوم خلیفه تدوین شده است. این استادیوم اولین محلی است که برای برگزاری بازی‌ها آماده خواهد شد و قرار است محل رقابت‌های مرحله نیمه نهایی در سال ۲۰۲۲ باشد. علاوه بر این افراد، با ۹۹ کارگر مهاجر دیگر نیز مصاحبه شده است. این افراد کارگران و باغبانان زمین‌های چمن یک مجتمع ورزشی در دوحه هستند که در زمستان سال جاری، باشگاه‌های فوتبال بایرن مونیخ، اورتون و پاری سن ژرمن از آن برای تمرین استفاده کردند.

تمام کارگران و باغبانانی که با آنان مصاحبه شد، بدون استثنا از نوعی بدرفتاری و حتی خشونت با خود سخن گفتند و به این موارد اشاره شد: اجبار در محل سکونت بسیار نامناسب و پر ازدحام، اجبار به پرداختن مبلغی قابل توجه (از ۵۰۰ تا ۴۳۰۰ دلار) به آژانس‌های ویژه کاریابی در کشورشان، وعده دروغ در مورد میزان دستمزد (تنها شش تن از مصاحبه‌شوندگان گفتند که همان دستمزدی را که وعده داده شده بود دریافت کردند و بقیه گفتند که دستمزد پرداختی به آنان گاه حتی نصف مبلغی بوده که وعده داده شده بود)، تاخیر چند ماهه در پرداخت دستمزدها، فشار روانی و مالی، از جمله اجبار کارگران به استقرای سنگین، خودداری کارفرمایان از دادن یا تجدید اجازه کار و در نتیجه، خطر بازداشت و حبس، اقدام کارفرمایان به ضبط گذرنامه کارگران یا خودداری از صدور اجازه خروج به آنان و تهدید در صورت شکایت از وضعیت خود.

عفو بین الملل اعلام کرده است که شواهدی به دست آمده که نشان می‌دهد کارکنان یک شرکت ناظر بر طرح با توسل به انواع تهدیدها، کارگران را عملاً به کار اجباری و بیگاری وادار کردند که با قوانین بین‌المللی ناظر بر شرایط کار مغایرت دارد.

اکثر کارگران مهاجری که عفو بین الملل در ماه مه سال ۲۰۱۵ با آنان مصاحبه کرد از شهروندان هند، بنگلادش و نیپال بودند.

*مسئولان قطری در ورزشگاه محل بازی تیم‌های فوتبال جمهوری اسلامی و ولز، با ایرانیانی که با نمادهای حمایت از خیزش انقلابی مردم ایران به استادیوم رفته بودند، برخورد کردند.

بر اساس گزارش‌ها، ماموران حراست داخل ورزشگاه، در نقش «گشت ارشاد» جمهوری اسلامی ظاهر شده و پرچم‌های نشان‌دهنده شعار «زن زندگی آزادی» و «شیر و خورشید» را از میان هواداران جمع کردند و از دست آن‌ها گرفتند.

در یک مورد زنی که با نوشتن شعار «زن زندگی آزادی» روی بدنش قصد ورود به ورزشگاه را داشت، در ویدیویی می‌گوید که مامورها مجبورش کرده‌اند «زن زندگی آزادی» را از روی سینه خود پاک کند.

زن دیگری نیز می‌گوید که طرفداران جمهوری اسلامی به او که پلاکارد در دست داشته، حمله کرده‌اند. ابراهیم رئیسی، رییس‌جمهوری ایران، یکشنبه هشتم آبان، نگرانی حکومت جمهوری اسلامی را از پوشش آزادانه اخبار مرتبط با تیم فوتبال جمهوری اسلامی در جریان جام جهانی قطر ابراز کرد و در جلسه هیات دولت، به وزارت امور خارجه دستور داد در تعامل با مسوولان قطری، در این رویداد مهم ورزشی از بروز مشکلات احتمالی برای جمهوری اسلامی پیش‌گیری کند.

گروه هکری «بلک ریوارد» در میان اسناد به دست آمده از هک خبرگزاری فارس به یک فایل صوتی دست یافته است که در آن قاسم قریشی، جانشین سازمان بسیج، به جزئیات همکاری امنیتی قطر با جمهوری اسلامی هم‌زمان با برگزاری جام جهانی در این کشور و ممانعت از ورود ایرانیان معترض به ورزشگاه اشاره کرده است.

جانشین سازمان بسیج در فایل صوتی افشا شده گفته است که حدود ۵۳۰۰ بلیت مسابقات جام جهانی توسط مخالفان جمهوری اسلامی خریده شده و بیش از ۵۰۰ بلیت را کسانی که در ایران «مشکلات جدی» دارند و اعضای شناخته‌شده سازمان مجاهدین خلق خریده‌اند.

بنا بر اظهارات قریشی، قطر با جمهوری اسلامی «خیلی هم مثبت برخورد کرده» و «قول داده» نام کسانی را مقامات ایران «اسم» می‌دهند و حضورشان را در آن جا «مضر» اعلام می‌کنند، «راه ندهد».

*سرنجام تیم ملی فوتبال آرژانتین با پیروزی مقابل فرانسه قهرمان جام جهانی ۲۰۲۲ قطر شد. این بازی در پایان وقت‌های عادی و اضافی سه بر سه تمام شد و آرژانتین در ضربات پنالتی چهار بر دو حریفش را شکست داد.

*جام جهانی ۲۰۲۲ قطر به اعتقاد بسیاری بحث‌برانگیزترین جام جهانی تاریخ بود، هرچند که بیش‌ترین درآمد را برای فیفا به ارمغان آورد. اما این درآمدها چگونه و از چه راه‌هایی حاصل شدند؟ کشور میزبان و اسپانسرها چگونه از این مسابقات منتفع شدند؟

می‌گویند فوتبال در سراسر جهان حدود چهار میلیارد نفر طرفدار دارد. هیچ ورزش دیگری از این لحاظ با فوتبال قابل مقایسه نیست. بدون تردید رویدادی که بیشترین افراد را به وجد می‌آورد جام جهانی است که فدراسیون بین‌المللی فوتبال، فیفا آن را برگزار می‌کند.

با چنین پتانسیلی فیفا دوره‌های مالی را چهارساله و از جام جهانی تا جام جهانی تعریف می‌کند. دوره فعلی با برگزاری جام جهانی ۲۰۲۲ قطر به پایان رسید. با مجموع ۷/۲۵ میلیارد یورو درآمد در چهار سال گذشته که بی‌سابقه است. در قیاس با دوره چهارساله قبلی منتهی به جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه، فیفا توانسته درآمدش را یک میلیارد یورو افزایش دهد.

بزرگترین منبع درآمدی فیفا در این میان مثل همیشه حقوق پخش تلویزیونی بود. فروش این حقوق در این دوره ۲/۷ میلیارد یورو عاید فیفا کرد. شکسته شدن تعداد بینندگان تلویزیونی در این دوره تاییدی بر اهمیت این منبع درآمدی بود. با وجود کاهش بینندگان تلویزیونی به دلیل جو عمومی منفی حول این مسابقات در برخی از کشورهای شمال اروپا مثل آلمان به خاطر نقض حقوق بشر در قطر و نحوه واگذاری میزبانی به این کشور، در اغلب کشورها حتی در آمریکا تعداد بینندگان تلویزیونی نسبت به دوره‌های پیشین افزایش پیدا کرد.

خبرگزاری اسوشیتدپرس برای اولین بار ماه گذشته بعد از نشست فدراسیون‌های ملی عضو فیفا آمار مالی جام جهانی قطر را گزارش کرد. بر این اساس نخایر مالی فیفا به ۲/۴ میلیارد یورو افزایش پیدا کرده است.

سود مالی فیفا نیز در این دوره بالغ بر ۱/۶ میلیارد یورو برآورد شده است. بخش قابل توجه این سود به فدراسیون‌های عضو انتقال داده می‌شود.

بنا بر گزارش اسوشیتدپرس فیفا انتظار دارد درآمد دوره چهار ساله منتهی به جام جهانی ۲۰۲۶ آمریکا، کانادا و مکزیک را به ۱۰ میلیارد دلار افزایش دهد.

فیفا حدود ۴۱۵ میلیون یورو به عنوان پاداش نقدی در نظر گرفته است که به ۳۲ تیم شرکت‌کننده پرداخت می‌کند. فدراسیون فوتبال آرژانتین به عنوان تیم قهرمان ۴۰ میلیون یورو پاداش نقدی دریافت می‌کند. فدراسیون فوتبال فرانسه به عنوان نایب قهرمان معادل ۲۸ میلیون یورو، فدراسیون کرواسی به عنوان تیم سوم ۲۵ میلیون یورو و مراکش به عنوان تیم چهارم ۲۳ میلیون یورو.

حتی تیم‌هایی که در مرحله گروهی حذف شده‌اند هم مثل فدراسیون فوتبال ایران ۸/۵ میلیون یورو از فیفا دریافت می‌کنند. باشگاه‌هایی که در این دوره بازیکن داشتند هم بابت هر روز که بازیکن‌شان برای جام جهانی در اختیار تیم ملی‌اش بود، ۱۰۳۰۰ یورو دریافت می‌کنند. این شامل دوران آماده‌سازی جام جهانی هم می‌شود.

دومین منبع درآمدی مهم فیفا فروش حقوق حامیان مالی است. در این دوره فیفا ۱۶ اسپانسر داشت که در سلسله‌مراتب فیفا به ترتیب در سه سطح «شرکای فیفا»، «اسپانسرهای جام جهانی فیفا» و «اسپانسرهای منطقه‌ای» طبقه‌بندی شده‌اند. نگاه دقیق‌تر به شرکای تجاری فیفا نشان می‌دهد که روند چرخش به شرق که از دوره قبلی جام جهانی روسیه آغاز شده بود، در این دوره هم ادامه داشته است. از ۱۶ اسپانسر فیفا پنج اسپانسر آمریکایی و تنها یک اسپانسر اروپایی باقی مانده‌اند. بقیه شرکت‌هایی از چین، قطر، هند، کره جنوبی و سنگاپور هستند.

بر اساس داده‌های پژوهش شرکت «گلوبال دیتا» فیفا برای جام جهانی سالانه ۲۰۶ میلیون دلار از اسپانسرهای چینی و ۱۳۴ میلیون یورو از اسپانسرهای قطری و تنها ۱۲۸ میلیون یورو از اسپانسرهای آمریکایی‌اش دریافت کرده است. یک دلیل پررنگ شدن شرکت‌های آسیایی روی‌گردان شدن شرکت‌های اروپایی از فیفا به دلیل رسوایی‌های فساد سال‌های گذشته این نهاد است.

در واقع با جام جهانی قطر و قهرمانی آرژانتین که اسپانسر تأمین‌کننده پوشاک‌اش آدیداس است، یک سال دشوار با مشکلات در بازار چین، رسوایی اظهارات نژادپرستانه کانیه وست، خواننده رپ معروف و قطع همکاری آدیداس با او و در نهایت تغییر مدیر عامل، برای این شرکت آلمانی «ختم به خیر» شد.

این شرکت که مقرش در شهر هرتسوگن‌آوراخ ایالت باواریا است، امسال در بخش فوتبال توانسته درآمدش را ۳۰ درصد نسبت به پارسال افزایش دهد. آدیداس انتظار دارد جام جهانی قطر درآمدش را ۴۰۰ میلیون یورو افزایش دهد. از لحاظ اقتصادی هم جام جهانی ۲۰۲۲ جزیی از برنامه‌های بلندمدت توسعه قطر و چشم‌انداز ملی ۲۰۳۰ این کشور به شمار می‌آید. در واقع از ۲۲۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری برای جام جهانی تنها شش میلیارد دلار مربوط به ساخت استادیوم‌های جدید است. باقی در زیرساخت‌ها از جمله در ساخت اقامت‌گاه‌های توریستی و گسترش حمل‌ونقل عمومی و ساخت مترو خرج می‌شود.

*فساد گسترده در پارلمان اروپا، آن‌طور که نهادهای ناظر می‌گویند احتمالاً «جدی‌ترین، تکان‌دهنده‌ترین و وحشتناک‌ترین» رسوایی است که طی سال‌های اخیر در بروکسل مشاهده شده است. رسوایی بزرگی که رد پای میزبان جام جهانی ۲۰۲۲، یعنی قطر در آن دیده می‌شود. رسانه پولتیکو، در گزارشی تحقیقی به ابعاد این پرونده پرداخته است.

روز جمعه پلیس بلژیک در ۱۶ مورد حمله به خانه‌های افراد مرتبط با این پرونده، ۵ نفر را به اتهام ارتکاب جرایم سازمان‌یافته جنایی، فساد و پول‌شویی دستگیر کرد. این ماموران همچنین از محل دستگیری این افراد ۶۰۰ هزار یورو پول نقد، به‌همراه تلفن‌های همراه و رایانه را نیز ضبط کردند.

هرچند ابتدا گفته می‌شد یک عضو سابق پارلمان اروپا، چند دستیار پارلمانی و یک رییس اتحادیه کارگری در این پرونده حضور داشتند اما در ادامه مشخص شد ابعاد این پرونده بسیار گسترده‌تر از این‌هاست و پای قطر هم به صورت جدی مطرح شده است.

به گفته پلیس فدرال بلژیک، اوا کایلی، معاون رییس پارلمان اروپا و یکی از مدافعان سرشناس قطر نیز در میان بازداشت‌شدگان دیده می‌شود.

گروه‌های دیده بان توافق دارند که حجم این رسوایی بسیار بزرگ بوده است. میشل ون هولتن، رییس سازمان شفافیت بین‌الملل، می‌گوید که رسوایی قطر می‌تواند «برجسته‌ترین و بزرگ‌ترین» پرونده فساد باشد که پارلمان اروپا در سال‌های اخیر دیده است. همچنین آلبرتو آلمانو، استاد حقوق در HEC پاریس، این پرونده را «تکان‌دهنده‌ترین رسوایی صداقت در تاریخ اتحادیه اروپا» نامیده است.

دانیل فروند، عضو پارلمان آلمان و رییس مشترک گروه بین‌الملل مبارزه با فساد پارلمان هم آن را یکی از «جدی‌ترین رسوایی‌های فساد در بروکسل در دهه‌های اخیر» خواند. حالا باید منتظر ماند و دید که این پرونده گسترده چه ابعادی خواهد داشت و تا کجا پای دیگر مقام‌های عالی‌رتبه اروپایی را درگیر خواهد کرد.

*پله، اسطوره برزیلی فوتبال جهان پنج‌شنبه ۲۹ دسامبر ۲۰۲۲ در ۸۲ سالگی درگذشت. در پی این اتفاق در برزیل سه روز عزای عمومی اعلام شد و بسیاری از شخصیت‌های مطرح ورزشی جهان به وی ادای احترام کردند. پله در ۱۴ جام جهانی، ۱۲ گل به ثمر رساند و تنها کسی است که سه‌بار با تیم فوتبال برزیل قهرمان جام جهانی فوتبال شده است. او که بدل به بتی برای تمام بازیکنان برزیلی شده بود در سال‌های ۱۹۵۸، ۱۹۶۲ و ۱۹۷۰ همراه تیم ملی این کشور، به‌عنوان قهرمانی جام جهانی دست یافت.

رونالدو، ستاره فوتبال برزیل که پنجمین قهرمانی این کشور در جام جهانی را همراه با تیم ملی برزیل در سال ۲۰۰۲ کسب کرد در صفحه اینستاگرام خود نوشت: «یگانه، والا، تکنیکی، خلاق، کامل و بی‌نظیر. او به نقطه‌ای رسید و همان‌جا ماندگار شد. هیچ‌گاه او ج را رها نکرد. او امروز ما را تنها گذاشت. پادشاه فوتبال. یگانه، بهترین همه زمان‌ها. دنیا عزادار است. غم فراق او با غرور ثبت‌شده در تاریخش در هم آمیخته است. چه افتخاریست که دنباله‌روی تو باشیم دوست من. استعداد تو مکتبی است که هر بازیکنی باید به آن وارد شود. میراث تو از نسل‌ها فراتر می‌رود و این‌گونه جاودانه خواهی شد. امروز و همیشه تو را پاس می‌داریم. پله، از تو سپاسگزاریم. روح شاد.»

پله به‌عنوان یک چهره ورزشی به سطحی رسیده بود که احتمالاً با هیچ‌کس به غیر از محمدعلی کلی، بوکسور سرشناس آمریکایی قابل قیاس نیست.

در حدود نیم قرن، کسانی که فقط نام یک بازیکن فوتبال را می‌شناختند با پله آشنا بودند. یادش گرامی باد!

*مردی که در آغاز سال ۲۰۲۲ عهد بسته بود این سال هر روز یک ماراتن را به پایان برساند تا یک میلیون پوند برای امور خیریه جمع کند، در آخرین روز سال آخرین ماراتن را هم با موفقیت به پایان رساند. گری مک‌کی، از کلپتور مور در کامبریا در شمال‌غربی انگلستان این چالش را برای کمک به صندوق حمایت از بیماران سرطانی مک‌میلان و سازمان مراقبت در خانه کامبریای غربی راه انداخت.

او که سه فرزند دارد، اغلب مسیر ۴۲ کیلومتری را هر روز پیش از آغاز کار در پایگاه هسته‌ای سلافیلد می‌دوید. او امروز شنبه در این آخرین روز سال، هنگامی که برای سیصد و شصت و پنجمین بار از خط پایان عبور کرد، گفت که قدردان استقبال «فوق‌العاده»ی که از او شده، است.

او در میان جمعیتی که برای تشویقش آمده بودند، آخرین چالش خود را ساعت ۸:۳۰ صبح به وقت گرینویچ آغاز کرد و حدود ساعت ۲ بعد از ظهر به وقت گرینویچ جلوی یک مراسم ترقه‌بازی سال نو به پایان رساند. آقای مک‌کی در این یک سال بیش از ۲۰ جفت کفش ورزشی استفاده کرد و بیش از ۱۵۳۰۰ کیلومتر دوید.

او تاکنون بیش از ۹۰۰ هزار پوند برای دو موسسه خیریه موردنظرش جمع کرده است. او در خط شروع و پیش از آغاز ماراتن روز آخر به برنامه صبحگاهی بی‌بی‌سی گفت که «کمی عصبی» بود که مبادا نتواند از پس از این چالش آخر بر بیاید: «نگرانی‌ام درباره مسافت نیست. از این است که این آخرین روز است. این یک روز خاص خواهد بود. فقط امیدوارم که آن یک میلیون پوند را جمع کنیم. اگر جمع نشد، دست‌کم به این خاطر نیست که من نتوانسته‌ام به وعده‌ام عمل کنم!»

هیلی مک‌کی، مدیر بودجه و ارتباطات سازمان مراقبت در خانه در کامبریای غربی، گفت: «سخت است که بتوانیم با کلمات بیان کنیم که چه قدر از گری برای این چالش باورنکردنی سپاسگزار ایم. قدرت جسمی و روحی که او نشان داده فراتر از درک است. گری نه‌تنها برای دو موسسه خیریه فوق‌العاده پول جمع کرده است، بلکه روی این جامعه محلی جادو پاشیده و مردم را گرد هم آورده است تا از او در این چالش حمایت کنند.»

کلر رونی، مدیر اجرایی مرکز حمایت از بیماران سرطانی در مک‌میلان، گفته است: «می‌توانم تصور کنم چه نظم فردی و عزمی برای رسیدن به این هدف لازم بوده و برای ابراز قدردانی صمیمانه خود برای آنچه او برای کمک به مک‌میلان برای حمایت از افراد مبتلا به سرطان هستند، در زمانی که بیش از همیشه به آن نیاز دارند، کلمات کافی پیدا نمی‌شود.»

*به گزارش بی‌بی‌سی، هواپیمایی را تصور کنید که می‌تواند مثل یک هلی‌کوپتر پرواز کند و فرود بیاید ولی بدون صدا، هزینه و انتشار گازهای آلاینده. این چشم‌انداز شرکت‌هایی است که سراغ تولید به اصطلاح ای‌ویتول (eVTOL) می‌روند. (یعنی هواگرد برقی عمودپرواز و فرود)

ده‌ها شرکت در سراسر جهان شرط می‌بندند که برای این وسایل که برای سفرهای نسبتاً کوتاه و شمار اندکی مسافر طراحی شده‌اند، بازاری وجود دارد. این شرکت‌ها، مدعی هستند که هواپیماهای ای‌ویتول می‌تواند هزینه پرواز را کاهش دهند، چون موتورهای برقی آن را با هزینه کمتری نسبت به موتورهای بالگرد می‌توان راه انداخت و نگهداری کرد.

علاوه بر این، مدعی هستند که هواپیمای آن‌ها بی‌سر و صدا است و گازهای آلاینده را منتشر نمی‌کند. هوافضای ورتیکال آزمایش ای‌ویتول خود را در سال ۲۰۲۳ اجرا خواهد کرد. شرکت هوافضای ورتیکال (Vertical Aerospace) مستقر در بریستول یکی از شرکت‌هایی است که امیدوار است بازیگری در این عرصه از صنعت باشد. وی‌اکس ۴ (VX4) این شرکت اوایل سال ۲۰۲۲ برای بار نخست پرواز کرد. برای پرواز اول، این هواپیما به زمین وصل بود و تنها ده دقیقه در هوا معلق بود.

اما پیشرفت واقعی در سال ۲۰۲۳ با یک سلسله پروازهای آزمایشی رخ خواهد داد. هواپیما از برخاستن عمودی به سوی پرواز به جلو و پریدن در ارتفاع‌های بالاتر و سرعت‌های تندتر خواهد رفت. هدف این است که وی‌اکس ۴ در سال ۲۰۲۵ گواهی حمل مسافر بگیرد.

هوافضای ورتیکال با سایر تولیدکنندگان ای‌ویتول که آن‌ها نیز مشغول آزمایش هواپیما هستند در رقابت است. لیلیوم از موتورهای برقی جت که می‌توانند بین رانش عمودی و افقی حرکت کنند، استفاده می‌کند. ولوکوپتر (Volocopter) که در آلمان مستقر است، قصد دارد آزمایش‌های علنی پرواز مدل ولوسیتی‌اش (VoloCity) را سال ۲۰۲۳ انجام دهد. این شرکت امیدوار است که گواهی هواپیما را در سال ۲۰۲۴ دریافت کند و سپس خدمات خود را در سنگاپور، پاریس و رم راه‌اندازی کند.

همچنین لیلیوم (Lilium) قصد دارد که سال آینده نخستین نسخه تولیدی ای‌ویتول خود را بسازد. لیلیوم که در آلمان مستقر است پنج نمونه اولیه هواپیما را از سال ۲۰۱۷ آزمایش کرده است. لیلیوم به جای استفاده از تیغه‌های چرخان که شرکت‌های هوافضای ورتیکال و ولوکوپتر از آن‌ها استفاده می‌کنند، از ۳۰ جت برقی استفاده می‌کند که می‌توانند هم‌زمان برای چرخش بین بلند شدن عمودی و پرواز به جلو کج شوند. مانع بزرگ برای همه این طرح‌ها کسب گواهی از تنظیم‌کنندگان هوانوردی است - که فرایندی سخت‌گیرانه و گران است که ممکن است سال‌ها طول بکشد.

*دیگر «نقطه کور آنتن‌دهی» در کار نخواهد بود؟ حتی در کشورهای ثروتمند هم مناطقی وجود دارد که برای مردم داشتن آنتن قوی برای تلفن همراهشان غیرممکن است.

شرکت موبایل ای‌اس‌تی ماهواره‌هایش را در کارخانه‌اش در تگزاس می‌سازد. به این تعداد، میلیاردها نفری را در نقاط تهی‌دست و دورافتاده زمین بیفزاید که مطلقاً هیچ آنتنی ندارند و بازاری عظیم و بکر پیش روی شماست.

شرکت اسپیس موبایل ای‌اس‌تی (AST SpaceMobile) برنامه‌هایی برای پر کردن این شکاف در بازار تلفن همراه دارد. این شرکت با پشتیبانی بعضی از غول‌های صنعت تلفن همراه مثل T&AT و Vodafone مشغول تولید فناوری‌ای بوده است که تلفن‌های همراه را قادر می‌سازند که به‌طور مستقیم برای ایجاد تماس یا استفاده از داده با سرعت ۵جی به ماهواره وصل شوند.

این شرکت در حال حاضر یک ماهواره آزمایشی در مدار پایین زمین دارد ولی در سال ۲۰۲۳ قصد دارد پنج ماهواره دیگر به مدار بفرستند. این ماهواره‌ها قادر به پوشش متناوب خواهند بود و وقتی که ۱۰۰ ماهواره در موقعیت قرار بگیرند - احتمالاً تا سال ۲۰۲۴ - خدمات جهانی پیوسته نیز در دسترس خواهد بود.

ای‌اس‌تی خدمات‌اش را مستقیماً به مشتریان نخواهد فروخت بلکه با ارائه‌دهندگان خدمات تلفن همکاری خواهد کرد تا ارائه پوشش ماهواره‌ای را به‌عنوان گزینه‌ای اضافی ارائه کنند.

این خدمات، چالشی برای استارلینک خواهد بود که خدمات ماهواره‌ای فراخپاندی است که ایلان ماسک ایجاد کرده است. آن خدمات نیازمند یک بشقاب ماهواره کوچک برای اتصال به اینترنت فراخپاند است.

ای‌اس‌تی امیدوار است که سهولت امکان اتصال فقط با استفاده از یک تلفن، با مبلغی مناسب، جاذبه بزرگی باشد. اسکات ویسنی‌یوسکی از شرکت اسپیس موبایل ای‌اس‌تی می‌گوید: «شکاف‌های آنتن‌دهی بسیار واقعی و مشکل‌آفرین هستند. در نتیجه این راه حلی است بسیار جذاب و بازار بسیار بزرگی دارد. و به این دلیل است که گردانندگان شبکه‌های تلفن همراه این اندازه از ما پشتیبانی می‌کنند.»

*دانشمندان اولین بقایای شناخته‌شده از یک قبیله نئاندرتال را در غاری در روسیه کشف کردند. این یافته‌ها منجر به یکی از بزرگترین مطالعات ژنتیکی یک قبیله نئاندرتال -از جمله پدر و دختر- تا به امروز شده است. دانشمندان بر این باورند که این گروه از حدود ۱۱ نئاندرتال احتمالاً در همان زمان ۵۴ هزار سال پیش از گرسنگی مرده‌اند.

در جمع‌بندی نتایج سال ۲۰۲۲، می‌توانیم تاکید کنیم که جنبش انقلابی ایران، جنگ تمام‌عیار روسیه علیه اوکراین و صف‌کشیدن دولت‌های غربی در مقابل روسیه به‌عنوان حمایت از اوکراین، مشکلات بی‌سابقه اقتصادی در جهان به‌ویژه در کشورهای فقیر و در حال توسعه، صفحه‌ای نوین در روابط بین‌الملل گشوده است.

احتمالا چالش‌های اقتصادی و سیاسی و نظامی در سال ۲۰۲۳ تشدید خواهند شد. یکی از مهمترین چالش‌های سال ۲۰۲۳ میلادی، چگونگی و زمان پایان جنگ اوکراین است. برخی کارشناسان با اشاره به تبعات چندوجهی این جنگ از جمله ناامنی انرژی و غذایی، تورم و رکود اقتصادی، پیش‌بینی می‌کنند که غرب در نهایت ممکن است از حمایت اوکراین خسته شود؛ امری که می‌تواند روند حمایت‌های فعلی از کی‌یف را عمیقاً تحت‌تاثیر خود قرار دهد. این در حالی است که با فرا رسیدن زمستان و کند شدن روند جنگ، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور مستبد روسیه، استراتژی جنگ فرسایشی را تشدید خواهد کرد و زیرساخت‌های انرژی و آب اوکراین را بیش از پیش هدف قرار خواهد داد.

تشدید تنش‌های چین و غرب می‌تواند زیربنای روابط جهانی در چند دهه آینده باشد. اختلافات اساسی بر سر تایوان، استانداردهای حوزه فناوری، قوانین تجارت و اختلافات سرزمینی چین با همسایگان در دریاهای چین جنوبی و شرقی، از مهمترین اختلافات پکن و غرب به شمار می‌رود.

موج‌های گرمایی بی‌سابقه، خشک‌سالی، آتش‌سوزی و سیل از جمله فجایع محیط‌زیستی بود که جهان در سال ۲۰۲۲ تجربه کرد؛ روندی که در سال پیش رو نیز ادامه خواهد داشت و حتی تشدید خواهد شد. سازمان جهانی هواشناسی هشدار داده که گرم‌تر شدن زمین در سال‌های آینده می‌تواند روند جهانی گرمایش زمین را به مرحله بی‌بازگشت رسانده و سال پیش رو را به گرم‌ترین سال تاریخ تبدیل کند؛ مگر این‌که دولت‌ها به‌ویژه در کشورهای ثروتمند به کاهش ۴۳ درصدی در انتشار گازهای گلخانه‌ای متعهد شوند.

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه گفت: سال ۲۰۲۳ نقطه عطفی در تاریخ مدرن این کشور خواهد بود. احتمال دارد انتخابات ۲۰۲۳ ترکیه به دوران عثمانی‌گری و سلطانی اردوغان پایان دهد به همین دلیل اردوغان به فکر بازی‌های سیاسی مختلفی است که بتواند باز هم برنده این انتخابات شود.

۳ روز مانده به شروع سال ۲۰۲۳ میلادی، تندروترین کابینه اسرائیل، کار خود را به رهبری نتانیاهو در تل‌آویو آغاز کرد. نتانیاهو کابینه خود را از طریق ائتلاف با احزاب به‌شدت تندرو و افراطی دست راستی تشکیل داده است.

به اعتقاد اغلب اقتصاددانان، سال ۲۰۲۳ رشد جهانی پایین، حتی شاید رکود جهانی را شاهد باشیم. تحلیل‌گران معتقدند که بازارهای مالی با چالش‌ها و مشکلات زیادی در سال آینده روبه‌رو خواهند شد. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده که در سال ۲۰۲۳، حدود یک سوم از اقتصاد جهان در رکود خواهد بود. از سمتی دیگر، تقاضا برای انرژی بسیار افزایش یافته و موجودی و عرضه آن پایین است. قیمت‌ها افزایش داشته و اقتصاد کشورهای مختلف در وضعیتی متزلزل پس از بیماری کرونا قرار گرفته‌اند.

امروز جمهوری اسلامی ایران و دولت ناسیونالیستی روسیه، روابط بسیار نزدیک سیاسی و نظامی دارند و اتفاقاً هر دو حاکمیت به‌جنگ و سرکوب هم بسیار علاقه‌مند هستند. از گزارش‌ها برمی‌آید هم اقتصاد ایران و اقتصاد روسیه طی سال گذشته با جدی‌ترین چالش‌ها طی چندین دهه روبه‌رو بوده‌اند که عبارت است از تحریم، فرار سرمایه، از دست رفتن بازارهای سنتی و مشکلات بازاریابی جدید.

ایران از معدود کشورهایی است که حامی روسیه در جنگ علیه اوکراین است و در هیچ سالی مانند ۲۰۲۲ این تعداد دیدوبازدید میان نمایندگان روسیه و ایران انجام نشده است. توجه روسیه به ایران عمدتاً برای بهره‌مندی از تجربه‌های دور زدن تحریم و مسیر ترانزیتی در زمانی است که روسیه به دنبال بازارهای جدید می‌گردد.

برخی ظرفیت‌های صنعت نظامی جمهوری اسلامی ایران، همچون موشک و پهباد نیز توجه روسیه را به خود جلب کرده است. هم‌زمان صاحب‌نظران معتقدند با وجود افزایش ارتباطات سیاسی-نظامی، مناسبات تجاری-اقتصادی روسیه و ایران همچنان اندک خواهد بود.

اما در این میان، بحران سیاسی و اقتصادی گریبان جمهوری اسلامی ایران را گرفته و پیامدهایش از هم‌اکنون آشکار است: فروپاشی جمهوری اسلامی! احتمالاً مهم‌ترین نتیجه سال ۲۰۲۲ برای ایران این است که دورنمای حاکمیت و رفع بحران اقتصادی و بین‌المللی به‌کلی از بین رفته است!

به‌نظرم خبر خوش و مسرت‌آمیز بسیار مهم برای جامعه ایران و منطقه، فروپاشی جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۲۳، باشد. با توجه به اعتراض‌ها و مبارزات جسورانه جوانان بی‌باک و جسورانه و تحسین‌برانگیز دختر و پسر ایرانی در ماه‌های اخیر، می‌توان پیش‌بینی کرد که جنبش انقلابی ایران برای سرنگونی جمهوری اسلامی در سال ۲۰۲۳، گسترده‌تر و عمیق‌تر و قدرتمندتر خواهد شد.

سرنگونی جمهوری اسلامی نه تنها برای مردم ایران، بلکه برای مردم خاورمیانه به‌ویژه کشورهای افغانستان، عراق، سوریه، لبنان، یمن و...، صلح و دوستی، آزادی و دموکراسی را به ارمغان خواهد آورد و به احتمال قوی جنگ‌های «نیابتی» در این کشورها، خاتمه خواهد یافت.

امیدوارم در سال نو، پایان جنگ‌ها و خشونت‌ها و سرنگونی دیکتاتورها، به‌ویژه سرنگونی جمهوری اسلامی ایران را جشن بگیریم و شاهد پایه‌گذاری دنیایی پر از آزادی، برابری، رفاه، شادی و شایسته انسانی در ایران و همچنین صلح و دوستی پایدار در سطح بین‌المللی باشیم!
سال نو مبارک!

شب شنبه دهم دی - جدی - ۱۴۰۱ - سی و یکم دسمبر ۲۰۲۲